

การพัฒนาชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

สารนิพนธ์
ของ
นายไพภพ คงอ่ำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา
มีนาคม 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

341.33522

พ9820

0.3

การพัฒนาชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4
วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

บทคัดย่อ

ของ

นายไพภพ คงอ่ำ

15 พ.ค. 2545

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา

มีนาคม 2545

๒๕๔๕

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม
เรื่องชาติไทย วิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
และหาประสิทธิภาพบทเรียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80 / 80

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนสไลด์เทปแบบ
กลุ่ม เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทร
ปราการ สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ และ โรงเรียนจินดานุกูล
เขตลาดพร้าว สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2544 ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Random Sampling)) โดยครั้ง
แรก ได้นักเรียนจำนวน 5 คน ครั้งที่ 2 ได้นักเรียนจำนวน 30 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 15
คน เพื่อทำการทดลอง หาแนวโน้มประสิทธิภาพ ครั้งที่ 3 ได้นักเรียนจำนวน 90 คน แบ่งเป็น
3 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน เพื่อทำการทดลอง หาประสิทธิภาพ

การพัฒนาชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80 / 80
ผลการทดสอบปรากฏว่า บทเรียนชุดที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.55/89.77 บทเรียนชุดที่ 2 มี
ประสิทธิภาพเท่ากับ 85.44/95.16 และบทเรียนชุดที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.11/91.27
รวมทุกชุดมีประสิทธิภาพ 84.36 / 92.06 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

THE DEVELOPMENT OF TEACHING IN GROUPS BY SLIDE TAPE
PACKAGE IN LIFE EXPERIENCES AREA
FOR PRATHOMSUKSA IV STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
MR.PAIPHOP KONG-UM

Presented in Partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education Degree in Educational Technology
at Srinakharinwirot University
March 2002

The purpose of this study was to develop and investigate the efficiency of "The Development of Teaching in Groups by Slide Tape Package in Life Experiences Area for Prathomsuksa 4 Students." The efficiency criterion "80/80" was adopted in the investigation.

The subjects used in this study were the students of prathomsuksa 4 from Assumption Samrong School under the Office of the Private Education Commission In Muang District, Samutprakan Province and Jindanukul School under the Office Of the Private Education Commission in Bangkok during the second semester of the 2001. The efficiency of Teaching in Groups by Slide Tape Package on Thai National lesson was experimented with the students in groups : the first had 5 students, the second had 30 students (divided into 2 teams – 15 students each) and the last group had 90 students (divided into 3 teams – 30 students each)

The result of this study indicated that "The Development of Teaching in Groups by Slide Tape Package developed had the efficiency of 81.55 / 89.77 for the first package, 85.44 / 95.16 for the second package and 86.11 / 91.27 for the third package, including all three packages had the efficiency of 84.36 / 92.06. It was higher than the "80 / 80" efficiency criterion.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษม บุญส่ง)

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษม บุญส่ง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร)

..... กรรมการ

(อาจารย์ อลิศรา เจริญวานิช)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรศุภกุล)

วันที่.....๕.....เดือนมีนาคม พ.ศ.2545

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษม บุญส่ง และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร ซึ่งเป็นประธาน และกรรมการควบคุมการทำสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้แนวคิด คำปรึกษา และแนะนำแก่ผู้ศึกษาค้นคว้าตลอดมา ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อลิศรา เจริญวานิช ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าเพิ่มเติมและผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง ในการตรวจ พิจารณาข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ไข

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ เจียมทะวงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญชัย อินทรสุวานนท์ อาจารย์อลิศรา เจริญวานิช และคณาจารย์ภาคเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ให้คำแนะนำในการเขียนบทบรรยาย สไลด์แบบกลุ่ม การถ่ายภาพ และการบันทึกเสียง

ผู้ศึกษาค้นคว้ารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา อาจารย์ทองบัน ทำโยธา ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการโรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง อาจารย์ชาญชัย จิตรภักดี อาจารย์ภูมิชนะ เกิดพงษ์ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตลอดจนอาจารย์ใหญ่และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจินดานุกูล ที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง เพื่อการสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่เป็นแรงใจให้การสนับสนุนในการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ และมีส่วนช่วยเหลือในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่บิดามารดา และ ครูอาจารย์ทุกท่าน ที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาแก่ผู้ศึกษาค้นคว้า

ไพภพ คงอ่ำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์ประกอบเสียง	16
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน	24
เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	31
3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	35
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	36
การดำเนินการทดลอง.....	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
4. ผลการศึกษาค้นคว้า	42
การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม ...	43
การทดลองครั้งที่ 1	44
การทดลองครั้งที่ 2	45
การทดลองครั้งที่ 3	46

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	50
อภิปรายผล	51
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	52
ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้า.....	52
บรรณานุกรม	53
ภาคผนวก.....	62
ภาคผนวก ก.	
แผนการสอนชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม.....	63
ภาคผนวก ข.	
คู่มือประกอบการใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มสำหรับผู้สอน.....	67
ภาคผนวก ค.	
บทสไลด์ ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม.....	73
ภาคผนวก ง.	
แบบฝึกหัดและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	101
ภาคผนวก จ.	
แบบประเมินชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม.....	117
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	120

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องชาติไทย	38
2	ผลการประเมินคุณภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม จากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอน	43
3	ผลการประเมินคุณภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม จากครูผู้สอน	44
4	แสดงแนวโน้มประสิทธิภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม แบบกลุ่มจากการทดลองครั้งที่ 2	45
5	แสดงประสิทธิภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม แบบกลุ่มจากการทดลองครั้งที่ 3	47

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เทคโนโลยีมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาของชาติเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยี คือ วิชาการที่ได้จากการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ให้เป็นระบบที่ใช้งานได้ดี (ไชยยศ เรืองสุวรรณ .2518 : 66) มีบ่อยครั้งที่เรามักพบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เช่น ปริมาณของนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมีมากเกินไป นอกจากนี้ ความสนใจและความสามารถอื่นๆของนักเรียนแต่ละคนก็แตกต่างกันไป ซึ่งนับเป็นปัญหาใหญ่ที่ครูหนักใจและปัญหาดังกล่าวนับวันจะมีมากขึ้น ด้วยเหตุนี้เอง เทคนิคและวิธีการต่างๆ ตลอดจนการนำเอาเครื่องมือทั้งหลายเข้ามาช่วยแก้ปัญหาในการศึกษา และเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสอนจึงหลั่งไหลเข้ามา เพื่อหาหนทางจัดหรือลดปัญหาต่างๆ ทั้งหลายเหล่านั้นให้หมดสิ้นไปหรือให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ และนอกจากนี้ ชม ภูมิภาค (2524 : 16) ยังได้กล่าวว่าเมื่อก่อนนั้น หน้าที่ของครูส่วนใหญ่ก็คือ การบอกความรู้และข่าวสาร และทำการทดสอบนักเรียนว่าจดจำได้มากเพียงใด แต่ในปัจจุบันวิชาการทางด้านต่างๆเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความรู้ใหม่ๆขึ้นมากมาย ซึ่งเป็นการยากที่โรงเรียนจะสอนความรู้เหล่านี้ ให้กับผู้เรียนได้ทั้งหมด และเป็นการเกินความสามารถของมนุษย์ ที่จะเรียนรู้ได้ทั้งหมดทุกอย่าง นักการศึกษาจึงหันมาสนใจวิธีการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อที่เด็กจะได้นำความรู้ที่ได้นั้น ไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น ในด้านการเรียนการสอน จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลง โดยจะมุ่งเน้นที่กระบวนการเรียนของผู้เรียน ซึ่งจะมุ่งให้เด็กได้ปฏิบัติมากกว่าครูเป็นผู้บอก ครูจึงเป็นผู้ส่งเสริมให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ หาคำตอบและแก้ปัญหาด้านกระบวนการเรียน ที่เด็กได้ปฏิบัติเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นหมู่คณะ (เอกสารแนะนำหลักสูตรใหม่ .2521 : 17) เปรี๊ยะ ภูมิภาค (2519:16) กล่าวถึงปัญหาการศึกษาไทยว่าขณะนี้เรามีจำนวนนักเรียน นักศึกษามากเกินกว่าจะหาที่เรียนให้เขาได้เพียงพอ แม้จะใช้วิธีเรียนสองผลัดแล้ว ก็ยังปรากฏว่าในชั้นหนึ่งๆ ยังบรรจุนักเรียนเข้าไปตั้งสี่สิบ ห้าสิบคน การที่จะสอนนักเรียนให้ทั่วถึงทุกคนเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ การสอนของครูส่วนใหญ่จึงใช้วิธีสอนรวมๆ คือพูดหรือบอกความรู้ต่างๆให้แบบยัดเยียด ใครจะรู้ได้เท่าไรก็แล้วแต่ความสามารถ ทั้งๆที่ “นักเรียนทุกคนมีความสามารถ ความคิดอ่านไม่เหมือนกัน ไม่สามารถจะเข้าใจบทเรียนทันทีหลังจากครูอธิบายเป็นครั้งแรก ส่วนเด็กบางคนอาจไม่เข้าใจบทเรียนนั้นเลยแม้ครูจะอธิบายซ้ำหลายหน...”

จะเห็นได้ว่า แม้เทคโนโลยีทางการศึกษา หรือทางการสอนในปัจจุบัน จะได้เบนเข็มไปสู่แนวความคิด กระบวนการหรือวิธีการต่างๆ ที่จะช่วยแก้ปัญหาในทางการศึกษามากขึ้นเพียงใด สิ่งจำเป็นอีกประการหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้แนวความคิดนั้นสัมฤทธิ์ผลขึ้นมาได้ ก็ต้องอาศัยอุปกรณ์ตลอดจนเครื่องมือเครื่องมือนานาชนิดต่างๆ ซึ่งเรารู้จักกันในนาม “โสตทัศนวัสดุ” (Audio Visualaid) หรือในความหมายที่แคบลงมากคือ “อุปกรณ์การสอน” (Instructional Material) นั่นเอง

เปรี๊ยะ กุมุท (2528 : 23) ได้กล่าวสนับสนุนให้เห็นความสำคัญของอุปกรณ์การสอนไว้ตอนหนึ่งว่า “...ในบรรดาองค์ประกอบที่มีระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างกันนั้นอุปกรณ์การสอนนับเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ ที่สามารถช่วยให้ครูทำหน้าที่ถ่ายทอดประสบการณ์ทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ” เพราะอุปกรณ์การสอนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของครู

ภาพเป็นวัสดุสื่อความหมาย ภาพช่วยสร้างอารมณ์ สามารถจูงใจให้เกิดการรับรู้ ภาพจะรวบรวมความรู้ ความคิด และบรรยายให้ทราบถึงเหตุการณ์นั้นๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ แลนเลอร์ ที่สรุปไว้ว่า (Lanler . 1951 : 9-30) รูปภาพเป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่ง มีลักษณะเป็นภาษาสากล หน้าที่สำคัญของรูปภาพก็คือ ทำสิ่งที่เป็นตัวอักษรให้กลับเป็นรูปธรรมที่มีความหมาย เป็นที่เข้าใจกันได้ และ คินเดอร์ (Kinder . 1959 : 29 – 30) ได้กล่าวถึงคุณค่าของรูปภาพว่า ครูสามารถใช้เป็นสิ่งจูงใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย มีชีวิตชีวาขึ้น รูปภาพจะทำให้ความคิดที่คลุมเครือแจ่มชัดขึ้น รูปภาพช่วยแก้ไขรอยประทับใจที่ผิดมาแต่เดิมให้ถูกต้อง (สมพงษ์ ศิริเจริญ .2506 : 62 – 66) การใช้ภาพประกอบมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการรับรู้ ช่วยให้เกิดความรู้ ความคิด อย่างรวดเร็ว

นักการศึกษาได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้อินทรีย์สัมผัสทั้ง 5 ของคนว่า วันหนึ่งๆ คนเราใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ต่างกัน คิดเป็นร้อยละดังนี้คือ ทางจักขุสัมผัส 83 ทางโสตสัมผัส 11 ทางกายสัมผัส 1.5 ทางรสสัมผัส 1 ทางนาสิกสัมผัส 3.5 (นิพนธ์ สุขปรีดี . 2521 : 3) จะเห็นได้ว่า การรับรู้ทางจักขุสัมผัสมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรับรู้ของมนุษย์ จึงมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสื่อที่จะเป็นตัวนำความรู้ เข้าทางประสาทด้านนี้อย่างกว้างขวาง ซึ่งได้แก่ภาพ

ตามจุดมุ่งหมายใหม่ของหลักสูตรในระดับประถมศึกษา ซึ่งต้องการให้ครูสอนและจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดต่างๆ อย่างกว้างขวางนั้น ครูจำเป็นต้องใช้สื่อการสอน ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือ หรือให้มากระทำบางสิ่งบางอย่างแทนครู หรือใช้เป็นตัวเสริมกิจกรรม หรือไม่ว่าจะใช้ให้เข้ามาบูรณาการอยู่ในระบบการสอนที่ได้ออกแบบขึ้นก็ตาม โดยเฉพาะสื่อประเภทรูปภาพ (คิลปีชัย จำปาทอง . 2522 : 6) ช่วยให้เกิดความคิดรวบยอด (Concept)

ที่ชัดเจนถูกต้อง (Brown. 1969 : 417 – 420) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรอปเปอร์ (Groppe. 1966 : 50) เกี่ยวกับการใช้รูปภาพ พบว่า กระบวนการสำคัญในการสร้างความคิดรวบยอด เกิดขึ้นกับสิ่งเร้าประเภทรูปภาพได้ง่ายกว่า และดีกว่าสิ่งเร้าประเภทถ้อยคำที่ค่อนข้างเป็นนามธรรม

นอกจากนี้ ภาพยังช่วยตั้งปัญหา หรือคำถาม โดยใช้ภาพเป็นสิ่งที่นำให้เด็กหาคำตอบจากภาพนั้น (Williams. 1968 : 5 – 7) ปัญหาหรือคำถาม เป็นสิ่งเร้าที่ช่วยกระตุ้นและจูงใจให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ (Mathemagenic Behavior) ซึ่งแสดงออกมาในรูปของ การฟัง อ่าน คิด สนใจ ค้นคว้า เป็นต้น และนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้และจดจำเนื้อหาอื่นๆ ที่ผู้เรียน เรียนในขณะนั้นได้ดีขึ้นด้วย การให้คำถามในขณะที่มีการเรียนการสอน เป็นการสร้างความอยากรู้อยากเห็นทางด้านวิชาการ (Epitemic Curiosity) ความอยากรู้อยากเห็น เป็นแรงขับ (Drive) อย่างหนึ่ง ซึ่งจะผ่อนคลายลง เมื่อผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้เนื้อหาที่ตอบคำถามนั้น ผลที่ตามมาก็คือ ผู้เรียนสามารถจดจำ และระลึกความรู้นั้นได้มากขึ้น (Berlyne.1966 : 106) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า คำถามสามารถนำไปประกอบกับการใช้สื่อชนิดต่างๆได้ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของสื่ออื่นๆ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

สำหรับสไลด์เทปนั้น นับได้ว่าเป็นสื่อการสอนที่น่าสนใจ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจได้มากขึ้น วิธีการผลิตและการใช้ก็ไม่ยาก (กรมวิชาการ. 2517 : 246) และเนื่องจากสไลด์เทป ประกอบด้วยภาพและคำบรรยาย ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ทั้งทางจักษุสัมผัสและทางโสตสัมผัส จึงช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ที่สูง (บริษัทโกดัก จำกัด . 2519 : 239) ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดเมื่อได้เห็นภาพ (Dale . 1968 : 239) ภาพมีคุณค่าสูงในการสอนในสถานการณ์ที่ใช้การมองเห็น และไม่ต้องเน้นการเคลื่อนไหว (Wittich and Schuller. 1957 : 330 – 346) การผลิตและการทำสำเนาจ่าย ประหยัดค่าใช้จ่าย นอกจากนั้น สไลด์เทปยังให้ผลดีในด้านการสอนข้อเท็จจริงได้ทัดเทียมกับภาพยนตร์เสียง หรือภาพยนตร์เงียบ และยังมีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้บางอย่างเป็นพิเศษ (เปรี๊ยะ กุมุท. 2519 : 63) ดังนั้น (นิพนธ์ สุขปรีดี. 2521 : 23) สไลด์เทป เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่ง ในบรรดาสื่อโสตทัศนศึกษาที่ได้รับความนิยมในการนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อความหมาย (Communication) เพราะสไลด์เทปนั้น เป็นทั้งผู้ส่งสาร (Source) และสื่อ (Channel) ที่จะนำสาร (Message) ไปยังผู้รับสาร (Receiver) ในวงการศึกษาได้นำสไลด์เทปมาใช้ในทุกระดับชั้น เพราะสไลด์เทปทำให้ผู้เรียนสามารถดูภาพและฟังเสียงคำบรรยายพร้อมกันไปซ้ำๆ ก็ครั้งก็ได้ (Lamb. 1971 : 97) และเนื่องจากการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยทั้งการฟังเสียงและดูภาพ ดังนั้น รูปภาพจึงเป็นตัวแปรที่มี

ส่วนทำให้ผลการเรียนรู้แตกต่างกันได้ และการสร้างสื่อการสอน ต้องหาวิธีการและรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ภาพที่สื่อความหมายชัดเจน เสียงบรรยายถูกต้องและเป็นรูปธรรมมากที่สุด (เปรื่อง กุมุท. 2528 : 51) การที่ใช้สไลด์บันทึกเสียงมาเป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้ นั้น จะเป็นส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งประสาทการรับรู้ทางสายตา และโสตประสาท เป็นการจัดสื่อการถ่ายทอดความรู้ด้วยการบรรยายอย่างเดียวไม่ การศึกษาให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการใช้สไลด์ประกอบการบรรยายใช้เป็นสื่อการสอนกับผู้เรียนในระดับต่างๆ จากการศึกษพบว่า มีคุณค่าต่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง ทำให้สไลด์ประกอบการบรรยายได้ใช้ไปอย่างแพร่หลาย และการผลิตสไลด์มีขบวนการผลิตง่ายกว่าการผลิตฟิล์มสตริปและภาพยนตร์ ผู้สอนสามารถผลิตได้ด้วยตนเอง ตรงกับความต้องการ ส่วนการฉายสไลด์นั้น สามารถนำมาจัดเป็นชุด หรือแยกรูปแบบหนึ่งรูปแบบใดได้สะดวก และที่สำคัญที่สุดก็คือ สไลด์สามารถนำไปสอนร่วมกับอุปกรณ์การสอนชนิดอื่นๆ ได้ หรือนำออกบ้างได้ เพื่อให้ตรงกับความต้องการที่จะนำเสนอตามลำดับเรื่องราว แต่การใช้สไลด์ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ควรมีเสียงประกอบการฉายภาพ เพื่อความสะดวกของผู้สอน โดยการบันทึกเสียงเป็นคำบรรยาย และมีดนตรีประกอบ

นอกจากนั้น คุณสมบัติพิเศษของสไลด์ สามารถนำไปใช้ร่วมกับสื่อการสอนอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถ้านำไปใช้กับเทปบันทึกเสียงประกอบคำบรรยาย จะช่วยให้บรรยากาศในการเรียน การสอนดีขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน ในระดับประถมศึกษา ก็พบปัญหาที่คล้ายคลึงกัน คือ ครูขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน ครูไม่มีเวลาในการผลิตสื่อการสอน อย่างเช่น งานวิจัยของ ประสงค์ พิมล (2529 : 46 – 47) วิไล ทองแผ่ (2529: 99 – 102) วีระกิตติ์ ลายทองสุข(2532 : 58 - 61) ศันสนีย์ สุริยวงษ์ (2534 : 60 – 64) ที่ได้ศึกษาสถานภาพ และความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษาเจริญเกียรติ ภูสฤท (2532 : 155) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่ มีปัญหาขาดอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนในกิจกรรมต่างๆ หลายกิจกรรมของเนื้อหา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ฉวีวรรณ แก้วโสพิศ (2528 : 179 – 180) ที่พบว่า ครูมีปัญหา สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมค้นคว้า และทดลองในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้จัดทำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เกี่ยวกับชาติไทยขึ้น เป็นการประหยัดเวลาในการสอนของครู เป็นการเร้าใจให้นักเรียนสนใจใคร่รู้มากขึ้น เพราะนักเรียนจะได้เห็นภาพบุคคล หรือสถานที่ต่างๆ ที่เกิดเหตุการณ์ในสมัยนั้นๆ ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น และ เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องชาติไทย ที่มีความจำเป็นสำหรับ

คนไทย ตลอดจนนักเรียน ซึ่งเป็นการอบรมสั่งสอนตั้งแต่วัยเด็ก สภาพการเรียนการสอน ให้มีการปรับปรุงแบบและแนวการเรียนการสอนดังกล่าว ให้ทันต่อวิทยาการและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าไปไกล และสไลด์ประกอบเสียง ก็เป็นสื่อที่กำลังได้รับความนิยมเช่นกัน การใช้สไลด์เป็นสื่อการสอน ช่วยกระตุ้นให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ การใช้สื่อการสอนให้ถูกวิธีจะมีประโยชน์อย่างมาก เพราะเป็นสิ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนมองเห็น และได้ยินไปพร้อมๆ กัน (Wittich and Schuller. 1957 :512) จึงก่อให้เกิดแนวคิดแก่ผู้วิจัยที่จะสร้างภาพ โดยเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชาติไทย โดยการสร้างชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชาติไทย และใช้เป็นสื่อสร้างเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้เรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน รวมทั้งเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เพื่อใช้ในการเรียนการสอน เรื่องชาติไทย ที่มีคุณภาพ
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม ในเนื้อหาอื่นๆ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 และครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 โรงเรียนได้แก่

นักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง จำนวน 350 คน ครู จำนวน 6 คน

นักเรียนโรงเรียนจินดาอนุกุล จำนวน 60 คน ครู จำนวน 2 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 และครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 โรงเรียนได้แก่

นักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Random Sampling) จำนวน 95 คน ครู จำนวน 4 คน

นักเรียนโรงเรียนจินตนากุล เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Random Sampling) จำนวน 30 คน ครู จำนวน 2 คน

2. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เป็นเนื้อหาเรื่องชาติไทย ประกอบด้วย

2.1 ระบบการปกครอง และเขตการปกครองของประเทศไทย

2.2 จังหวัดที่สำคัญของประเทศไทย

2.3 ศิลปวัฒนธรรม

3. สารนิพนธ์นี้จัดทำขึ้นโดยมีขอบเขตมุ่งเฉพาะการพัฒนาชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องชาติไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม หมายถึง สไลด์เต็มเฟรม (Full Frame) เป็นภาพสีแล้วถ่ายด้วยฟิล์มเบอร์ 135 แล้วใส่กรอบขนาด 2 x 2 นิ้ว ลำดับเนื้อหาโดยเรียงตามลำดับหัวข้อ มีเสียงบรรยายประกอบ ซึ่งชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม ประกอบด้วย คู่มือครู บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา แบบฝึกหัด และแบบทดสอบ ชุดบทเรียนดังกล่าวแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ระบบการปกครอง และเขตการปกครองของประเทศไทย ตอนที่ 2 จังหวัดที่สำคัญของประเทศไทย ตอนที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม โดยการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

2. ประสิทธิภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ของนักเรียน จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ของนักเรียน จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

3. การเรียนการสอนด้วยชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม หมายถึง การสอนของครู โดยใช้ สไลด์เทป เรื่องชาติไทย ที่สร้างขึ้นเพื่อประกอบการเรียนการสอน ตามคู่มือการเรียนการสอน โดยเรียนเป็นกลุ่ม

4. ผลการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องชาติไทย ซึ่งวัดได้จาก คะแนนของผู้เรียนที่ได้จากการทดสอบความรู้ตามจุดประสงค์ในการเรียนเรื่องชาติไทย หลังจากการเรียนการสอนด้วยชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้

1. หลักการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์ประกอบเสียง
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน
5. เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

1. หลักการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

บอร์ก, เกลล์ และมอริช (Borg and Gail. 1979 : 771 – 778 ; Morrish. 1987 ; พงษ์ทิ ศิริบรรณพิทักษ์ .2531 : 21 – 24) กล่าวถึงหลักการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาไว้ดังนี้

การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (Educational Research and Development) เป็นการพัฒนาการศึกษาโดยพื้นฐานการวิจัย เป็นวิธีการที่สำคัญวิธีหนึ่งที่นิยมใช้เพื่อพัฒนาการศึกษา โดยเน้นหลักการเหตุผลเป็นเป้าหมายในกระบวนการพัฒนา และดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา หมายถึงวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา ได้แก่ หนังสือแบบเรียน ฟลิ์มสไลด์ เทปบันทึกเสียง เทปโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ รวมทั้งโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา แตกต่างจากการวิจัยทางการศึกษาใน 2 ประการ ดังนี้

1. เป้าหมาย การวิจัยทางการศึกษามุ่งที่จะค้นคว้าหาความรู้ใหม่ โดยการวิจัยพื้นฐาน หรือ มุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานโดยการวิจัยประยุกต์ แต่การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา มุ่งที่จะพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา เช่น การวิจัยเปรียบเทียบประสิทธิผลของวิธีการสอนหรืออุปกรณ์การสอน ผู้วิจัยอาจจะพัฒนาสื่อหรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาสำหรับการสอนแต่ละแบบ แต่ละผลิตภัณฑ์เหล่านั้น ใช้ได้สำหรับการสมมุติฐานของการวิจัยในแต่ละครั้งนั้นๆ เท่านั้น ไม่ได้มีการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การใช้โดยทั่วไป

2. การนำไปใช้ การวิจัยทางการศึกษามีช่องว่างที่เกิดขึ้นในระหว่างการวิจัย กับการนำผลการวิจัยไปใช้ได้จริง ผลการวิจัยจำนวนมากไม่ได้นำไปใช้ นักการศึกษาและนักวิจัยจึงหาทางลดช่องว่างด้วยวิธีการที่เรียกว่า “การวิจัยและพัฒนา” แต่ถึงกระนั้นก็ตาม การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาก็ไม่สามารถทดแทนการวิจัยทางการศึกษาได้ เพียงแต่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการวิจัยทางการศึกษาให้มีผลดีขึ้นต่อการจัดการศึกษา เป็นตัวเชื่อมเพื่อนำผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่ได้ ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในสถานศึกษาได้จริง การใช้ยุทธวิธีการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาให้ดีขึ้น จึงเป็นผลโดยตรงจากการวิจัยทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยในระดับการวิจัยพื้นฐาน หรือการวิจัยประยุกต์ก็ตาม จะให้ประโยชน์ได้มากขึ้น

การดำเนินการวิจัยและพัฒนา

ขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัยและพัฒนา มี 11 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่จะดำเนินการพัฒนา

ขั้นแรกที่สุดที่ต้องดำเนินการ คือ ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่า ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา จะดำเนินการวิจัยและพัฒนาคืออะไร โดยจะต้องกำหนด

1.1 ลักษณะทั่วไป

1.2 รายละเอียดของการใช้

1.3 วัตถุประสงค์ของการใช้

เกณฑ์ที่จะใช้ในการเลือกกำหนดผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่จะดำเนินการวิจัยและพัฒนา อาจจะใช้เกณฑ์ 4 ข้อ ดังนี้ คือ

- 1) มีความจำเป็น หรือตรงกับความต้องการ
- 2) มีความก้าวหน้าในทางวิชาการเพียงพอ ในการที่จะดำเนินการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้กำหนดขึ้น
- 3) มีบุคลากรที่มีทักษะความรู้และมีประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการวิจัยและพัฒนาอย่างเพียงพอ
- 4) ผลิตภัณฑ์นั้นสามารถจะพัฒนาขึ้นมาได้โดยใช้เวลาอันสมควร

2. รวบรวมข้อมูลและงานวิจัย

ในขั้นตอนนี้ คือ การศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะดำเนินการวิจัยและพัฒนา สังเกตการณ์ภาคสนามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ที่จะดำเนินการวิจัยและพัฒนา หรืออาจจะดำเนินการวิจัยในขนาดเล็กก่อน เพื่อที่จะหาคำตอบ ที่งานวิจัยและทฤษฎีที่มีอยู่นั้น ไม่สามารถตอบคำถามได้ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการพัฒนาต่อไป

3. วางแผนการวิจัยและพัฒนา

การวางแผนการวิจัยและพัฒนาในขั้นนี้ ประกอบไปด้วย

3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลิตภัณฑ์

3.2 ประมาณการในเรื่องค่าใช้จ่าย กำลังคน และระยะเวลาที่ใช้เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้

3.3 พิจารณาผลสืบเนื่องจากผลิตภัณฑ์

4. พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลิตภัณฑ์

ในขั้นการพัฒนารูปแบบนี้ จะเป็นขั้นตอนการออกแบบและจัดทำผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่ได้กำหนดเอาไว้ เช่น ถ้าเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้น ก็ต้องออกแบบหลักสูตร เตรียมวัสดุอุปกรณ์ คู่มือการอบรม เอกสารในการอบรม และเครื่องมือประเมินผล

5. ทดลอง หรือ ทดสอบผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 1

โดยการนำเอาผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบ และจัดเตรียมไว้ในขั้นที่ 4 ไปทำการทดลองใช้ เพื่อทำการทดสอบคุณภาพ ขั้นตอนของการทดสอบผลิตภัณฑ์นี้ใช้ในโรงเรียนจำนวน 1 – 3 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กประมาณ 6 – 12 คน ทำการประเมินผลโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

6. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 1

นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองในขั้นตอนที่ 5 มาใช้ในการพิจารณาปรับปรุง

7. ทดลองหรือทดสอบผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 2

การดำเนินการขั้นตอนนี้ จะนำผลิตภัณฑ์ที่ทำการปรับปรุงแล้วไปทำการทดลอง เพื่อทำการทดสอบหาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ตามวัตถุประสงค์ โรงเรียนที่ใช้จำนวน 5 – 15 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 30 – 100 คน ทำการประเมินผลในเชิงปริมาณ ในลักษณะการทดสอบก่อนเรียน และ หลังเรียน นำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการใช้ผลิตภัณฑ์ อาจจะมีกลุ่มควบคุมการทดลองด้วยก็ได้

8. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 2

นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองของขั้นตอนที่ 7 มาปรับปรุงแก้ไข

9. ทดลอง หรือ ทดสอบผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 3

ขั้นตอนนี้ จะนำเอาผลิตภัณฑ์ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทำการทดลอง เพื่อทดสอบคุณภาพของการใช้งานผลิตภัณฑ์ โดยการใช้ตามลำพังในโรงเรียน 10 – 30 โรงเรียน ใช้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 40 – 200 คน ประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกต และ การสัมภาษณ์ แล้วทำการรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์

10. ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ครั้งที่ 3

นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองในขั้นตอนที่ 9 ที่ผ่านมา นำมาปรับปรุงแก้ไข

11. เผยแพร่

เขียนรายงานการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ นำเสนอผลการวิจัยและพัฒนาในที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการ และติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทางการศึกษา หรือหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำผลิตภัณฑ์นั้น เผยแพร่ออกไปใช้

โอกาสในการทำวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนาในโครงการใหญ่ๆ อาจต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสามารถหาแหล่งทุนสนับสนุนได้ไม่ยากนัก อย่างไรก็ตามนักวิจัยและนักศึกษาอาจจัดทำโครงการวิจัย และพัฒนาขนาดเล็กได้ ตัวอย่างเช่น การวิจัยและพัฒนาเกมส์สำหรับใช้ในการสอน เพื่อพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ของนักเรียน การวิจัยและพัฒนากิจกรรมสำหรับการฝึกวินัยในตนเองของนักเรียน การวิจัยและพัฒนากิจกรรมสำหรับเพิ่มวุฒิภาวะ (Maturity) ของนักเรียน ถ้าวิจัยและพัฒนาเกมส์หรือกิจกรรมที่มีประสิทธิผลแล้ว ก็เผยแพร่ให้ใช้ในโรงเรียนทั่วไปได้ เป็นโครงการที่มุ่งเป้าหมายเฉพาะอย่าง ใช้วัสดุง่ายๆ ค่าใช้จ่ายไม่สูง และใช้เวลาไม่มากนัก

โดยสรุปแล้ว การวิจัยและพัฒนา เป็นรูปแบบการวิจัย ที่จะทำให้การวิจัยการศึกษา ทั้งการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ ได้รับการนำไปใช้ในการปรับปรุง หรือพัฒนาการศึกษา มากยิ่งขึ้น เพราะการวิจัยและพัฒนา เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ที่ใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างกว้างขวาง ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาส่วนใหญ่ เหมือนขั้นตอนการวิจัยการศึกษา และขั้นตอนที่ 7 เหมือนการวิจัยเชิงประเมินผล (Evaluation Research) อีกด้วย การที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาในเมืองไทย จึงไม่ใช่ว่าเป็นเรื่องที่ยากเกินไป

เพราะการวิจัยการศึกษาได้เจริญก้าวหน้าในประเทศไทยมาเป็นเวลานาน หน่วยราชการระดับสูงหลายแห่ง มีการทำวิจัยการศึกษาอย่างเป็นล่ำเป็นสัน และเป็นกิจจะลักษณะในทางการศึกษานั้น ก็มีการเปิดสอนการวิจัยการศึกษากันถึงระดับปริญญาเอก ดังนั้น หากวงการวิจัยการศึกษาไทย จะหันมาสนใจการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น ก็จะเป็นการทำให้มีการนำผลการวิจัยการศึกษาไปใช้กันอย่างกว้างขวางและเด่นชัดยิ่งขึ้นในอนาคต (บุญสืบ พันธุ์ดี. 2537 : 84 – 85)

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์

ความหมาย

สไลด์ ตามศัพท์บัญญัติวิชาการถ่ายภาพฉบับบัณฑิตยสถาน 2530 หน้า 85, 195 ใช้เรียกทับศัพท์ภาษาอังกฤษ (Slide) หรือเรียกว่า “แผ่นภาพเลื่อน” สไลด์คือวัสดุฉายโปร่งแสงชนิดหนึ่ง ที่ทำได้โดยการถ่ายภาพลงบนฟิล์มถ่ายภาพชนิด Positive มีขนาดและรูปร่างต่างๆกัน หรืออาจเขียน หรือวาดลงบนแผ่นกระจกก็ได้ แล้วผนึกกรอบให้เรียบร้อย นำมาเสนอโดยการฉายด้วยเครื่องฉายสไลด์ให้ปรากฏเป็นภาพบนจอ (บุญเที่ยง จุ้ยเจริญ. 2534 : 46)

ตามพจนานุกรมการศึกษา (Dictionary of Education) ได้ให้ความหมายของสไลด์ว่าสไลด์เป็นวัสดุโปร่งแสง ที่มีภาพเหมือนจริงอยู่ระหว่างชั้นของกรอบภาพ (Frame) ซึ่งใช้สำหรับฉาย ในเครื่องฉาย หรือดูจากแสงที่ส่องผ่านก็ดูได้ ให้ความหมายของสไลด์ จะรวมฟิล์มโพสิทีฟ(Positive) ที่ผนึกอยู่ในระหว่างกระจกด้วย สไลด์เป็นวัสดุการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่ต้องใช้กับเครื่องมือประเภทฮาร์ดแวร์ (Hard ware) (Good. 1973 : 504)

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2528 : 232) ให้ความหมายของสไลด์ว่า เป็นสื่อหรือวัสดุฉายประเภทหนึ่ง มีลักษณะเป็นแผ่นภาพโปร่งใสที่มีภาพบันทึกอยู่บนฟิล์มหรือกระจก ทำให้ได้ภาพสีหรือขาวดำ ใส่ไว้ในกรอบหรือเฟรมกระดาษ หรือพลาสติก หรือโลหะ หรือมีกระจกบางๆ ประกบไว้

ประหยัด จิระวรพงศ์ (2522 : 45) ให้ความหมายของสไลด์ว่า หมายถึง วัสดุสื่อความหมายชนิดโปร่งแสง เป็นภาพนิ่ง ซึ่งต้องใช้กับเครื่องฉาย (Projector)

สรุปได้ว่า สไลด์คือวัสดุฉายโปร่งแสง ที่ใช้สื่อความหมาย และสามารถเห็นภาพ และฟังเสียงคำบรรยายพร้อมๆกัน ซึ่งต้องนำเสนอด้วยเครื่องฉายสไลด์ให้ปรากฏภาพบนจอฉาย

เครื่องฉายสไลด์ (Slide Projector)

เป็นเครื่องฉายภาพนิ่งชนิดโปร่งแสง ใช้ระบบการฉายแบบตรง (Direct Projection) กล่าวคือ แสงสว่างจะฉายผ่านทะลุวัสดุฉายและเลนส์ฉาย ไปยังจอในแนวเส้นตรง โดยที่แสง

เดินเป็นแนวตรง จึงต้องใส่วัสดุฉายไว้ข้างหลังเลนส์ฉายในตำแหน่งตั้งเสมอ และเลนส์จะกลับภาพที่ฉายออกไป จึงต้องใส่วัสดุหักกลับ ระบบฉายนี้ จะต้องมาจากส่วนหลังของห้องฉาย เมื่อใช้ในระยะห่างจากจอไกลพอสมควร จะให้ภาพที่โตพอเหมาะและชัดเจน ดังนั้น เครื่องฉายและจอ ต้องวางอยู่ในระดับเหนือผู้ชมด้วย (วิรุพห์ ลีลาพฤทธิ . 2514 : 3-4)

บุญเที่ยง จุ้ยเจริญ (2534 : 46-54) ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของเครื่องฉายสไลด์ ภาดบรรจุ ขนาดของแผ่น และการใส่แผ่นสไลด์เข้าเครื่องฉายไว้ดังนี้

ก. ส่วนประกอบของเครื่องฉายสไลด์

1. หลอดฉาย ใช้หลอดฮาโลเจนประเภทแฮโลเจน และหลอดควอต ทนความร้อนได้สูง จึงมีอายุการใช้งานนาน
2. แผ่นสะท้อนแสง ทำด้วยโลหะรูปโค้งคล้ายหลุมขนมครก ฉาบด้วยเงินหรือปรอทวางอยู่ด้านหลังของหลอดฉาย
3. เลนส์ควบแสง เป็นชุดของเลนส์นูน มี 2 ชั้น วางอยู่หน้าหลอดฉาย ทำหน้าที่ควบแสง หรือรวมแสงให้มีความเข้มมากขึ้น เพื่อส่งผ่านทะลุแผ่นสไลด์ให้ปรากฏภาพบนจอ
4. แผ่นกรองความร้อน เป็นกระกระจนาบไลหน่าเป็นพิเศษ อยู่ระหว่างเลนส์ควบแสง ทำหน้าที่กันความร้อนจากหลอดฉายไม่ให้ผ่านกระทบแผ่นสไลด์มากเกินไป
5. เลนส์ฉาย เป็นเลนส์นูน อาจมีชั้นเดียวหรือเป็นชุด อยู่ภายในกระบอกเลนส์ซึ่งอยู่ส่วนหน้าสุดของเครื่องฉาย ทำหน้าที่ขยายภาพสไลด์ให้มีขนาดใหญ่ปรากฏบนจอ และกลับภาพจากภาพหัวกลับให้เป็นภาพหัวตั้ง รวมทั้งช่วยปรับความคมชัดของภาพ
6. พัดลม วางอยู่ใกล้ๆกับหลอดฉาย ทำหน้าที่ระบายความร้อนจากเครื่องฉายตลอดเวลาที่ใช้งาน

ข. ภาดบรรจุแผ่นสไลด์ (Slide Carriers)

ภาดบรรจุสไลด์ มี 2 แบบ คือ

1. ภาดบรรจุได้ครั้งละแผ่น (Single - Slide Carriers) มีลักษณะเป็นรางหรือกรอบ สามารถผลักหรือดึงให้เลื่อนเข้า - ออกจากเครื่องฉายสไลด์ได้โดยง่าย
2. ภาดบรรจุได้ครั้งละมาก ๆ (Multiple - Slide Carriers) เป็นภาดที่บรรจุได้คราวละมาก ๆ เช่น 36 - 100 ภาพ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ
 - 2.1 แบบกล่องหรือราง (Magazine) เป็นกล่องสี่เหลี่ยมขนาดกว้างพอ ๆ กับแผ่นสไลด์ ส่วนความยาว ขึ้นอยู่กับจำนวนสไลด์ เช่น อาจบรรจุได้ตั้งแต่ 36 - 40 ภาพ ภายในจะมีร่อง เพื่อให้แผ่นสไลด์เรียงไปตามลำดับ

2.2 แบบจานหรือถาดกลม (Rotary Tray or Circular Tray) ภายในจะมีร่องใส่แผ่นสไลด์ เรียงไปตามลำดับจนเป็นวงกลมบรรจุภาพ (ที่ใช้ปัจจุบัน) ประมาณ 80 ภาพ และวางประกอบเครื่องฉายได้ 2 ลักษณะ คือ วางในแนวนอน โดยแผ่นสไลด์จะเลื่อนขึ้น - ลงตามแนวดิ่ง กล่าวคือจะหมุนลงในช่องฉายทางด้านบนตามแรงโน้มถ่วงของโลก และจะถูกดันขึ้นด้วยกระเดื่องภายในเครื่อง ส่วนการวางในแนวดิ่ง แผ่นสไลด์จะเลื่อนเข้าออกตามแนวนอน กล่าวคือ แผ่นสไลด์จะผลักเข้า - ออก จากช่องฉายด้านข้างด้วยคานของเครื่องฉาย ซึ่งบางยี่ห้อจะออกแบบให้มีถาดทั้ง 2 แบบ คือ ถาดแบบวาง และถาดแบบกลมแนวตั้ง

ค. ขนาดของแผ่นสไลด์

แผ่นสไลด์มีหลายขนาด แต่ขนาดที่นิยมใช้ในการเรียนการสอนมากที่สุด ได้แก่สไลด์ขนาด 2 x 2 นิ้ว เป็นสไลด์ที่ถ่ายทำด้วยฟิล์มถ่ายภาพขนาด 36 มิลลิเมตร หรือฟิล์มเบอร์ 135 ซึ่งเป็นฟิล์มสไลด์สี เมื่อนำไปล้างจะได้ภาพปรากฏในฟิล์ม มีสีสันสวยงามตามความเป็นจริง จากนั้นจะตัดฟิล์มเป็นภาพ ๆ หนึ่งกรอบกระดาษหรือกรอบพลาสติก แล้วนำไปฉายด้วยเครื่องฉายสไลด์

ง. การใส่แผ่นสไลด์เข้าเครื่องฉาย

โดยเริ่มใส่แผ่นสไลด์แผ่นที่ 1 ลงในถาดสำหรับบรรจุแผ่นสไลด์ในช่องหมายเลข 1 และเรียงตามลำดับไปจนกระทั่งหมดทั้งหมด แล้วจึงนำถาดบรรจุฟิล์มไปวางลงที่เครื่องฉายให้ตรงตามตำแหน่ง ให้ยึดหลักการใส่แผ่นสไลด์ง่าย ๆ คือ "หันด้านมันเข้าหาตัว (ผู้ฉาย) หันด้านมันเข้าหาจอ และใส่แผ่นสไลด์ในลักษณะหัวกลับลง" ส่วนการสังเกตด้านหน้า ด้านหลังของแผ่นสไลด์ มีวิธีสังเกตคือ

1. ด้านมันวาวจะเป็นด้านหน้า ส่วนด้านที่มีลักษณะด้าน หรือด้านที่ฉาบน้ำยาไวแสงไว้ เมื่อล้างแล้วจะมีริ้วรอย หรือพื้นผิวขรุขระจะเป็นด้านหลัง (ถือเอาหลอดไฟเป็นหลัก)
2. ด้านที่สามารถอ่านตัวอักษรที่ปรากฏบนแผ่นสไลด์ออก หรือถูกต้อง หรือสามารถสังเกตสัญลักษณ์ที่แสดงไว้ว่า เป็นด้านซ้ายหรือขวา เป็นไปตามปกติ ด้านนั้นจะเป็นด้านหน้าส่วนด้านที่ตัวอักษรกลับกัน หรือกลับซ้ายเป็นขวา ขวาเป็นซ้าย จะเป็นด้านหลัง

การทำเครื่องหมายบนกรอบแผ่นสไลด์

การใส่แผ่นสไลด์ที่มีจำนวนมากๆ เข้าเครื่องฉายให้ถูกต้องในเวลารวดเร็ว ไม่ต้องสังเกตด้านมัน ด้านมันวาวเป็นด้านหน้า ด้านหลัง จึงควรทำเครื่องหมายไว้บนกรอบของแผ่นสไลด์แบบที่ใช้กันเป็นสากลมี 2 แบบ คือ (บุญเที่ยง จุ้ยเจริญ. 2534 :60)

1. แบบหัวลูกศร โดยทำเป็นหัวลูกศรไว้บนกรอบสไลด์ด้านที่ถูกต้อง ใส่หัวของลูกศรไปทางเดียวกับหัวของสไลด์ เวลาจะใส่เข้าเครื่องฉาย ก็กลับหัวลูกศรลงด้านล่าง
2. แบบจุด โดยทำเป็นจุดที่เห็นได้ชัดเจนไว้ที่มุมด้านซ้ายของกรอบสไลด์ทางด้านที่ถูกต้อง เวลาจะใส่เข้าเครื่องฉาย ต้องหมุนให้จุดนั้นอยู่ทางด้านขวามือ

การตั้งจอฉายและเครื่องฉายให้เหมาะสม

การตั้งเครื่องฉายให้อยู่ในแนวตั้งฉากกับจอ ทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ จากจุดกึ่งกลางของผิวจอ เพื่อไม่ให้ภาพเกิดการบิดเบี้ยว (Key Stone Effect) และควรตั้งเครื่องฉายให้สูง เพื่อไม่ให้แสงจากเครื่องฉายไปกระทบศีรษะของผู้ชม (บุญเที่ยง จุ้ยเจริญ. 2534 : 56) นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมของการฉาย เป็นสิ่งที่ต้องพิจารณา เพื่อให้การฉายที่ดี โดยมีองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ (วิรุพห์ สิลลาพฤทธิ. 2514 : 5 – 6)

1. การควบคุมแสงสว่าง ให้พอเหมาะและมีห้องฉายที่มีดพอสสมควร
2. การถ่ายเทอากาศที่ดี เช่น การติดตั้งเครื่องปรับอากาศ
3. การได้ยินเสียงอย่างทั่วถึง โดยตั้งลำโพงที่มุมห้องด้านหน้า และให้ก้มต่ำลงเล็กน้อย
4. มุมมองที่จะชมภาพได้ชัดเจน โดยการจัดที่นั่งแถวหน้าสุดและแถวหลังสุดนั้นจะต้องไม่จัดให้คนดูนั่งห่างจากจอไกลกว่า 2 เท่า ของความกว้างของจอ และไม่ให้นั่งใกล้กว่า 6 เท่าของความกว้างของจอ

✓ เกื้อกูล คุปรัตน์ และคณะ (2518 : 92 – 93) ได้กล่าวถึงข้อดีของสไลด์ ต่อการเรียนการสอน คือ

- 1) นักเรียนสามารถดูภาพได้นานเท่าใดก็ได้
- 2) สไลด์ทำได้จากภาพวาด ข้อความต่าง ๆ ตัวพิมพ์ดีด สิ่งพิมพ์ รูปภาพ หรือของจริงเป็นได้ทั้งสี และขาวดำ
- 3) กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียน
- 4) ใช้สอนได้ทุกระดับชั้น ตั้งแต่ประถมถึงมหาวิทยาลัย
- 5) ใช้บททวนบทเรียน ช่วยให้นักเรียนจำสิ่งที่ผ่านมาแล้วได้มากขึ้น
- 6) ใช้สไลด์ฉายแทนภาพยนตร์ในบางโอกาสได้ดี
- 7) โรงเรียนส่วนใหญ่มีกล้องถ่ายรูปอยู่แล้ว จึงสะดวกในการทำสไลด์

8) ใช้สอนได้ทุกกระบวนการวิชา

เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต (2528 : 234) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสไลด์ ที่มีต่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

- 1) ใช้ศึกษาได้ทุกขนาดกลุ่มของผู้เรียน เช่น ใช้กับรายบุคคล กลุ่มขนาดเล็ก กลุ่มขนาดกลาง กลุ่มขนาดใหญ่
- 2) ผู้เรียนสามารถที่จะดูภาพได้นานเท่าที่ต้องการ
- 3) ผู้เรียนสามารถที่จะดูภาพซ้ำกี่ครั้งก็ได้
- 4) เป็นแหล่งความรู้ที่ผู้เรียนจะได้ศึกษาสิ่งต่าง ๆ จากสไลด์
- 5) การเก็บรักษาสะดวก ใช้เนื้อที่น้อย
- 6) ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และประทับใจต่อบทเรียนได้มากขึ้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสไลด์ประกอบเสียง

ความหมายของการประกอบเสียง

การประกอบเสียง หมายถึง การทำการบันทึกลงบนเทปเสียง เพื่อให้เกิดเสียงลงบนเทปเสียงที่ใช้ประกอบภาพจากสไลด์ โดยจะประกอบให้กลมกลืนและสอดคล้องกับสไลด์
สุนันท์ ปัทมาคม (2523 : 5 – 7) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของเสียงที่จะกระทำการบันทึก มี 3 ส่วน ดังนี้

- 1) เสียงบรรยายหรือคำพูด (Verbal) มีอยู่หลายลักษณะ อาจเป็นเสียงบรรยาย (Descriptive) โดยผู้บรรยายคนเดียวตลอดทั้งเรื่อง หรืออาจจะมากกว่าหนึ่งคนก็ได้ แต่ไม่นิยมให้มีเสียงบรรยายเกินกว่า 2 เสียง อาจเป็นเสียงผู้ชายสลับกับผู้หญิง ผู้ชายทั้งคู่หรือผู้หญิงทั้งคู่ ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องให้เหมาะสมกับเนื้อหา นอกจากเสียงบรรยายแล้ว อาจเป็นเสียงสนทนาโต้ตอบ (Dialogue) กัน 2 คน อาจเป็นลักษณะถามตอบสิ่งที่สำคัญของเสียงพูด หรือเสียงบรรยาย ก็คือ น้ำเสียงจะต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีความชัดเจน มีลีลาท่วงทำนองเหมาะสม ไม่ยืดเยื้อ เสียงจะต้องคม ถูกอักขระวิธี มีจุดเน้นเสียงให้สอดคล้องกับเนื้อหา มีการเว้นวรรคที่ถูกต้อง

2) เสียงดนตรี (Music) หมายถึง การใช้เสียงเพลงประกอบคำบรรยาย เสียงเพลงที่ใช้จะเป็นเพลงบรรเลง ไม่มีเสียงร้องและไม่ใช้เพลงที่คุ้นหู เพราะเพลงที่คุ้นหูจะทำให้ผู้ฟังนำเอาประสบการณ์เดิมเข้ามาปะปน ทำให้ความหมายของเรื่องเปลี่ยนแปลงไป เสียงดนตรีจะมีอยู่ 3 ส่วน คือ ส่วนเปิดเรื่อง (Opening Music) ส่วนดำเนินเรื่องและ ดนตรีส่งท้าย (Closing Music) เพลงหรือดนตรีประกอบในปัจจุบันนิยมใช้หลายเพลง และเพลงที่คุ้นแต่ละตอน จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา

3) เสียงประกอบ (Sound Effect) หมายถึง ส่วนที่เสริมเรื่องให้เป็นจริงเป็นจังมากขึ้น เช่น เสียงสตาร์ทเครื่องยนต์ เสียงปืน เป็นต้น เสียงประกอบจะต้องเข้ามาสอดคล้องกับภาพพอดี ไม่ให้ก่อนหรือหลัง เสียงประกอบอาจจะคลออยู่หลังเสียงบรรยาย เพื่อทำให้คำบรรยายสมจริงสมจังมากขึ้น แต่จะต้องมีเสียงเบากว่า หรือประมาณสามในสี่ หรือครึ่งหนึ่งของคำบรรยาย

สไลด์เทป หรือสไลด์ประกอบเสียง หมายถึง สื่อประสม (Multi - Media) ประเภทหนึ่งที่สามารถมองเห็นภาพ และได้ยินเสียงไปพร้อมกัน ซึ่ง สมพงษ์ ศิริเจริญ และคณะ (2506 : 181) ได้กล่าวถึงสไลด์ประกอบเสียงว่า เป็นภาพโปร่งแสงที่มีภาพบันทึกอยู่บนฟิล์มหรือกระจก มีขนาดปกติ 2×2 นิ้ว หรือ $3 \frac{1}{4} \times 4$ นิ้ว วิธีการหนึ่งในการใช้สไลด์ให้เกิดผลก็คือ การบันทึกเสียงประกอบเข้าไว้ตามลำดับ จะเป็นเสียงบรรยายหรือเสียงดนตรีก็ได้ เมื่อเวลาฉายก็เปิดเสียงที่บันทึกไว้ฟังไปด้วย มีบางท่านได้เรียกสไลด์ประกอบเสียงมีชื่อต่าง ๆ กัน เช่น Slide Sound, Slide - Sound Program หรือ Slide - Tape Program แต่ไม่ว่าชุดสไลด์เสียงจะมีชื่อเรียกอย่างไรก็ตาม ความหมายก็คือการฉายสไลด์ประกอบเสียงนั่นเอง นอกจากนี้ วารินทร์ รัตมีพรหม (2531 : 1) ยังได้กล่าวว่า สไลด์ชุด อาจเรียกเป็นสไลด์โปรแกรม และถ้ามีเสียงประกอบ ก็อาจเรียกสไลด์เทป หรือสไลด์ประกอบเสียง จึงมักใช้ในความหมายคล้ายคลึงกัน คือ หมายถึงสไลด์ชุดเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง โดยอาจเป็นเรื่องสั้นหรือเรื่องยาวก็ได้ ชุดหนึ่งอาจมี 10 ภาพ 20 ภาพ หรืออาจถึง 100 ภาพ สไลด์ประกอบเสียงจะมีเทปคำบรรยายประกอบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้ชมได้เข้าใจเนื้อหาในสไลด์ชุดนั้นเป็นอย่างดี

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น พอสรุปได้ว่า สไลด์ประกอบเสียง หรือสไลด์เทป หมายถึง วัสดุโปร่งใสที่มีภาพบันทึกอยู่ ใช้สำหรับฉายในเครื่องฉาย มีการบันทึกเสียงประกอบ และจะฉายให้ภาพและเสียงสัมพันธ์กัน

ขั้นตอนการผลิตสไลด์ประกอบเสียง

วารินทร์ รัตมีพรหม (2531 : 3 – 4) ได้กล่าวว่า การผลิตสไลด์ประกอบเสียงที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ควรเป็นขบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการจัดทำดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การเขียนภาพ (Scripting)
3. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และฟิล์ม (Materials and Film)
4. การทำกราฟฟิกและชื่อเรื่อง (Graphics and Titles)
5. การถ่ายภาพสไลด์ (Exposure)
6. การทำเทคนิคพิเศษ (Special Effects in Slides)
7. การล้างฟิล์มสไลด์ เข้ากรอบ เก็บรักษาและจัดหมวดหมู่ (Processing, Mounting, Storage and Filing)
8. การทำสำเนา (Duplicating)
9. การบันทึกเสียงประกอบ (Tape Recording)
10. การนำเสนอ (Presenting)

คุณค่าของสไลด์ประกอบเสียงต่อการศึกษา

คุณค่าของสไลด์ประกอบเสียง จะมีลักษณะเดียวกันกับภาพถ่ายทั่วไป เช่น จำลองสิ่งในญี่ให้เล็กลง ขยายสิ่งเล็กมากจนมองไม่เห็นหรือเห็นได้ยาก ให้ใหญ่ขึ้นจนมองเห็นได้ สิ่งซับซ้อนให้ดูง่าย ทำสิ่งที่อยู่ไกลให้มาดูชมกันได้ บันทึกเหตุการณ์ในอดีต และทำให้เห็นความสวยงามของธรรมชาติ ทำให้เกิดอารมณ์สุนทรียภาพ อารมณ์เศร้า ยินดี ตื่นเต้น และสไลด์ประกอบเสียงยังมีคุณค่าอื่น ๆ อีก (วารินทร์ รัตมีพรหม. 2531 : 87) เช่น

1. เปลี่ยนบรรยากาศในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น สนใจมากขึ้น
2. ทำให้ผู้เรียนได้เห็นทั้งภาพและเสียงที่สัมพันธ์กัน เป็นเรื่องราวต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น
3. ทำให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนหลายอย่าง เช่น แบบเรียน คำบรรยาย คู่มือ แบบฝึกหัด ภาพ และเสียงประกอบย่อมทำให้เกิดความจำได้ดียิ่งขึ้น และยาวนานกว่าการใช้สื่อเพียงอย่างเดียว
4. สไลด์ประกอบเสียง สามารถนำมาเป็นสื่อที่ใช้เรียนเพียงคนเดียว เรียนเป็นกลุ่มเล็ก หรือ เป็นกลุ่มใหญ่ได้

5. สามารถนำมาดูซ้ำได้อีกเมื่อต้องการ เพื่อทบทวน เตือนความจำ เพื่อการประเมินผล

6. ทำให้สร้างความสนใจของผู้เรียนได้เป็นเวลานาน กว่าสื่อประเภทอื่น และยังก่อให้เกิดความรู้สึกว่า ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ร่วมกัน

7. สไลด์ประกอบเสียงที่ผลิตขึ้นโดยมีหลักการที่ดี วางแผนเป็นอย่างดี ผลิตเป็นอย่างดี โดยมีทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีทางจิตวิทยาอยู่เบื้องหลัง จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ดีมาก

8. สไลด์ประกอบเสียงนั้น สามารถทำสำเนา (Duplicate) แจกจ่ายไปตามสถานศึกษาต่าง ๆ ได้ จึงทำให้ผู้เรียนที่อยู่ในที่ต่าง ๆ หรืออยู่ในที่ห่างไกลกัน อาจได้เรียนรู้ในเรื่องนั้นอย่างเท่าเทียมกัน

หลักการใช้สไลด์ประกอบเสียงประกอบการสอน

ในการที่จะนำสไลด์มาประกอบการสอนให้เป็นที่น่าสนใจนั้นเป็นเรื่องสำคัญมาก จึงควรจะได้มีการดำเนินการอย่างดี ความยาวสไลด์ประกอบการสอนโดยทั่วไปไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง เพราะถ้ายาวเกินกว่านั้นจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้

วารินทร์ รัตมีพรหม (2531 : 88 – 89) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรคำนึงถึง อันดับแรก คือ การเตรียม ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. เรียงสไลด์ให้ถูกต้องในถาดใส่สไลด์ (Tray) โดยให้หมายเลขเป็นไปตามลำดับเรื่อง โดยทั่วไป เราจะเรียงหมายเลขไว้ด้านล่างทางซ้ายมือของภาพ และทำเครื่องหมาย Thumb Spot ไว้ แล้วจับเรียงใส่ใน Tray ก็จะเป็นการใส่ให้หัวกลับลงด้านล่าง ภาพจะกลับหัวเองบนจอจึงทำให้ได้ภาพตามความจริง และไม่ควรใส่ภาพกลับด้าน เพราะถ้ามีตัวอักษรจะทำให้อ่านไม่ได้ หลักที่จะจำได้ง่ายโดยไม่ให้ภาพกลับด้านก็คือ ใส่"ด้านมันหาตัวด้านมันหาจอ" ด้านมันคือด้านที่ด้านของสไลด์นั่นเอง

2. ลองฉายสไลด์ดูก่อน พร้อมกับเทปคำบรรยาย หรือถ้าไม่มีเทปคำบรรยาย และเราต้องบรรยายเอง ก็ควรต้องซ้อมการพูดบรรยายสไลด์

3. จับเวลาในการฉายสไลด์ว่าใช้เวลาบรรยายเท่าใด เพื่อกำหนดและรักษาเวลาในการนำสไลด์มาประกอบการสอนได้

4. จัดตั้งเครื่องฉายสไลด์ เครื่องเทป จอฉาย ไว้ในห้องที่จะฉายสไลด์ให้เรียบร้อย ห้องที่ใช้ควรให้มีดพอสสมควร เพื่อผู้ชมจะได้เห็นภาพบนจอชัดเจนได้ ในการตั้งเครื่องฉาย

ต้องใช้จอฉายขนาดอย่างน้อย 40" x 40" และตั้งเครื่องฉายห่างจากจอประมาณ 7 1/2 ฟุต จะได้ภาพเต็มจอพอดี ซึ่งเครื่องฉายสไลด์ควรใช้เลนส์ ขนาด 75 มม. แต่ถ้าห้องที่ชมสไลด์ใหญ่ มาก ก็อาจต้องเลื่อนเครื่องให้ไกลออกไป และควรใช้จอฉายที่ใหญ่ อัตราส่วนโดยทั่วไปจะถือ เกณฑ์ว่า ผู้ชมที่นั่งเก้าอี้ไกลสุดจะเห็นภาพบนจอได้ชัดเจน จะต้องอยู่ในระยะ 3 เท่าของความ กว้างของภาพบนจอฉาย เช่น ผู้ชมที่นั่งไกลสุด อยู่ห่างออกไป 24 ฟุต ภาพบนจอฉายควร กว้างราว 3 ฟุต แต่ถ้าอยู่ไกลสุดราว 48 ฟุต ภาพบนจอฉายควรกว้างราว 6 ฟุต

5. ตรวจสอบเครื่องมือทุกอย่างว่าอยู่ในสภาพดีหรือไม่ สะดวกหรือไม่ เช่น หลอดฉาย และควรมีหลอดฉายอะไหล่ เพื่อกรณีที่หลอดฉายขาด

6. มีความมั่นใจในการที่จะฉายสไลด์ประกอบเรื่องราวนั้น และควรเข้าห้องสอน ที่ต้องใช้สไลด์ประกอบ ก่อนเวลาเล็กน้อย

7. เริ่มต้นสไลด์ชุด และลงท้ายด้วย Black Slide เพราะแสงจ้าบนจอภาพฉาย ก่อนเริ่ม อาจทำให้รบกวนสายตาผู้เรียน หรืออาจใช้วิธีโฟกัสภาพแรกใน Tray ของสไลด์ไว้ให้ เรียบร้อย แล้วปิดเครื่องฉายสไลด์ไว้

8. ภาพ ควรให้เต็มจอฉาย

9. ใช้ Remote Control เพื่อที่จะได้ยืนอยู่ห่างจากเครื่อง ร่วมดูสไลด์กับผู้ เรียนได้ และสะดวกต่อการอธิบาย

10. พยายามตั้งเครื่องฉาย อย่าให้ภาพบิดเบือน เช่น ด้านล่างกว้างกว่าด้านบน ทั้งนี้ เพราะตั้งเครื่องฉายสไลด์เอียงให้เลนส์สูงขึ้นมากเกินไป ควรตั้งเครื่องให้อยู่ในระดับระนาบ สูงพอกับจอฉาย

11. อย่าฉายสไลด์ภาพใดภาพหนึ่งแช่ไว้นานเกินไป นานเกินกว่า 1 นาทีถือว่า นานเกินผู้เรียนจะเบื่อหน่าย และสไลด์อาจร้อน โค้งงอเสียหายได้

12. ถ้าต้องอธิบายเรื่องราวในสไลด์จากสคริปต์ที่เตรียมไว้ โดยมีได้เป็นสไลด์ ประกอบเสียง ควรเตรียมแสงสว่างที่จะอ่านสคริปต์ได้ โดยไม่ต้องเปิดไฟสว่างในห้องเรียน อาจ ใช้ไฟดวงเล็ก หรือไฟฉายเล็ก ๆ ฉายดูสคริปต์

13. เมื่อฉายภาพสุดท้าย ควรเปิดไฟในห้อง ก่อนที่จะเอาภาพสุดท้ายออก ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเห็นแต่แสงจ้าบนจอฉาย ก่อนที่เราเปิดไฟในห้อง

ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการใช้สไลด์ประกอบเสียง

ในการใช้สไลด์ประกอบเสียง มักพบเจอข้อบกพร่องอยู่เสมอ ๆ จึงควรพยายามขจัดข้อบกพร่องนั้น ๆ ข้อบกพร่องที่พบอยู่เสมอ ได้แก่ (วารินทร์ รัชมีพรหม. 2531 : 89)

1. สไลด์กลับหัว หรือเรียงลำดับผิด
2. สไลด์มีแสงสีไม่ค่อยสม่ำเสมอ เช่น บางภาพมีแสงจ้าเกินไป บางภาพมืดไป เพราะการผลิตสไลด์ไม่ดีพอ ถ้าสไลด์มีแสงจ้า ก็ควรให้จ้ามืดทั้งหมด จะเห็นความพลาดในการ Expose สไลด์ชุดนั้นน้อยลง
3. เครื่องฉายติดขัด เพราะกรอบสไลด์หนาเกินไป ซึ่งอาจไปติดอยู่กับคันชักส่งสไลด์
4. ห้องที่ฉายสไลด์สว่างเกินไป ทำให้ภาพไม่ชัดเท่าที่ควร
5. คำบรรยายภาพไม่ตรงกัน เพราะเรียงภาพผิด
6. เสียงประกอบภาพค่อยเกินไป จนไม่ได้ยินอย่างทั่วถึง หรือดังเกินไป

สไลด์ประกอบเสียง เป็นสื่อการสอนที่มีคุณค่าในการสื่อความรู้จากรูปธรรม ให้เป็นนามธรรม ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น หากจัดข้อบกพร่องในการใช้ที่พบกันอยู่เสมอ ๆ ก็ยิ่งช่วยให้การใช้สไลด์ประกอบเสียงนั้นสมบูรณ์มากขึ้น

งานวิจัยเกี่ยวกับสไลด์ประกอบเสียง

งานวิจัยในประเทศ

นันทวรรณ ทูระนันท์ (2524 : 8) ได้ทำการศึกษาโดยสร้างสไลด์เทปเสียง ในการสอนการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียน 60 คน โดยแบ่งกลุ่มทดลอง 30 คน โดยกลุ่มทดลองสอนโดยสไลด์เทปเสียง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศิริวิไล แสงจันทร์โสภาส (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทดลองนำสไลด์ประกอบเสียง ไปให้ความรู้แก่เกษตรกร เกี่ยวกับการใช้สารพิษปราบศัตรูพืชที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ผลพบว่าคะแนนความรู้ และ เจตคติของเกษตรกร หลังดูสไลด์ประกอบเสียง สูงกว่าคะแนนความรู้และเจตคติเฉลี่ย ก่อนดูสไลด์อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งยังพบว่า เกษตรกรมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติให้ถูกหลักวิชาภายหลังการดูสไลด์มากขึ้น และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

วันธนา จันทรสิงห์ (2528 : บทคัดย่อ) ได้สร้างสไลด์การ์ตูนเทปบันทึกเสียงประกอบการสอน เรื่อง ประชาชนกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และสมบัติของชาติ สำหรับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยสไลด์การ์ตูน มี

ความรู้ เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเรียน และมีความรู้มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

บุญมาก ธนุดุลย์ (2529 : 102) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอนุรักษทรัพย์ากรปาไม้ โดยสอนแบบใช้สไลด์ประกอบเสียง กับการสอนปกติ สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยสไลด์ประกอบเสียง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนโดยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

แพรวพรรณ พงษ์สุภา (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยโดยการสร้างและทดลองใช้สไลด์ประกอบเสียง เรื่องผลที่เกิดขึ้นจากการทำลายปาไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยสไลด์ประกอบเสียง มีคะแนนที่ได้จากการทดสอบ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนด้วยสไลด์ประกอบด้วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รัตนภรณ์ เพ็งจันทร์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยโดยการสร้าง ทดลองใช้ และหาคุณภาพสไลด์ประกอบเสียง เรื่องการอนุรักษทรัพย์ากรสัตว์ป่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยสไลด์ประกอบเสียง มีความรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนด้วยสไลด์ประกอบเสียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กัลยา ชุ่มบุญชู (2538 : 63) ได้ทำการสร้างและทดลองใช้สไลด์ประกอบเสียง เรื่องการอนุรักษและพัฒนาทรัพย์ากรดิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยสไลด์ประกอบเสียงมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มนัส ประเสริฐสวัสดิ์ (2539 : 54 – 55) ได้ทำการพัฒนาสไลด์เทปโปรแกรม ชุด กล้องถ่ายภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของสไลด์เทปโปรแกรม ตามเกณฑ์มาตรฐาน 90 / 90 พบว่า สไลด์เทปโปรแกรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 90.44 / 90.44 ส่วนการเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วีรศักดิ์ ยินดี (2542 : 64 – 65) ได้ทำการศึกษาผลการใช้บทเรียนสไลด์เทปโปรแกรม วิชา ประวัติศาสตร์ศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม

ผลการทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนสไลด์เทปโปรแกรม ตามเกณฑ์มาตรฐาน 90 / 90 พบว่า บทเรียน สไลด์เทปโปรแกรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 94.36 / 90.56 และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสไลด์เทปโปรแกรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

วอง (Wong. 1976 : 7028 – A) ได้ทดลองสไลด์ประกอบเทป สำหรับแนะนำนักศึกษาในเรื่องการใช้ศูนย์วัสดุการเรียนกับวิธีบรรยาย ปรากฏว่า ทั้งสองแบบให้ผลทัดเทียมกัน

ดันเคิล (Dunkle. 1983 : 23) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการจดจำ การสะกดคำและการรู้ความหมายศัพท์เฉพาะทางการแพทย์ ของนักเรียนที่เรียนศัพท์เฉพาะทางการแพทย์ที่เรียนด้วยสไลด์เทปโปรแกรม กับนักเรียนที่เรียนด้วยคอมพิวเตอร์ ผลปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มมีคะแนนไม่แตกต่างกัน

กูโบตา และ โรเจอร์ (Kubota and Rojer. 1991 : 34) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการเรียนวิชาฟิสิกส์กัณท์วิทยาศาสตร์ของนักเรียนเกรด 6 ระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยสไลด์เทปโปรแกรมกับกลุ่มควบคุม ปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่เป็นนักเรียนชายมีความเข้าใจในการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่ไม่มีผลสำหรับเด็กนักเรียนหญิง

แมคไกวร์ (Mcguire. 1975 : 4666 – A) ได้ทดลองใช้สไลด์เทป ฝึกการเรียนตัวเลขกับนักเรียน 135 คน ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มที่ฝึกการเรียนตัวเลขจากสไลด์เทป สามารถเขียนได้รวดเร็ว และถูกต้องกว่าการสอนตามปกติ

ลอรี (Lourie. 1975 : 7708 - A) ได้เปรียบเทียบการสอนโดยใช้สไลด์ประกอบเทปกับการสอนแบบบรรยาย เรื่องสภาพความสมบูรณ์ของร่างกาย ผลปรากฏว่า การสอนทั้งสองวิธีได้ผลดี มีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน

แมคเคจ (McCage. 1970 : 5168 – A) ได้ใช้สไลด์กับหุ่นจำลอง เปรียบเทียบกับการสอนแบบปาฐกถา ที่มีการสาธิตไปพร้อม ๆ กันด้วย พบว่า การสอนด้วยสไลด์กับหุ่นจำลอง ให้ผลการเรียนดีกว่าการสอนแบบปาฐกถากับการสาธิต

ยัง (Young. 1975 : 3299 – A) เปรียบเทียบการสอนวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้สไลด์เทปกับการใช้อินุสสารสิ่งพิมพ์ พบว่า การเรียนรู้อของผู้เรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน นอกจากนั้นเจตคติของผู้เรียนทั้งสองกลุ่มก็ไม่แตกต่างกันด้วย

จากผลของการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ต่างให้ผลที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยบางเรื่องก็ได้ผลออกมาว่า สไลด์ช่วยให้ผลของการเรียนรู้สูงขึ้น ผลการวิจัย บางเรื่อง ก็ได้ผลออกมาว่า สไลด์ให้ผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกับการสอนแบบอื่น ๆ หรือการใช้สื่อการสอนอย่างอื่นประกอบการสอน อีกทั้งการใช้สไลด์แบบต่าง ๆ ประกอบการสอน ก็ให้ผลของการเรียนรู้ และความคงทนในการจำที่ไม่แตกต่างกัน

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

ความหมายของชุดการสอน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของชุดการสอนดังนี้

ชุดการสอน หมายถึง การรวบรวมสื่อการสอนอย่างสมบูรณ์ตามแผนที่วางไว้ เพื่อทำให้เกิดผลตามจุดหมายของการสอน ในลักษณะของสื่อประสมที่ช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ได้สะดวก (ทวิศักดิ์ กิจวิวัฒนาชัย. 2519 : 8)

ชุดการสอน คือ การนำเอาระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย มาช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ภายในชุดการสอน จะประกอบด้วยคู่มือการใช้ชุดการสอน สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ เช่น รูปภาพ ตำรา เอกสาร แผนภูมิ แผ่นคำบรรยาย วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. 2523 : 120)

ชุดการสอน เป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน อันมีการกำหนดจุดหมายหมายแน่ชัด กำหนดเนื้อหาวัสดุ และกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งตัวครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดผลบรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ชม ภูมิภาค. 2524 : 100)

ชุดการสอน หมายถึง ชุดการสอนที่ประกอบด้วย รูปภาพ สไลด์ เพลง เทปประกอบการสอน เป็นต้น อันเป็นเครื่องมือช่วยสอนที่สำคัญ ที่ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น และหลังจากนักเรียน เรียนจบแล้ว สามารถทดสอบเพื่อสำรวจความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง โดยทำแบบทดสอบที่อยู่ในชุดการสอน (Ashby. 1972 : 15 – 17)

ชุดการสอน หมายถึง สื่อการสอนสำเร็จรูปเฉพาะหน่วย ประกอบด้วย สื่อการสอน บทเรียน คู่มือครู แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน อันมีหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องและตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ (Good. 1973 : 306)

สรุปได้ว่า ชุดการสอน เป็นการนำวัสดุอุปกรณ์หลากหลาย ที่ตรงกับเนื้อหา นำมา จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และ ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับครู ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประเภทของชุดการสอน

ชุดการสอน จำแนกออกเป็น 4 ประเภท (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2523 : 118)

1. ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหาสาระ การสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น
2. ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมในลักษณะศูนย์การเรียนรู้ หรือแก้ปัญหาแบบกลุ่ม
3. ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียน เรียนตามอัธยาศัยของตนเอง ซึ่งอาจจะออกมาในรูปของหน่วยการสอน หรือโมดูล
4. ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียน อยู่ห่างกันต่างเวลากัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง ในชุดการสอนประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ชุดการสอนทางไปรษณีย์ เช่น ชุดการสอนทางไกลของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชุดการสอนจะเป็นประเภทใดก็ตาม โดยทั่วไปแล้ว ชุดการสอนที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. มีความสะดวกในการใช้
2. มีการตรวจสอบและพัฒนาแล้ว
3. มีครบตามจำนวนนักเรียน
4. เคยทดลองใช้มาแล้วหลายครั้ง
5. สามารถยืดหยุ่นได้
6. ส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล
7. ใช้สื่อการสอนหลาย ๆ อย่างที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อหา
8. จัดและประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ หรือตามจุดประสงค์การเรียนรู้

องค์ประกอบของชุดการสอน

ชุดการสอน อาจมีรูปแบบต่าง ๆ กันออกไป นักการศึกษาที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับชุดการสอน ได้แจกแจงถึงองค์ประกอบของชุดการสอนไว้ต่าง ๆ ดังนี้

ชุดการสอน ควรประกอบด้วยส่วนสำคัญต่าง ๆ 5 ส่วน คือ (Houston And Others. 1972 : 10 – 15)

1. คำชี้แจง (Prospectus) อธิบายถึงความสำคัญของบทเรียน ขอบข่ายของชุดการสอน สิ่ง que ผู้เรียนจะต้องมีพื้นความรู้ก่อนเรียน และขอบข่ายของกระบวนการทั้งหมดของชุดการสอน
2. จุดมุ่งหมาย (Objective) จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดว่า ผู้เรียนจะประสบผลสำเร็จอะไร หลังจากเรียนแล้ว
3. การประเมินผลเบื้องต้น (Pre – assessment) เพื่อทดสอบความรู้ของผู้เรียนก่อนใช้ชุดการสอน
4. การกำหนดกิจกรรม (Enabling – assessment) เป็นการกำหนดแนวทางและวิธี เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น
5. การประเมินผลขั้นสุดท้าย (Post – assessment)

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 153) กล่าวว่า ชุดการสอนอาจมีหลายรูปแบบที่แตกต่างกัน แต่จะต้องประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับครูและนักเรียน ตามลักษณะของชุดการสอน ภายในคู่มือครู จะชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการสอนไว้อย่างละเอียด ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติตามคำชี้แจงอย่างเคร่งครัด จึงจะสามารถใช้ชุดการสอนนั้นอย่างได้ผล คู่มือครูอาจทำเป็นเล่ม หรือเป็นแผ่น แต่ต้องมีส่วนสำคัญดังนี้

- 1.1 คำชี้แจงสำหรับครู
- 1.2 บทบาทของครู
- 1.3 การจัดชั้นเรียนพร้อมแผนผัง
- 1.4 แผนการสอน
- 1.5 แบบฝึกหัด

2. บัตรคำสั่ง (คำแนะนำ) เพื่อให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างที่มีอยู่ในชุดการสอนแบบรายบุคคล บัตรคำสั่งจะประกอบด้วย

2.1 คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา

2.2 คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรม

2.3 การสรุปบทเรียน อาจใช้การอภิปราย หรือการตอบคำถาม

บัตรคำสั่งจะต้องมีถ้อยคำกระชับรัด เข้าใจง่าย ชัดเจน ครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนทำ ผู้เรียนจะต้องอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจเสียก่อน แล้วจึงปฏิบัติตามนั้นเป็นขั้น ๆ ไป

3. เนื้อหาหรือประสบการณ์ จะถูกบรรจุในรูปของสื่อต่าง ๆ อาจประกอบด้วยบทเรียนสำเร็จรูป สไลด์ เทปบันทึกเสียง फिल्मสตริป แผ่นภาพโปร่งใส วัสดุกราฟิค ของตัวอย่าง หุ่นจำลอง รูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะต้องศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการสอนตามบัตรคำสั่งที่กำหนดให้

4. แบบประเมินผล (ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน) อาจอยู่ในรูปของแบบฝึกหัด ให้เติมคำในช่องว่าง จับคู่ เลือกคำตอบถูก หรือให้ดูผลจากการทดลอง หรือทำกิจกรรม เพื่อให้การสร้างและการใช้ชุดการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กิดานันท์ มะลิทอง (2531 : 181) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการสอนดังนี้

1. คู่มือสำหรับผู้สอนในการใช้ชุดการสอนและสำหรับผู้เรียน
2. คำสั่งเพื่อกำหนดแนวทางในการเรียนการสอน
3. เนื้อหาสาระบทเรียน จะจัดอยู่ในรูปสื่อต่าง ๆ เช่น สไลด์ เทป ฯลฯ
4. กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรายงาน หรือค้นคว้าต่อจากที่เรียนแล้ว
5. การประเมินผล เป็นแบบทดสอบที่เกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนนั้น

ขั้นตอนการสร้างชุดการสอน

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522 : 154) ได้กำหนดขั้นตอนการสร้างชุดการสอนไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือบูรณาการแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม

2. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน ประมาณ เนื้อหาที่ให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์ หรือสอนได้หน่วยละครั้ง

3. กำหนดหัวข้อเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตัวเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วย ควรให้ประสบการณ์อะไรแก่ผู้เรียนบ้าง แล้วกำหนดหัวข้อเรื่องออกมาเป็นหน่วยการสอนย่อย

4. กำหนดหลักการและความคิดรวบยอด หลักการและความคิดรวบยอดที่กำหนด ขึ้น จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อเรื่อง โดยสรุปรวมความคิด สาระและหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ไว้ เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง โดยเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็น แนวทางเลือก และผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่นการอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ การเล่นเกม การทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม ฯลฯ

7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากเรียนชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ แล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอนและวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอน ทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนแต่ละหัวข้อเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการเรียนการสอนเหล่านั้นไว้เป็น หมวดหมู่ ในกล่องที่เตรียมไว้ เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

9. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

10. การใช้ชุดการสอน เป็นขั้นนำชุดการสอนไปใช้ ซึ่งจำเป็นต้องมีการตรวจสอบ และปรับปรุงตลอดเวลา

คุณค่าของชุดการสอน (ประหยัด จิระวรพงศ์. 2527 : 267)

1. ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียน มีความมั่นใจในการดำเนินการสอนเพราะลดเวลาในการเตรียมล่วงหน้า

2. ช่วยแก้ปัญหาในการขาดแคลนครู

3. สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างแท้จริง จากชุดการสอนรายบุคคล และชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม
5. ช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบ เพราะชุดการสอนเอื้อต่อการใช้ ทั้งในแง่เวลา และสถานที่
6. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้มีมากที่บูรณาการเป็นอย่างดี จึงทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอนในประเทศ

ศิริวรรณ โพธิ์สุวรรณ (2531 : 41 – 43) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอน เพื่อสอนซ่อมเสริมการวิเคราะห์การบวกและการลบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีความบกพร่องในเรื่องการลบ 15 คน และการบวก 15 คน จากนั้นให้นักเรียนเรียนจากชุดการเรียนการสอนซ่อมเสริมตามประเภทที่นักเรียนมีความบกพร่อง ผลปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนเรียน กับหลังเรียนด้วยชุดการเรียนการสอน ในแต่ละชุดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

บุญเลิศ เสี่ยงสุขสันต์ (2531 : 70 – 74) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอนโดยใช้ชุดการสอนฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กับการสอนปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดชัยนาท จำนวน 70 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 35 คน โดยกลุ่มทดลอง เรียนโดยใช้ชุดการสอนฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และกลุ่มควบคุม ที่เรียนโดยการสอนแบบปกติ ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

วิริยะ ศิริธานนท์ (2532 : 45 – 47) ได้ทำการพัฒนาและประเมินชุดการเรียนการสอนซ่อมเสริมฝึกทักษะการคูณ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 70 คน ได้รับการทดสอบเพื่อวินิจฉัยในข้อบกพร่องในการคูณ ตามลักษณะโจทย์ 5 ลักษณะ จากนั้น แบ่งกลุ่มทดลองเข้ารับการสอนซ่อมเสริมด้วยชุดการสอนที่แก้ปัญหาข้อบกพร่องแต่ละลักษณะ จากการ

เปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนเรียน กับหลังเรียน ด้วยชุดการสอนซ่อมเสริมหุดหุด พบว่า ผลการทดสอบหลังเรียน สูงกว่าผลการทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บรรจง แก้ววิเศษกุล (2533 : 46 – 48) ได้สร้างชุดการเรียนรู้การสอนซ่อมเสริมทักษะการหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 ชุด จากการทดลองพบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้การสอนแต่ละชุด สูงกว่าค่าเฉลี่ยจากการทดสอบวินิจฉัยความบกพร่องในด้านทักษะการหาร ที่วัดทักษะการหารลักษณะเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ชุดการเรียนรู้การสอนทั้ง 4 ชุดมีประสิทธิภาพ และยังพบว่านักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้อีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวกับชุดการสอนในต่างประเทศ

คิตต์ (Kidd. 1970 : 5669A – 5670 A) ได้ทำการวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนวิชาเรขาคณิต สำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย ในการฝึกอบรมครูประจำการ เรื่อง ชุดการสอน โดยใช้เวลา 18 – 30 ชั่วโมง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ชุดการสอนทำให้เข้าใจวิชาเรขาคณิต และมีความรู้ทางเรขาคณิตเพิ่มขึ้น

ฮาเปอร์ (Harper. 1972 : 5669 A– 5670 A) ศึกษาเปรียบเทียบการเรียนภาษาฝรั่งเศส จากชุดการสอนกับการเรียนในห้องปกติ พบว่า ผู้ที่เรียนจากชุดการสอน จะมีทักษะการพูด อ่าน เขียน ดีกว่าผู้ที่เรียนในห้อง

มีคส์ (Meeks. 1972 : 4295A – 4296 A) ทำการวิจัยเรื่องเปรียบเทียบวิธีสอนแบบใช้ชุดการสอน กับวิธีสอนแบบธรรมดา โดยทดลองกับนักศึกษาครู ผลการวิจัยสรุปได้ว่า วิธีสอนโดยใช้ชุดการสอน มีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีสอนตามธรรมดา

แลงสตาฟ (Langstaff. 1972 : 1566 – A) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาและประเมินชุดการสอน เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับการฝึกหัดครูของนักศึกษา และครูประจำมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียใต้ พบว่า การเรียนจากชุดการสอนทำให้ผลการเรียนดีขึ้น ช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และทำให้กระบวนการเรียนเป็นระบบกว่าเดิม

แมคโคลแมน (Macc Coleman. 1972 : 109 – A) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชุดการสอน กิจกรรมกลุ่มในการสอนระดับ 9 จำนวน 24 ห้อง โดยได้จัดการเรียนการสอนห้องละ 3 กลุ่ม รวม 72 กลุ่ม โดยคำนึงถึงสติปัญญา อายุ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทัศนคติต่อโรงเรียน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ใช้ชุดการสอนร่วมกับการอภิปราย มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการใช้ชุดการสอนอย่างเดียว และการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

แมคโดแนลด์ (McDonald. 1973 : 1590A – 1591 A) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาและประเมินผลชุดการสอนแบบใช้สื่อประสม เพื่อเรียนด้วยตนเอง สำหรับใช้สอนซ่อมเสริมภาษาอังกฤษในวิทยาลัยชุมชน แถบซานเมื่องในภาคใต้ของสหรัฐอเมริกา พบว่า กลุ่มที่เรียนจากชุดการสอน ประสบความสำเร็จในการเรียนดีขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อชุดการสอนด้วย

จากเอกสารงานวิจัยทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศดังกล่าว สรุปได้ว่า การเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน หรือชุดการสอนรายบุคคล จะช่วยนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้เช่นเดียวกับการสอนปกติ และในบางกรณี ผลการเรียนจากการเรียนด้วยชุดการสอน จะสูงกว่าผลการเรียนที่เรียนจากการสอนปกติ

5. เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ความหมายของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ให้ความหมายของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นกลุ่มประสบการณ์ที่ว่าด้วยความรู้ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต สังคมมนุษย์ ทางด้านสุขภาพอนามัย ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม การเมืองการปกครองของประเทศในระดับภูมิภาคและโลก วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยแก้ปัญหาของชีวิตและสังคม เพื่อให้คนมีความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตที่ดี (กรมวิชาการ. 2535 : 6) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวถึงกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าประกอบด้วยประสบการณ์พื้นฐานอันจำเป็น ที่สามารถเกื้อกูลให้ผู้เรียนเข้าใจชีวิตเกี่ยวกับตนเอง เข้าใจธรรมชาติที่แวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งทางสังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมอย่างสอดคล้องตามความจำเป็น และเหมาะสมกับสภาพของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 216) ดังนั้น จึงสรุปความหมายของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้ว่า เป็นกลุ่มประสบการณ์ที่ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. ส่วนที่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวของชีวิต ปัญหา และความต้องการของชีวิต ตลอดจนสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต

2. ส่วนที่เป็นกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการคิดแก้ปัญหาของชีวิตและสังคม ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อการดำรงอยู่และมีชีวิตที่ดี

จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จุดประสงค์ของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2535 : 25)

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐาน และปฏิบัติได้ถูกต้องในด้านสุขภาพอนามัยทางร่างกาย จิตใจ ทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม
2. ให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับสังคมและธรรมชาติ มีนิสัยฝึกฝนหาความรู้
3. ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
4. ให้มีกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
5. ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
6. ให้มีความเข้าใจ เลื่อมใสในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
7. ให้เข้าใจหลักการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติในขอบเขตแห่งสิทธิเสรีภาพ
8. มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย และความเป็นเอกราชของชาติ เทอดทูนสถาบัน ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

จากจุดประสงค์ของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตดังกล่าว สรุปได้ว่า เป็นกลุ่มที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อชีวิต คือให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิต และธรรมชาติที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา สามารถปฏิบัติตนและปรับตัวให้เข้าหา กับสิ่งแวดล้อม มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย เลื่อมใสการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย และมีนิสัยฝึกหาความรู้

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 4 ได้กำหนดให้เรียน 8 หน่วย เริ่มจากสิ่งมีชีวิต ชีวิตในบ้าน สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ชาติไทย การทำมาหากิน พลังงาน และสารเคมี จักรวาลและอวกาศ ขาวเหตุการณ์และวันสำคัญ

หน่วยที่ 4 ชาติไทย

คำอธิบาย

หน่วยย่อยที่ 1 ชาติไทยในปัจจุบัน

สังเกต ศึกษา รวบรวมข้อมูลทางด้านภูมิศาสตร์ จำนวนประชากร ระบบและการแบ่งเขตการปกครอง อภิปราย จำแนก นำเสนอข้อมูล

สังเกต รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ อภิปราย เปรียบเทียบเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของ คนไทยในท้องถิ่นของตน และในภาคอื่นๆ ในด้านอาชีพ ศาสนา การแต่งกาย วัฒนธรรม ประเพณี จัดหมวดหมู่สิ่งที่เหมือนกัน คล้ายคลึงกัน แตกต่างกัน จัดทำรายงาน

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับประเทศไทย และการดำรงชีวิตของคนไทยในภาคต่าง ๆ สามารถสังเกต รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ความคล้ายคลึงและความแตกต่าง ชื่นชมในวิถีการดำรงชีวิตดังกล่าว ไม่มีอคติในเรื่องความแตกต่าง ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง ในความ แตกต่างดังกล่าว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์นี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม ให้ผู้เรียน รู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ฝึกให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำเอา ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (กรมวิชาการ. 2525 : 26)

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังที่กล่าวมานั้น สรุปได้ว่า คุณค่าและประสิทธิภาพของสไลด์เทปที่มีผลต่อการเรียนรู้ ประกอบกับการจัดลำดับเนื้อหาการเรียน ด้วยบทเรียนโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การเรียนรู้จากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เป็นการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจความสนใจ ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ดี สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ เกิดการเรียนรู้ บรรลุจุดประสงค์ในหลักสูตรได้สูงกว่าการสอนด้วยวิธีปกติของครูทั้งนี้ บทเรียนชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยที่ 4 ชาติไทย หน่วยย่อยที่ 1 ชาติไทยในปัจจุบัน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างมาก และเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการพัฒนาสื่อการสอนต่อไป

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การดำเนินการทดลอง
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนอัสสัมชัญสำโรงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตสำโรง จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 350 คน ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 6 คน

โรงเรียนจินดานุกูล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตลาดพร้าว จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 60 คน ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 2 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มครั้งนี้ ศึกษากับประชากรทั้งหมดซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตสำโรง จำนวนนักเรียน 95 คน และครูจำนวน 4 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Random Sampling)

โรงเรียนจินดานุกูล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตลาดพร้าว จำนวนนักเรียน 30 คน และครูจำนวน 2 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Random Sampling) เข้ากลุ่มทดลองดังนี้

- 1.การทดลองครั้งที่ 1 ใช้ครู 1 คน นักเรียน 5 คน (โรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง)
- 2.การทดลองครั้งที่ 2 ใช้ครู 2 คน นักเรียน 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน (โรงเรียนจินดานุกุล)
- 3.การทดลองครั้งที่ 3 ใช้ครู 3 คน นักเรียน 3 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน (โรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง)

ระยะเวลาในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โดยใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มจำนวน 3 ชุด ชุดละ 2 ตอน ใช้เวลาทดลองตอนละ 3 คาบ (คาบละ 20 นาที) โดยทำการทดลองวันละ 1 ชุด ใช้เวลาทั้งสิ้น 3 วัน

2.เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องชาติไทย ที่ผู้ศึกษาค้นคว่ำสร้างขึ้น จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 ระบบการปกครองและเขตการปกครองของประเทศไทย

ตอนที่ 1 เรื่องระบบการปกครองของประเทศไทย (แผ่นสไลด์จำนวน 25 กรอบ)

ตอนที่ 2 เรื่องการแบ่งเขตการปกครอง (แผ่นสไลด์จำนวน 20 กรอบ)

ชุดที่ 2 จังหวัดที่สำคัญของประเทศไทย

ตอนที่ 1 จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(แผ่นสไลด์จำนวน 51 กรอบ)

ตอนที่ 2 จังหวัดจันทบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดสงขลา
(แผ่นสไลด์จำนวน 46 กรอบ)

ชุดที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 การดำรงชีวิตของคนไทย (แผ่นสไลด์จำนวน 26 กรอบ)

ตอนที่ 2 วัฒนธรรมและประเพณีไทย (แผ่นสไลด์จำนวน 27 กรอบ)

2. แบบฝึกหัด ตอนละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประจำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ตอนละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ

4. แบบประเมินการใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ และ ครูผู้สอน

3.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมงานด้านวิชาการ

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาค้นคว้าสิ่งที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการสร้างชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) คู่มือสอน กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้เข้าใจหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา และเวลา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

2. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 ทักษะกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

- 2.2 การสร้างชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

ขั้นที่ 2 การสร้างชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

1. ศึกษาเทคนิค วิธีสร้างชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม การหาประสิทธิภาพชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม จากเอกสาร และผู้เชี่ยวชาญ

2. วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องชาติไทย จากคำอธิบายหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการสอน กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมการเรียน พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรต้องการ

3. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของเนื้อหาทั้ง 6 เนื้อหา

4. สร้างแบบฝึกหัดประจำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มโดยอาศัยการวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละเนื้อหามีขั้นตอนดังนี้

- 4.1 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง ชาติไทยในปัจจุบัน จากหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

- 4.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ วิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา

- 4.3 วิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์ของเนื้อหาในคำอธิบายของหลักสูตร เพื่อเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของเนื้อหาในแต่ละตอน ของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

- 4.4 ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชา ตรวจจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สร้างขึ้น ว่าครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละตอนหรือไม่

4.5 สร้างแบบฝึกหัด ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ และครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละตอนของชุดการสอน ประกอบด้วยแบบฝึกหัดตอนละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ

4.6 นำแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบลักษณะการใช้คำถาม ตัวเลือก ความสอดคล้องระหว่างแบบฝึกหัด และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ความถูกต้องด้านภาษา แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไข

5. สร้างคู่มือการใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม สำหรับครูผู้สอน

6. นำเนื้อหาในแต่ละเรื่อง ให้ผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 2 ท่าน เป็นผู้ตรวจ แนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาให้ถูกต้อง

7. นำเนื้อหาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาเขียนบทสำหรับถ่ายทำสไลด์ (Script) เพื่อสร้างเป็นสไลด์ประกอบเสียง

8. นำสคริปต์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ แก้ไข และปรับปรุง

9. ถ่ายทำสไลด์ตามสคริปต์ที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ตามวิธีการถ่ายภาพสไลด์

10. นำฟิล์มสไลด์ทั้งหมด ผ่านกระบวนการล้าง บรรจุใส่กรอบภาพ เรียงลำดับภาพตามสคริปต์ พร้อมกับทำเครื่องหมายบนขอบกรอบภาพได้ภาพสไลด์จำนวน 195 กรอบ

11. บันทึกเสียงบรรยายตามสคริปต์ลงในเทปตลับ พร้อมทั้งใส่เสียงเพลงประกอบ โดยมีช่วงเพลงนำเรื่อง 30 วินาที และเว้นระยะระหว่างคำบรรยายในแต่ละเฟรม 5 – 7 วินาที

12. ทำการบันทึกสัญญาณสำหรับเปลี่ยนภาพโดยอัตโนมัติ (Synchronize) ด้วยเครื่องสัมพันธ์ภาพ และเสียง

13. นำบทเรียนสไลด์เทปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีทางการศึกษาจำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพ เพื่อนำไปปรับปรุง และแก้ไข

ขั้นที่ 3 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

1. ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยที่ 4 หน่วยย่อยที่ 1 เรื่องชาติไทยในปัจจุบัน จากหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

2. ศึกษาทฤษฎี หลักการ วิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา

- 3. วิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์ของเนื้อหา ในคำอธิบายของหลักสูตร เพื่อเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของเนื้อหาทั้ง 6 ตอน ของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม
- 4. ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชา ตรวจจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สร้างขึ้น ว่าครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 6 ตอน หรือไม่
- 5. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ และครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละตอนของชุดสไลด์เทปแบบกลุ่ม ประกอบด้วยแบบทดสอบตอนละ 15 ข้อ 6 ตอน รวม 90 ข้อ
- 6. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ประจำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มที่ได้จากข้อ 5 ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2543 ซึ่งเคยผ่านการเรียนเนื้อหาในหน่วยที่ 4 หน่วยย่อยที่ 1 เรื่อง ชาติไทยในปัจจุบัน มาแล้ว จำนวน 100 คน
- 7. วิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27 % และใช้ตารางของ จุง เทห์ ฟาน (Fan. 1952 : 1 – 32) ซึ่งชุดที่ 1 เรื่องระบบการปกครองของไทย คัดเลือกข้อสอบจำนวน 20 ข้อ (ตอนละ 10 ข้อ) มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .21 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .25 - .70 ชุดที่ 2 เรื่องจังหวัดที่สำคัญของประเทศไทย คัดเลือกข้อสอบจำนวน 20 ข้อ (ตอนละ 10 ข้อ) มีค่าความยากง่าย (p) .29 - .72 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .27 - .63 ชุดที่ 3 เรื่องศิลปวัฒนธรรม คัดเลือกข้อสอบจำนวน 20 ข้อ (ตอนละ 10 ข้อ) มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .23 - .76 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .25 - .68
- 8. คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 60 ข้อ โดยใช้สูตร Kuder Richardson ที่ 21 (KR – 21) ซึ่งแบบทดสอบมีคุณภาพดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องชาติไทย สำหรับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชุดที่	k	p	r	$\bar{x}$	S^2	r_{tt}
1	20	.21 - .80	.25 - .70	13.34	12.12	0.66
2	20	.29 - .72	.27 - .63	11.66	11.31	0.67
3	20	.28 - .76	.25 - .68	11.97	10.38	0.56

ขั้นที่ 4 การสร้างแบบประเมินการใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอน

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างแบบประเมินการใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอน เพื่อหาคุณภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม โดยมีการประเมินใน 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา และด้านสื่อ ซึ่งมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. พิจารณาองค์ประกอบของสไลด์และเนื้อหาที่เรียน เพื่อสร้างข้อคำถาม
3. สร้างแบบประเมินการใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอน โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2 และ 1 โดยการกำหนดความหมายของคะแนนของตัวเลือกในแบบสอบถามแต่ละข้อดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีคุณภาพ / ความเหมาะสมในระดับ ดีมาก

คะแนน 4 หมายถึง มีคุณภาพ / ความเหมาะสมในระดับ ดี

คะแนน 3 หมายถึง มีคุณภาพ / ความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีคุณภาพ / ความเหมาะสมในระดับ ต้องปรับปรุงแก้ไข

คะแนน 1 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ / ไม่มีความเหมาะสม

4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้น ไปให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้สอบถามการใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอน กับครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 6 ท่าน

6. นำผลจากการประเมินมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง มีคุณภาพ / ความเหมาะสมในระดับดีมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง มีคุณภาพ / ความเหมาะสมในระดับดี

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง มีคุณภาพ / ความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง มีคุณภาพ / ความเหมาะสมในระดับต้องปรับปรุงแก้ไข

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง ไม่มีคุณภาพ / ไม่มีความเหมาะสม

เกณฑ์ในการยอมรับว่าชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มที่สร้างขึ้นมีคุณภาพผู้วิจัยกำหนดให้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

4.การดำเนินการทดลอง

ในการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การทดลองครั้งที่ 1

1.1 ผู้ศึกษาค้นคว่านำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มทั้งหมด ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน ที่ไม่เคยเรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มนี้มาก่อน จำนวน 5 คน โดยครูผู้สอน 1 คน ใช้เวลาเรียนวันละ 1 ชุด ชุดละ 2 ตอน ตอนละ 3 คาบ (คาบละ 20 นาที) เป็นเวลา 3 วัน

1.2 ในขณะทดลอง สังเกต สัมภาษณ์ครูผู้สอนและนักเรียน บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อเก็บข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพิจารณา ภาษา เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรมที่ใช้ในชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการสอน เตรียมนำไปทดลองครั้งต่อไป

1.3 ปรับปรุงชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

2. การทดลองครั้งที่ 2

ผู้ศึกษาค้นคว่านำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากการทดลองครั้งที่ 1 ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจินดานุกูล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ไม่เคยเรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มนี้มาก่อน จำนวน 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน โดยครูผู้สอน กลุ่มละ 1 คน ใช้เวลาเรียนวันละ 1 ชุด ชุดละ 2 ตอน ตอนละ 3 คาบ (คาบละ 20 นาที) เป็นเวลา 3 วัน โดยดำเนินการทดลองดังนี้

2.1 ให้นักเรียนทุกคน เรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เรื่องชาติไทย วันละ 1 ชุด ชุดละ 2 ตอน เป็นเวลา 3 วัน จนครบทุกตอน ตามแผนการสอน

2.2 ในขณะที่นักเรียนเรียนโดยใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม จบในแต่ละตอน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม แต่ละตอน นำผลการทำแบบฝึกหัดมาตรวจให้คะแนนเพื่อผลการเรียนรู้จากแบบฝึกหัดแต่ละชุดของบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

2.3 เมื่อนักเรียนทุกคน เรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มครบทั้งสามชุด ให้ทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนรู้จากแบบทดสอบ และสัมภาษณ์ครูผู้สอน พร้อมทั้งบันทึก

2.4 นำข้อมูลจากข้อ 2.2 และข้อ 2.3 มาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

3. การทดลองครั้งที่ 3

ผู้ศึกษาค้นคว้านำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ไม่เคยเรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มนี้มาก่อน จำนวน 3 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน โดยครูผู้สอน กลุ่มละ 1 คน ใช้เวลาเรียนวันละ 1 ชุด ชุดละ 2 ตอน ตอนละ 3 คาบ (คาบละ 20 นาที) เป็นเวลา 3 วัน โดยดำเนินการทดลองดังนี้

3.1 ให้นักเรียนทุกคน เรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เรื่องชาติไทย วันละ 1 ชุด ชุดละ 2 ตอน เป็นเวลา 3 วัน จนครบทุกตอนตามแผนการสอน

3.2 ในขณะที่นักเรียนเรียน โดยใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มจบในแต่ละตอน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มแต่ละตอน นำผลการทำแบบฝึกหัดมาตรวจให้คะแนน เพื่อ ผลการเรียนรู้จากแบบฝึกหัดแต่ละชุดของบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

3.3 เมื่อนักเรียนทุกคนเรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มครบทั้ง 3 ชุดแล้ว ให้ทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนรู้จากแบบทดสอบ

3.4 นำข้อมูลจากข้อ 3.2 และ ข้อ 3.3 มาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2535 : 41)
2. ค่าความยากง่าย (Difficulty) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้เทคนิค 27 % ของ จุง เทห์ ฟาน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 208 – 219)
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคำนวณจากสูตร : Kuder Richardson ที่ 21 (KR – 21) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 130 – 13)
4. สถิติหาประสิทธิภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตรหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 (เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528 : 294 – 295)

บทที่ 4
ผลการศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

M แทน ค่าเฉลี่ย

E_1 แทน ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัด

E_2 แทน ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบ

ผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้ามี่ดังนี้

ได้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องชาติไทย ซึ่งประกอบด้วย

1. คู่มือครู

2. ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 ระบบการปกครองและเขตการปกครองของไทย

ตอนที่ 1 เรื่องระบบการปกครองของประเทศไทย(แผ่นสไลด์จำนวน 25 กรอบ)

ตอนที่ 2 เรื่องการแบ่งเขตการปกครอง (แผ่นสไลด์จำนวน 20 กรอบ)

ชุดที่ 2 จังหวัดที่สำคัญของประเทศไทย

ตอนที่ 1 จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(แผ่นสไลด์จำนวน 51 กรอบ)

ตอนที่ 2 จังหวัดจันทบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดสงขลา

(แผ่นสไลด์จำนวน 46 กรอบ)

ชุดที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 การดำรงชีวิตของคนไทย (แผ่นสไลด์จำนวน 26 กรอบ)

ตอนที่ 2 วัฒนธรรมและประเพณีไทย (แผ่นสไลด์จำนวน 27 กรอบ)

ในแต่ละตอน มีแบบฝึกหัดตอนละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตอนละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ

การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และผลจากการทดลองไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 80/80 ผลการดำเนินการเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือมีดังนี้

1. การหาคุณภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ด้านสื่อการสอนและครูผู้สอน ผลการประเมินดังแสดงในตาราง 2 และ 3

ตาราง 2 ผลการประเมินคุณภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอน

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.33	ดี
2. การเสนอเรื่องตามลำดับขั้น	4.00	ดี
3. ความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	4.33	ดี
4. ความเร็วของการบรรยาย	3.66	ดี
5. การบรรยายภาพเพียงพอ	3.66	ดี
6. สีสันทของภาพถ่าย	4.33	ดี
7. ความคมชัดของภาพถ่าย	4.33	ดี
8. ความเหมาะสมของภาพในการสื่อความหมาย	3.66	ดี
9. ความสัมพันธ์ของภาพกับคำบรรยาย	3.66	ดี
10. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	3.66	ดี
11. ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	3.66	ดี
12. ความเหมาะสมของเสียงดนตรี	4.00	ดี
13. คุณภาพโดยทั่วไป	4.00	ดี
รวม	3.90	ดี

จากตาราง 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอนมีความเห็นว่าชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มโดยรวม มีคุณภาพในระดับดี และในแต่ละรายการมีคุณภาพอยู่ในระดับดีทุกรายการ

ตาราง 3 ผลการประเมินคุณภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มจาก
ครูผู้สอน

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.66	ดีมาก
2. การเสนอเรื่องตามลำดับขั้น	4.66	ดีมาก
3. ความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	4.66	ดีมาก
4. ความถูกต้องของเนื้อหา	4.66	ดีมาก
5. การบรรยายภาพเพียงพอ	4.33	ดี
6. ความเหมาะสมของภาพในการสื่อความหมาย	5.00	ดีมาก
7. ความสัมพันธ์ของภาพกับคำบรรยาย	4.33	ดี
8. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.66	ดีมาก
9. ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	4.33	ดี
10. ความเหมาะสมของเสียงดนตรี	5.00	ดีมาก
11. คุณภาพโดยทั่วไป	5.00	ดีมาก
รวม	4.66	ดีมาก

จากตาราง 3 ครูผู้สอนมีความเห็นว่าชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มโดยรวม มีคุณภาพในระดับดีมาก และในแต่ละรายการ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ยกเว้นเรื่องความเพียงพอในการบรรยายภาพ ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ และความสัมพันธ์ของภาพกับคำบรรยายมีคุณภาพอยู่ในระดับดี

2. การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

การทดลองครั้งที่ 1 นำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มไปทดลองกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญลำไ้ จำนวน 5 คน โดยใช้ครูผู้สอน 1 คน เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับสื่อการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด และจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนและผู้สอนเพื่อนำไปปรับปรุงชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

หลังการทดลองครั้งที่ 1 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ปรับปรุงแก้ไขดังนี้

- 1. เปลี่ยนภาพหรือตัวหนังสือให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น
- 2. เปลี่ยนภาพบางภาพให้เหมาะสมกับเนื้อหา

การทดลองครั้งที่ 2 เป็นการหาแนวโน้มประสิทธิภาพชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม โดยนำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มที่ได้จากการปรับปรุงครั้งที่ 1 ไปทดลองกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจินดาอนุกุล จำนวน 30 คน โดยใช้ครูผู้สอน 2 คน โดยครูผู้สอนใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มตามที่กำหนดไว้ ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์หาแนวโน้มของประสิทธิภาพชุดบทเรียนและปรับปรุงแก้ไข

ตาราง 4 แสดงแนวโน้มประสิทธิภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มจากการทดลองครั้งที่ 2

ชุดที่ แบบฝึกหัด/แบบทดสอบ	แบบฝึกหัด ตอนละ 10 ข้อ		แบบทดสอบ ตอนละ 10 ข้อ		ประสิทธิภาพ E_1 / E_2
	M	E_1	M	E_2	
ชุดที่ 1 ตอนที่ 1	8.40	84.00	8.63	86.33	84.00 / 86.33
ตอนที่ 2	8.36	83.66	9.20	92.00	83.66 / 92.00
รวมชุดที่ 1	16.76	83.83	17.83	89.16	83.83 / 89.16
ชุดที่ 2 ตอนที่ 1	8.16	81.66	8.63	86.33	81.66 / 86.33
ตอนที่ 2	8.16	81.66	8.63	86.33	81.66 / 86.33
รวมชุดที่ 2	16.32	81.66	17.26	86.33	81.66 / 86.33
ชุดที่ 3 ตอนที่ 1	8.56	85.66	8.63	86.33	85.66 / 86.33
ตอนที่ 2	8.56	85.66	9.00	90.00	85.66 / 90.00
รวมชุดที่ 3	17.12	85.66	17.63	88.16	85.66 / 88.16
รวมทุกชุด	50.20	83.71	53.72	87.88	83.71 / 87.88

จากตาราง 4 ในการทดลองครั้งที่ 2 กับนักเรียน 30 คน เพื่อหาแนวโน้มประสิทธิภาพ พบว่า ร้อยละของผลสัมฤทธิ์จากแบบฝึกหัด อยู่ระหว่าง 81.66 - 85.66 และร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบ อยู่ระหว่าง 86.33 - 92.00 ซึ่งพบว่า ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มชุดที่ 1 มีแนวโน้มของประสิทธิภาพเป็น 83.83 / 89.16 ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มชุดที่ 2 มีแนวโน้มประสิทธิภาพเป็น 81.66 / 86.33 และชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มชุดที่ 3 มีแนวโน้มประสิทธิภาพเป็น 85.66 / 88.16 และแนวโน้มรวมทุกชุดเป็น 83.71 / 87.88

หลังการทดลองครั้งที่ 2 ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ปรับปรุงแก้ไขดังนี้

1. เพิ่มระดับเสียงการบรรยายให้สูงขึ้น
2. เพิ่มเวลาในการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีเวลาทบทวน

การทดลองครั้งที่ 3 เป็นการหาประสิทธิภาพชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม โดยการนำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มที่ได้จากการปรับปรุงครั้งที่ 2 ไปทดลองกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง จำนวน 90 คน โดยใช้ครูผู้สอน 3 คน ใช้ชุดบทเรียน สไลด์เทปแบบกลุ่ม และทำกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำผลการทดลองมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มตามเกณฑ์ 80/80

ตาราง 5 แสดงประสิทธิภาพของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มจากการ
ทดลองครั้งที่ 3

ชุดที่ แบบฝึกหัด/แบบทดสอบ	แบบฝึกหัด ตอนละ 10 ข้อ		แบบทดสอบ ตอนละ 10 ข้อ		ประสิทธิภาพ E_1 / E_2
	M	E_1	M	E_2	
ชุดที่ 1 ตอนที่ 1	8.04	80.44	8.86	88.66	80.44 / 88.66
ตอนที่ 2	8.26	82.66	9.08	90.88	82.66 / 90.88
รวมชุดที่ 1	16.30	81.55	17.94	89.77	81.55 / 89.77
ชุดที่ 2 ตอนที่ 1	8.87	88.77	9.56	95.66	88.77 / 95.66
ตอนที่ 2	8.21	82.11	9.46	94.66	82.11 / 94.66
รวมชุดที่ 2	17.08	85.44	19.03	95.16	85.44 / 95.16
ชุดที่ 3 ตอนที่ 1	8.48	84.80	9.06	90.60	84.80 / 90.60
ตอนที่ 2	8.73	87.30	9.18	91.80	87.30 / 91.80
รวมชุดที่ 3	17.22	86.11	18.25	91.27	86.11 / 91.27
รวมทุกชุด	50.60	84.36	55.22	92.06	84.36 / 92.06

จากตาราง 5 ในการทดลองครั้งที่ 3 กับนักเรียน 90 คน เพื่อหาประสิทธิภาพ พบว่า ร้อยละของผลสัมฤทธิ์จากแบบฝึกหัด อยู่ระหว่าง 80.44 – 88.77 และร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 88.66 – 95.66 ซึ่งพบว่า ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม ชุดที่ 1 มีประสิทธิภาพเป็น 81.55 / 89.77 ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มชุดที่ 2 มีประสิทธิภาพเป็น 85.44 / 95.16 และชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มชุดที่ 3 มีประสิทธิภาพเป็น 86.11 / 91.27 รวมทุกชุดมีประสิทธิภาพ 84.36 / 92.06 แสดงว่า บทเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เพื่อใช้ในการเรียนการสอน เรื่องชาติไทยที่มีคุณภาพ
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม ในเนื้อหาอื่น ๆ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 และครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 โรงเรียนได้แก่

นักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญลำไย จำนวน 350 คน ครู จำนวน 6 คน

นักเรียนโรงเรียนจินดานุกูล จำนวน 60 คน ครู จำนวน 2 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 และครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 โรงเรียนได้แก่

นักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญลำไย เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Random Sampling) จำนวน 95 คน ครู จำนวน 4 คน

นักเรียนโรงเรียนจินดานุกูล เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Random Sampling) จำนวน 30 คน ครู จำนวน 2 คน

2. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เป็นเนื้อหาเรื่องชาติไทย ประกอบด้วย

2.1 ระบบการปกครอง และเขตการปกครองของประเทศไทย

2.2 จังหวัดที่สำคัญของประเทศไทย

2.3 ศิลปวัฒนธรรม

3. สารนิพนธ์นี้จัดทำขึ้นโดยมีขอบเขตมุ่งเฉพาะการพัฒนาชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องชาติไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การดำเนินการทดลอง

1. การทดลองครั้งที่ 1 มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้ศึกษาค้นคว้านำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มทั้งชุด ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญสำโรง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน ที่ไม่เคยเรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มนี้มาก่อน จำนวน 5 คน โดยครูผู้สอน 1 คน ใช้เวลาเรียนวันละ 1 ชุด ชุดละ 2 ตอน ตอนละ 3 คาบ (คาบละ 20 นาที) เป็นเวลา 3 วัน

1.2 ในขณะทดลอง สังเกต สัมภาษณ์ครูผู้สอนและนักเรียน บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อเก็บข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพิจารณา ภาษา เวลาและความเหมาะสมของกิจกรรมที่ใช้ในชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการสอน เตรียมนำไปทดลองครั้งต่อไป

1.3 ปรับปรุงชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

2. การทดลองครั้งที่ 2 มีขั้นตอน ดังนี้

ผู้ศึกษาค้นคว้านำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากการทดลองครั้งที่ 1 ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจินดานุกูล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ไม่เคยเรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มนี้มาก่อน จำนวน 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน โดยครูผู้สอน กลุ่มละ 1 คน ใช้เวลาเรียนวันละ 1 ชุด ชุดละ 2 ตอน ตอนละ 3 คาบ (คาบละ 20 นาที) เป็นเวลา 3 วัน โดยดำเนินการทดลองดังนี้

2.1 ให้นักเรียนทุกคน เรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เรื่องชาติไทย วันละ 1 ชุด ชุดละ 2 ตอน เป็นเวลา 3 วัน จนครบทุกตอน ตามแผนการสอน

2.2 ในขณะที่นักเรียนเรียนโดยใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม จบในแต่ละตอน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม แต่ละตอน นำผลการทำแบบ

ฝึกหัดมาตรวจให้คะแนนเพื่อผลการเรียนรู้จากแบบฝึกหัดแต่ละชุดของบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

2.3 เมื่อนักเรียนทุกคน เรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มครบทั้งสามชุด ให้ทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนรู้จากแบบทดสอบ และสัมภาษณ์ครูผู้สอน พร้อมทั้งบันทึก

2.4 นำข้อมูลจากข้อ 2.2 และข้อ 2.3 มาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพ

2.5 ปรับปรุงชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

3. การทดลองครั้งที่ 3 มีขั้นตอน ดังนี้

ผู้ศึกษาค้นคว้านำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญลำไย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ไม่เคยเรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มนี้มาก่อน จำนวน 3 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน โดยครูผู้สอน กลุ่มละ 1 คน ใช้เวลาเรียนวันละ 1 ชุด ชุดละ 2 ตอน ตอนละ 3 คาบ (คาบละ 20 นาที) เป็นเวลา 3 วัน โดยดำเนินการทดลองดังนี้

3.1 ให้นักเรียนทุกคน เรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เรื่องชาติไทย วันละ 1 ชุด ชุดละ 2 ตอน เป็นเวลา 3 วัน จนครบทุกตอนตามแผนการสอน

3.2 ในขณะที่นักเรียนเรียน โดยใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มจบในแต่ละตอน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มแต่ละตอน นำผลการทำแบบฝึกหัดมาตรวจให้คะแนน เพื่อ ผลการเรียนรู้จากแบบฝึกหัดแต่ละชุดของบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

3.3 เมื่อนักเรียนทุกคนเรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มครบทั้ง 3 ชุดแล้ว ให้ทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนรู้จากแบบทดสอบ

3.4 นำข้อมูลจากข้อ 3.2 และ ข้อ 3.3 มาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. ได้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องชาติไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 ชุด มีจำนวนภาพทั้งหมด 195 กรอบ

2. ประสิทธิภาพของชุดแบบเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอนและครูผู้สอนมีความเห็นว่า ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มมีคุณภาพในระดับ ดี – ดีมาก

2.2 ประสิทธิภาพจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างพบว่า ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มทั้ง 3 ชุด มีประสิทธิภาพดังนี้

ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มชุดที่ 1 มีประสิทธิภาพ 81.55 / 89.77

ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มชุดที่ 2 มีประสิทธิภาพ 85.44 / 95.16

ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มชุดที่ 3 มีประสิทธิภาพ 86.11 / 91.27

รวมทุกชุด มีประสิทธิภาพ 84.36 / 92.06

อภิปรายผล

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องชาติไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 3 ชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้ ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ อาจเนื่องจากชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มที่สร้างขึ้นโดยผ่านขั้นตอนการสร้างที่มีระบบ ได้รับการตรวจสอบ แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งทางด้านสื่อการสอนและด้านเนื้อหา ผลการประเมินพบว่า ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มที่สร้างขึ้น มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับดี สามารถนำไปทดลองหาประสิทธิภาพได้ นอกจากนี้ ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มที่ได้รับการพัฒนาตามลำดับขั้นตอนจะเป็นชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มที่มีคุณค่า เพราะจะช่วยให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการดำเนินการสอน เพราะลดเวลาในการเตรียมล่วงหน้า ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ประหยัด จิระวรพงศ์. 2527 : 267)

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพิศ พริ้งมงคล(2540 : 48-52) ได้สร้างสไลด์เทปประกอบเสียง เรื่องการปกครองในระบบประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาสไลด์ประกอบเสียง เรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 2 ตอน เป็นไปตามเกณฑ์ 80 / 80

2. ความก้าวหน้าในการเรียนการสอนด้วยสไลด์ประกอบเสียง เรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีปริมาณการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รวมทั้งผลการวิจัยของว่าที่เรือตรีอุทิศ บำรุงชีพ (2542 : 53-63) ได้พัฒนาบทเรียนสไลด์ประกอบเสียง เรื่องชีวบริเวณและระบบนิเวศน์ วิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และหาประสิทธิภาพของบทเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 90 / 90 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบทเรียนสไลด์ประกอบเสียงให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 90 / 90 ผลการทดสอบปรากฏว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.06 / 91.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สื่อสไลด์เทปหากมีการวางแผนการผลิต และใช้อย่างถูกต้องตามหลักการแล้ว จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเข้าใจเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว

2. การผลิตสื่อประกอบการสอนประเภทสื่อภาพนิ่ง สไลด์เทป ยังนิยมใช้กันแพร่หลายในปัจจุบัน จึงควรที่จะมีการนำเอากระบวนการผลิต และเทคนิคการเสนอรูปแบบต่างๆ เช่น การนำเอาหลักการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนหลักจิตวิทยาในการเรียนการสอนต่าง ๆ มาสนับสนุนการพัฒนาและสร้างสื่อสไลด์เทปให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ วงการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้า

1. ควรจะมีการสร้างและพัฒนาชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในเนื้อหาอื่น ๆ และในทุกระดับชั้น

2. ควรได้นำรูปแบบการพัฒนาชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มโดยสรุปเป็นตอน ๆ ประกอบด้วยภาพผสมหลาย ๆ อย่าง มีทั้งภาพวาดการ์ตูน และภาพนิ่งที่ถ่ายจากของจริง ควรนำไปใช้กับสื่ออื่น ๆ เช่น วีดิโอ ภาพยนตร์ และใช้กับเนื้อหาในวิชาอื่น ๆ ได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520. กรุงเทพฯ:

ศรีเมืองการพิมพ์, 2520.

กัลยา ชุ่มบุญชู. "การสร้างและทดลองใช้สไลด์ประกอบเสียง เรื่องการอนุรักษ์และพัฒนา
ทรัพยากรดิน ประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ (ว 204) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2",
วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 25 (1) : 58 – 65 ; มกราคม – มีนาคม , 2538.

กิดานันท์ มะลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2531.

เกื้อกูล คูปรัตน์ และคณะ. สื่อทัศนศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518.

โกดัก (ประเทศไทย). จำกัด บริษัท. กลวิธีในการถ่ายภาพ. กรุงเทพฯ: อาลีพริ้นเทอร์, 2519.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการศึกษา
สภาพการใช้สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.

_____ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน. สำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2536.

เจริญเกียรติ ภู่งกุล. ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2532. จัดสำเนา.

ฉวีวรรณ แก้วโสพิศ. ผลการใช้กิจกรรมตามแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตาม
การรับรู้ของครูประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528. จัดสำเนา.

ชม ภูมิภาค. เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :ม.ป.ท., 2524.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

_____ สื่อการสอนระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8 . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช, 2523.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

- ไชยยศ เรืองสุวรรณ และ เรืองลักษณ์ มหาวิจิฉัยมนตรี. หลักการและเทคโนโลยีทางการศึกษา. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก , 2518.
- _____. หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยีทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. เรือนแก้ว การพิมพ์, 2522.
- ทวีศักดิ์ กิจวิวัฒนาชัย. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จากชุดการสอนที่วิเคราะห์ระบบกับไม่วิเคราะห์ระบบ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2519. จัดสำเนา.
- นันทวรรณ ทูระนันท์. การสร้างสไลด์เทปเสียงสำหรับการสอนวิชาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524 . จัดสำเนา.
- นิพนธ์ สุขปรีดี. โสตทัศนศึกษา กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา , 2521.
- บรรจง แก้ววิเศษกุล. การพัฒนาและประเมินชุดการสอนซ่อมเสริมทักษะการหารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2533. จัดสำเนา.
- บุญเที่ยง จัยเจริญ. การใช้และบำรุงรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2534.
- บุญมาก ธนุดุลย์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอนุรักษ์ป่าไม้โดยการสอนด้วยสไลด์ประกอบเสียงกับการสอนปกติ สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 4 จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529. จัดสำเนา.
- บุญเลิศ เสียงสุขสันต์. การศึกษาค้นคว้าสัมฤทธิ์ทางทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์กับการสอนปกติ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.จัดสำเนา.
- บุญสืบ พันธุ์ดี. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาชีววิทยา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. จัดสำเนา.
- ประสงค์ พิมพ์. การศึกษาปัญหาการผลิต และการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.จัดสำเนา.

ประหยัด จิระวรพงศ์. เทคโนโลยี 301 : เทคโนโลยีทางการสอน. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์อักษรวัฒนา, 2522.

_____. หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยีทางการศึกษา. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก คณะศึกษาศาสตร์, 2527. จัดสำเนา.

เปื้อง กุมุท. การวิจัยสื่อ และนวัตกรรมการสอน กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ,2519 .

_____. เทคโนโลยีที่เหมาะสมทางการศึกษา. เอกสารประกอบการสอนระดับบัณฑิต ศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2528.

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. "การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา," ใน รวมบทความเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา (เล่ม 2). 11 (4) : 21 – 25 ; เมษายน – พฤษภาคม ,2531.

แพรวพรรณ พงษ์สุภา. การสร้างสไลด์ประกอบเสียง เรื่องผลที่เกิดขึ้นจากการทำลายป่าสำหรับเยาวชนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535. จัดสำเนา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

มนัส ประเสริฐสวัสดิ์. การพัฒนาสไลด์เทปโปรแกรม ชุดกล้องถ่ายภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. จัดสำเนา.

รัตนภรณ์ เพ็งจันทร์. การสร้างและทดลองใช้สไลด์ประกอบเสียง เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536. จัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.

วันฉนำ จันทร์สิงห์. การสร้างสไลด์การ์ตูนเทปบันทึกเสียงประกอบการเรียน เรื่องประชาชนกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และสมบัติของชาติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528. จัดสำเนา.

วารินทร์ รัศมีพรหม. สื่อการสอน :เทคโนโลยีทางการศึกษาและการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: ชวนการพิมพ์, 2531.

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษา. ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ,2517.

วิชาการ, กรม. ศึกษาธิการ. แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง2533). กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์การศาสนา ลาดพร้าว, 2525.

_____. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521.(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนาลาดพร้าว, 2535.

วิชาการ, กรม. เอกสารแนะนำหลักสูตรใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา ,2521 .

วิริยะ ศิริธานนท์. การพัฒนาและการประเมินชุดการเรียนการสอนซ่อมเสริม ทักษะการคูณ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. จัดสำเนา.

วิรุฬห์ ลีลาพฤทธิ์. โสตทัศนอุปกรณ์ : ประเภทเครื่องฉายและเครื่องเสียง. กรุงเทพฯ. บริษัทไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด, 2514.

วิไล ทองแผ่. การใช้แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต : เฉพาะกรณีจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. จัดสำเนา.

วีระกิตต์ ลายทองสุข. การศึกษาสถานภาพ และความต้องการในการใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดตรัง. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,2532. จัดสำเนา.

วีรศักดิ์ ยินดี. การศึกษาผลการใช้บทเรียนสไลด์เทปโปรแกรม วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542. จัดสำเนา.

ศิริวรรณ โพธิ์สุวรรณ. การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอนเพื่อสอนซ่อมเสริมการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการบวกและการลบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. จัดสำเนา.

ศิริวิไล แสงจันทร์โอภาส. การใช้สไลด์ประกอบเสียงในการให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สารพิษปราบศัตรูพืชที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527. จัดสำเนา.

- ศิลปชัย จำปาทอง . ผลของการปรับเปลี่ยนรายละเอียดในรูปภาพ และวิธีการเสนอที่มีต่อการสร้างความคิดรวบยอด ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2522.อัดสำเนา.
- คันสนีย์ สุริยวงษ์. การศึกษาการใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- สุนันท์ ปัทมาคม. บทเรียนโปรแกรม. แผนกวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- สมพิศ พริ้งมงคล. การพัฒนาสไลด์ประกอบเสียงเรื่องการปกครองในระบบประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,2540. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ ศิริเจริญ . คู่มือการใช้สไลด์ทัศนวัสดุ กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์ ,2506.
- เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2528.
- อุทิศ บำรุงชีพ. การพัฒนาบทเรียนสไลด์ประกอบเสียงเรื่องชีวบริเวณและระบบนิเวศชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542. อัดสำเนา.
- Ashby, Sir Eric. The Fourth Revolution Instructional Technology in Higher Education. New York : McGraw – Hill Book Company, 1972.
- Berlyne, D.E. "Conditions of Prequestion and Retention of Meaningful Material," Journal of Education Psychology 57 (3) : 132 ; 1966.
- Borg, Walteer R. and Merrigith D. Gall. Educational Research. New York : Longman, 1979.
- Brown , Janes W. and others. A.V. Instruction Media and Method 3rd ed. Mc Graw - Hill , 1969.
- Crowder, Gene Arnold. " Visual Slide and Assembly Methods compared with Conventional Method in teaching industrial Arts," In Dissertation Abstracts. 29 : 3034 – A ; 1969.

- Dale , Edgar. Audio Visual Methods in Teaching. 3rd ed. New York : Dryden Press, 1968.
- Dunkle, Sondra. A Comparison of Medical Terminology Exam Scores of Students Studying by Computer with Student Studying by Slide Tape. Ed.D. Practicum. Nova University, 1983.
- Fan, Chung – The. Item Analysis Table. New Jersey: Education Testing Service Princeton 1952.
- Good. C.V. Dictionary Education. New York : McGraw – Hill, Book Company, 1973.
- Gropper , George L. "Learning From Visuals : Some Behavioral Considerations ," AV Communication Review. 1 : 37 – 69 ; Spring , 1966.
- Harper, Martha Jane Armstrong. " The Development and Evaluation of A Multimedia Self – Instructional Package in Beginning French At Tarrant Country Junior College," Dissertation Abstracts International. 32(10):5669A-5670A;1972.
- Kidd, Alice Rease. " The Development of an Instructional Package for High School Geometry Teacher and a Study of the Effectiveness of Its Use in Inservice Training," Dissertation Abstracts International. 32 : 5669A – 5670A ; March, 1970.
- Kinder , James S. Audio Visual Materials and Techniques . 2nd ed. New York : America Book Company , 1959.
- Kubota, Carole A. and Roger G. Olstad. " Effects of Novelty – Reduced Preparation On Exploratory Behavior and Cognitive Learning in a Science Museum Setting," Journal of Research in Science Teaching. 28 (3) : 225 – 34 ; March, 1991.
- Lamb , Brydon . Filmstrip and Slide Projectors in Teaching and Training London : Walford Printers Ltd., 1971.
- Langstaff, Anne Louise, " Development and Evaluation of an Auto – Instructional Media Package for Teacher Education." Dissertation Abstracts International. 33(4):1556-A;October, 1972.

- Lanier, F.L. "Picture Help Vocabulary Development," How to teach with picture. Michigan : Informative Classroom Picture Publisher, 1951.
- Louie, David Robert. Jr. "A study Comparing the Lecture Method and Tutorial (Slide – Tape) Method of Instruction for A Health Class Unit of Physical Fitness," Dissertation – Abstracts International. 35: 7708 – A ; 1975.
- MacCage, Ronald Dale. "A Comparison of the Slide and Models to Conventional Method of Introducing Descriptive Geometry Concepts," Dissertation Abstracts. 31 : 5168 – A ; 1970.
- Macc Coleman, Jnes. Wesley. " Relationship Between the Use of Instructional Media Package. Group Activities and the Preferences of Student Toward the Second Study Course," Dissertation Abstracts International. 33(1):109-A; July, 1972.
- McDonald, Ellen J.B. " The Development and Evaluation of a Set of Multi-Media Self – Instructional Learning Activity Packages for Use Remedial English at an Urban Community College," Dissertation Abstracts International. 34(4):1590A-1591A; October, 1973.
- McGuire, Gertrude Mynear. "Placing Transcription with Shorthand Slide : The Effect Or speed and Accurace," Dissertation Abstracts International. 31 : 4666 – A ; March, 1975.
- Meeks, Elija Bruce.. " Learning Packages Versus Conventional Methods of Instruction," Dissertation Abstracts International. 32(8):4295A-4296A; February, 1972.
- Morrish, Ivor. Aspects of Educational Change. London : George Allen and Unwin, 1987.
- Robert, Houston W. and others. Development Instructional Modules : A Module System for Writing Modules. College of Education, University Of Houston Texas, 1972.
- Williams, Catharins M. Learning from Picture 2nd ed. Washington, DoC. : NEA, 1968.

Wittich and Schuller. Audio Visual Materials. Their Nature and Use 3rd ed.

New York : Harper and Brothers Publishers, 1957.

Wong, Clark Chio – Yuen. "Comparative Effectiveness of the Lecture and Slide – Tape Approach for Orientation in the Use of Learning Materials Center,"
In Dissertation Abstracts International. 30: 7028 – A ; 1976.

Young, William Harold. "An Experimental Comparison of the Effects of A Film Slide-Audio Tape and A Printed Brochure on Factors Related to A Career in Industrial Arts Teaching," Dissertation Abstracts International.
30 : 3299 – A ; 1975.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แผนการสอนชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

แผนการสอนชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

วิชา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่ 4 ชาติไทย

หน่วยย่อยที่ 3 ระบบการปกครองและ
เขตการปกครองของประเทศไทย

เรื่อง ชาติไทยในปัจจุบัน

เวลา 3 คาบ คาบละ 20 นาที รวม 60 นาที

ความคิดรวบยอด

ปัจจุบัน ประเทศไทยมีจังหวัดทั้งหมด 76 จังหวัด มีการปกครองแบบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศ แบ่งเขตการปกครองออกเป็นจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ในแต่ละภาคจะมีจังหวัดที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและเศรษฐกิจแตกต่างกันไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายระบบการปกครองและลักษณะการปกครองของประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้
2. เข้าใจการใช้อำนาจนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ และการเลือกตั้ง
3. สามารถบอกประวัติของจังหวัดต่าง ๆ ได้
4. สามารถบอกสถานที่สำคัญและประวัติของสถานที่สำคัญได้
5. สามารถวิเคราะห์ลักษณะการดำรงชีวิตของคนไทยในภาคต่าง ๆ ได้
6. อธิบายความสำคัญและปฏิบัติตนให้ถูกต้องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้

เนื้อหา

ชุดที่ 1 ระบบการปกครองของไทย

ตอนที่ 1 ระบบการปกครองและลักษณะการปกครองของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ตอนที่ 2 การใช้อำนาจนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ และการเลือกตั้ง

ชุดที่ 2 จังหวัดสำคัญของประเทศไทย

ตอนที่ 1 พิษณุโลก นครราชสีมา อุดรธานี

ตอนที่ 2 จันทบุรี กาญจนบุรี สงขลา

ชุดที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 การดำรงชีวิตของคนไทย

ตอนที่ 2 วัฒนธรรมและประเพณีไทย

การเตรียมงานก่อนเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. จัดเตรียมภาพสไลด์ทั้ง 3 ตอนใส่ถาด เรียงตามลำดับก่อน – หลัง ให้เรียบร้อย จัดเตรียมเครื่องฉายสไลด์ พร้อมถาดใส่ฟิล์มสไลด์ ซึ่งสามารถบรรจุฟิล์มสไลด์ได้ไม่น้อยกว่า 100 ภาพขึ้นไปจำนวน 1 ชุด
2. จัดเตรียมจอฉายสไลด์จำนวน 1 จอ พร้อมการติดตั้งในที่ที่เหมาะสมกับระดับสายตาของผู้ชม และภาพปรากฏได้อย่างชัดเจน
3. จัดเตรียมเครื่องเสียง และเทปบันทึกเสียงประกอบคำบรรยายทั้ง 3 ตอน พร้อมด้วยอุปกรณ์ต่อพ่วงเต้าเสียบปลั๊กไฟจำนวน 2 ตัว
4. ทำการทดสอบดูก่อนว่า เสียงคำบรรยายกับภาพที่ปรากฏบนจอฉายนั้น สัมพันธ์สอดคล้องกันหรือไม่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยครูสนทนากับนักเรียนเรื่องประเทศไทยในอดีตว่ามีการปกครองแบบใด และในปัจจุบันมีการปกครองแบบใด โดยครูจะยังไม่พูดถึงเรื่องราวรายละเอียดในสไลด์เทป แต่เพียงเกริ่นนำว่า “สิ่งที่นักเรียนเคยทราบเกี่ยวกับชาตินี้นั้นคืออะไรบ้าง และจะเกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาในบทเรียนสไลด์ประกอบเสียงได้อย่างไรนั้น นักเรียนสามารถพบรายละเอียดต่าง ๆ ได้ในชุดบทเรียนสไลด์เทปเรื่องชาติไทยในปัจจุบัน”

1. อธิบายวิธีการและกติกาในการเรียน จากบทเรียนสไลด์เทปเรื่องชาติไทยในปัจจุบัน
2. ฉายชุดบทเรียนสไลด์เทปเรื่องชาติไทยในปัจจุบันทั้ง 3 ชุด ให้นักเรียนดู ใช้เวลาฉายชุดละ 20 นาที
3. ในระหว่างการดูบทเรียนสไลด์เทปแต่ละตอน จะมีแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ฝึกหัดตอนละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 3 ชุด
4. หลังจากที่ได้ดูบทเรียนสไลด์เทปจบทั้ง 3 ชุดแล้ว ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทดสอบหลังเรียน ชนิดเลือกตอบจำนวน 30 ข้อ ให้เวลา 30 นาที เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

5. ครูทบทวนและสรุปความรู้ ความเข้าใจ โดยการพูดคุยกับนักเรียนเรื่องในบทเรียน สไลด์เทปอีกครั้ง โดยใช้เวลา 5 – 6 นาที

สื่อการสอน

ชุดบทเรียนสไลด์เทป ประกอบด้วย สไลด์สีขนาด 2 X 2 นิ้ว เทปประกอบเสียง คำบรรยาย เรื่องชาติไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ระบบการปกครองของไทย

ตอนที่ 1 ระบบการปกครองของไทย จำนวน 25 กรอบ

ตอนที่ 2 การแบ่งเขตการปกครอง จำนวน 20 กรอบ

ชุดที่ 2 จังหวัดสำคัญของประเทศไทย

ตอนที่ 1 พิษณุโลก นครราชสีมา อุดรธานี จำนวน 51 กรอบ

ตอนที่ 2 จันทบุรี กาญจนบุรี สงขลา จำนวน 46 กรอบ

ชุดที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 การดำรงชีวิตของคนไทย จำนวน 26 กรอบ

ตอนที่ 2 วัฒนธรรมและประเพณีไทย จำนวน 27 กรอบ

แบบฝึกหัดระหว่างเรียนชุดละ 20 ข้อ จำนวน 3 ชุด รวม 60 ข้อ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน 30 ข้อ

การวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในระหว่างการดูสไลด์ และ การแสดงความคิดเห็นจากการ พูดคุยซักถาม ตรวจผลคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์หลังเรียน

ภาคผนวก ข.

คู่มือประกอบการใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มสำหรับผู้สอน

คู่มือประกอบการใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มสำหรับผู้สอนซึ่งประกอบด้วย

คำแนะนำการใช้

หลักการใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทป

กิจกรรมการเรียนการสอน

ส่วนประกอบของชุดบทเรียนสไลด์ เทป เรื่องชาติไทย

คำนำ

ชุดบทเรียนสไลด์เทปเรื่องชาติไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งวัตถุประสงค์หลักของสื่อนี้ นั่นคือเป็นการให้ความรู้พื้นฐานในเรื่องชาติไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยผู้สอนใช้ประกอบการเรียนการสอน วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 4 ชาติไทย เรื่องชาติไทยในปัจจุบัน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีเนื้อหา 3 ชุด ครอบคลุม คาบ (คาบละ 20 นาที)

ชุดบทเรียนสไลด์เทปชุดนี้ คงจะมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาคาราคาเข่งการเรียนการสอนของครูผู้สอน และสนับสนุนให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น รวมทั้งยังสามารถส่งเสริมการเรียนรู้หลังจากจบกระบวนการเรียนการสอนเรียบร้อยแล้ว เพื่อเน้นย้ำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และเป็นสิ่งคอยเตือนการสร้างสำนึกในเรื่องความภาคภูมิใจในการได้เกิดมาเป็นคนไทย ดำรงชีวิตอยู่ในประเทศไทย มีพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระปรีชาสามารถ สามารถกอบกู้เอกราชชาติไทยไว้ได้ จนมีประเทศไทยในปัจจุบัน อีกทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติที่เกื้อกูลกัน จนเป็นประเทศไทยที่เราได้อยู่อาศัยอย่างร่มเย็นเป็นสุขในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ผู้จัดทำหวังว่า ชุดบทเรียนสไลด์เทป ชุดนี้ จะทำให้นักเรียนได้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น และจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน และ ผู้สนใจทั่วไปอย่างเหมาะสมตามควรแก่กรณี

นายไพภพ คงอ่ำ

หลักการใช้ชุดบทเรียนสไลด์เทป

1. โปรดศึกษาคำแนะนำนี้ให้ละเอียดทุกขั้นตอน
2. ตรวจสอบชิ้นส่วนต่าง ๆ ของชุดบทเรียนสไลด์เทปชุดนี้
3. ชุดบทเรียนสไลด์เทปชุดนี้ให้ศึกษาเป็นกลุ่ม โดยควรให้ครูผู้สอน หรือตัวแทน

กลุ่ม เป็นผู้จัดการตามคำแนะนำ

4. จัดเตรียมสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการศึกษามบทเรียนชุดนี้ไว้ให้พร้อม ซึ่งได้แก่

4.1 เครื่องฉายสไลด์พร้อมภาดใส่ฟิล์มสไลด์ ซึ่งสามารถใส่ฟิล์มสไลด์ได้ไม่น้อยกว่า 100 ภาพขึ้นไป จำนวน 2 ชุด โดยนำฟิล์มสไลด์ใส่ถาดเรียงตามลำดับ ก่อน – หลัง ให้เรียบร้อย

4.2 อุปกรณ์ต่อพ่วงเต้าเสียบปลั๊กไฟ จำนวน 2 ตัว

4.3 เทปบันทึกเสียงที่สามารถเลื่อนภาพอัตโนมัติ (Slide – Tape Synchronizer) ให้สัมพันธ์ระหว่างภาพสไลด์และเสียงประกอบ หากไม่มีเทปบันทึกเสียงดังกล่าว ให้ใช้เครื่องบันทึกเสียงแบบตลับชนิดธรรมดาก็ได้ แต่ต้องเปลี่ยนภาพเองตามชุดบทเรียนสไลด์เทปที่ให้มาด้วยนี้

4.4 จอรับภาพ หรือ จะใช้ผาผนังแทนก็ได้ พร้อมการติดตั้งในที่เหมาะสมกับระดับสายตาของผู้ชม และภาพปรากฏได้อย่างชัดเจน

5. ทำการทดสอบดูก่อนว่า เสียงคำบรรยายกับภาพที่ปรากฏบนจอฉายนั้น สัมพันธ์สอดคล้องกันหรือไม่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ผู้สอนควรศึกษาหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ของบทเรียนนี้ให้เข้าใจ
 กระจ่าง
2. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการพูดคุยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องชาติไทย เช่นเมื่อนักเรียนไปเที่ยวที่จังหวัดอยุธยา นักเรียนทราบไหมว่าจังหวัดอยุธยามีความสำคัญอย่างไร หรือสะพานข้ามแม่น้ำแคว ที่จังหวัดกาญจนบุรี สร้างในเหตุการณ์ใด เป็นต้น โดยครูนั้นยังไม่พูดถึงเรื่องราวรายละเอียดในบทเรียนสไลด์ประกอบเสียง แต่เพียงเกริ่นว่า "สิ่งที่นักเรียนเคยทราบเกี่ยวกับชาติไทยนั้นคืออะไร และจะเกี่ยวเนื่องกับเนื้อหาในบทเรียนสไลด์ประกอบเสียงได้อย่างไรนั้น นักเรียนสามารถพบรายละเอียดต่าง ๆ" ได้ใน ชุดบทเรียนสไลด์เทป เรื่องชาติไทย"
3. อธิบายวิธีการและกติกาในการเรียนจากชุดบทเรียนสไลด์เทปเรื่องชาติไทย ตามรายละเอียดดังนี้
 - 3.1 ชุดบทเรียนสไลด์เทป เรื่องชาติไทย มีทั้งหมด 3 ชุด ให้นักเรียนดู ใช้เวลาฉายชุดละ 20 นาที
 - 3.2 ในระหว่างการดูบทเรียนสไลด์ฯ แต่ละชุด จะมีแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ฝึกหัดชุดละ 20 ข้อ
 - 3.3 หลังจากที่ชุดบทเรียนสไลด์เทปดูจบทั้ง 3 ชุดแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนชนิดเลือกตอบชุดละ 20 ข้อ ให้เวลา 30 นาที เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
 - 3.4 ในระหว่างการทำแบบฝึกหัด หรือ แบบทดสอบ ครูผู้สอนควรคอยอยู่ควบคุม เพื่อไม่ให้นักเรียนส่งเสียงรบกวนสมาธิคนอื่น
4. ครูผู้สอน สรุปและทบทวนความรู้ความเข้าใจ โดยการพูดคุยซักถามเรื่องบทเรียนสไลด์ใช้เวลา 10 นาที

ส่วนประกอบของชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มเรื่องชาติไทย

1. ชุดบทเรียนสไลด์เทปประกอบด้วยสไลด์ขนาด 2 X 2 นิ้ว ประกอบเสียงคำบรรยาย
เรื่องชาติไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ระบบการปกครองของไทย

ตอนที่ 1 ระบบการปกครองและลักษณะการปกครองของไทย ตั้งแต่อดีต

จนถึงปัจจุบัน

จำนวน 25 กรอบ

ตอนที่ 2 การใช้อำนาจนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ และการเลือกตั้ง

จำนวน 20 กรอบ

ชุดที่ 2 จังหวัดสำคัญของประเทศไทย

ตอนที่ 1 พิษณุโลก นครราชสีมา ออยุธยา

จำนวน 51 กรอบ

ตอนที่ 2 จันทบุรี กาญจนบุรี สงขลา

จำนวน 46 กรอบ

ชุดที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 การดำรงชีวิตของคนไทย

จำนวน 26 กรอบ

ตอนที่ 2 วัฒนธรรมและประเพณีไทย

จำนวน 46 กรอบ

รวมภาพสไลด์ทั้งหมด

จำนวน 195 กรอบ

2. เทปบันทึกเสียงแบบตลับ(ใส่สัญญาณเปลี่ยนภาพอัตโนมัติแล้ว) จำนวน 3 ม้วน

3. แบบฝึกหัดระหว่างเรียนชุดละ 20 ข้อ จำนวน 3 ชุด รวม 60 ข้อ จำนวน 50 ชุด

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ชุดละ 20 ข้อ จำนวน 3 ชุด รวม 60 ข้อ

จำนวน 50 ชุด

5. กระดาษคำตอบสำหรับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน จำนวน 50 ชุด

6. คู่มือการใช้สำหรับผู้สอน จำนวน 1 ฉบับ

ภาคผนวก ค.

บทสไลด์ ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

เรื่อง ชาติไทย

ชุดที่ 1 ระบบการปกครองและเขตการปกครองของไทย

ตอนที่ 1 เรื่องระบบการปกครองของไทย

ตอนที่ 2 เรื่องการแบ่งเขตการปกครอง

ชุดที่ 2 จังหวัดที่สำคัญของประเทศไทย

ตอนที่ 1 จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 2 จังหวัดจันทบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดสงขลา

ชุดที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 การดำรงชีวิตของคนไทย

ตอนที่ 2 วัฒนธรรมและประเพณีไทย

บทสไลด์ ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

เรื่อง

ชาติไทย

ชุดที่ 1 ระบบการปกครองและเขตการปกครองของประเทศไทย

ชุดที่ 2 จังหวัดที่สำคัญของประเทศไทย

ชุดที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม

ของ

นายไพภพ คงอ่ำ

ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บทสไลด์ ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เรื่องชาติไทย
ชุดที่ 1 ระบบการปกครองและเขตการปกครองของประเทศไทย

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
1	ภาพ LS โลโก้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที
2	ภาพ CAPTION บทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มเรื่อง ชาติไทยชุดที่ 1ตอนที่ 1 ระบบการปกครองของประเทศไทย จากอดีตจนถึงปัจจุบัน	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที
3	ภาพ LS โบราณสถานจังหวัดสุโขทัย	สมัยสุโขทัย พ.ศ. 1762 – 1840 เป็นสมัยแรกของการปกครองในประเทศไทย (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
4	ภาพ LS ศิลาจารึก	ในสมัยสุโขทัยมีศิลาจารึกปรากฏเป็นหลักฐานว่ามีการประดิษฐ์อักษรไทยเป็นครั้งแรก (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
5	ภาพ LS อนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช	สมัยที่รุ่งเรืองที่สุดคือสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งทรงประดิษฐ์อักษรไทย (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
6	ภาพ LS กระดิ่งหน้าประตูวัง	ด้านการปกครองสมัยสุโขทัยตอนต้นปกครองแบบพ่อปกครองลูก ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงโปรดให้แขวนกระดิ่งไว้หน้าประตูวังให้ผู้เดือดร้อนไปร้องเรียนได้สมัยสุโขทัยตอนปลายปกครองแบบเทวราชาคือกษัตริย์มีฐานะดุจเทพเจ้า	20 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
7	ภาพ LS โบราณสถานจังหวัด อยุธยา	สมัยอยุธยา สถาปนาหลังสุโขทัยเสื่อม ใน พ.ศ. 1893 อยุธยาดำรงอยู่เป็นเวลา 417 ปี (ดนตรีบรรเลง)	13 วินาที
8	ภาพ LS ป้ายประวัติพระเจ้าอู่ ทอง	พระเจ้าอู่ทองคือปฐมบรมกษัตริย์พระ องค์แรกในสมัยอยุธยา (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
9	ภาพ LS อนุสาวรีย์พระเจ้าอู่ ทอง	ด้านการปกครอง กษัตริย์เป็นศูนย์รวม แห่งอำนาจทั้งหมด มีการปกครองแบบ จตุสดมภ์ คือ เวียง วัง คลัง นา	12 วินาที
10	ภาพ LS อนุสาวรีย์พระเจ้า ตากสิน	สมัยธนบุรี พระเจ้าตากสินกอบกู้เอกราช ไทยจากพม่าได้สำเร็จ(ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
11	ภาพ LS อนุสาวรีย์พระเจ้า ตากสิน	ทรงย้ายราชธานีจากกรุงศรีอยุธยามาที่ กรุงธนบุรี ทรงครองราชย์ 15 ปี ก็สิ้นสมัย ธนบุรี(ดนตรีบรรเลง)	13 วินาที
12	ภาพ LS ดึกและสิ่งก่อสร้าง ฝั่งธนบุรี	ด้านการปกครอง ยึดแบบอย่างจากสมัย อยุธยาเพราะมีเวลาน้อยและต้องทำ สงครามรวบรวมผู้คนให้เป็นปึกแผ่นตลอด ภัยจากการรุกรานของเพื่อนบ้าน	15 วินาที
13	ภาพ LS อนุสาวรีย์ พระบาท สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬา โลก	ในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระ พุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรง เป็นปฐมบรมกษัตริย์พระองค์แรก	13 วินาที
14	ภาพ LS พระบรมมหาราชวัง	พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬา โลกมหาราชทรงสถาปนาราชวงศ์จักรีขึ้น ปกครองแผ่นดิน ทรงย้ายราชธานีจากธน บุรีมาตั้งที่กรุงรัตนโกสินทร์	15 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
15	ภาพ LS อนุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	ด้านการปกครอง รัตนโกสินทร์ตอนต้น คงเหมือนอยุธยาตอนปลาย ในสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการปกครองตามแบบตะวันตก	15 วินาที
16	ภาพ LS อนุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	ในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ	15 วินาที
17	ภาพ MS พานรัฐธรรมนูญ	ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย มีกฎหมายรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ อำนาจการปกครองแบ่งเป็น 3 ฝ่าย	15 วินาที
18	ภาพ LS รัฐสภา	1. อำนาจนิตินบัญญัติ มีประธานรัฐสภา เป็นหัวหน้าในการออกกฎหมายเพื่อใช้ในการบริหารประเทศสมาชิกของรัฐสภา ประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน อยู่ในตำแหน่ง 4 ปี	23 วินาที
19	ภาพ LS การเลือกตั้ง ส.ว.	สมาชิกวุฒิสภา เดิมเรียกวุฒิสภา แต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ เมื่อ 4 มีนาคม พ.ศ. 2543 มีการเลือกตั้ง สมาชิกวุฒิสภา โดยประชาชนเป็นครั้งแรกอยู่ในวาระ 6 ปี	17 วินาที
20	ภาพ LS ทำเนียบนายกรัฐมนตรี	2. อำนาจบริหาร นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะรัฐมนตรี ทำหน้าที่กำหนดนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน	15 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
21	ภาพ LS ที่ทำการศาล	3. อำนาจตุลาการ มีประธานศาลฎีกา เป็นหัวหน้าในการพิจารณาพิพากษาคดีต่างๆ เป็นอิสระจากอำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจบริหาร มี 3 ระดับดังนี้	15 วินาที
22	ภาพ LS ศาลแพ่ง	ศาลชั้นต้น คดีต่างๆจะเริ่มต้นที่ศาลนี้ ซึ่งได้แก่ศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลจังหวัด ศาลแรงงาน ศาลแขวง ศาลคดีเด็กและเยาวชน	15 วินาที
23	ภาพ LS ศาลอุทธรณ์	ศาลอุทธรณ์ เป็นศาลชั้นกลาง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและอาญา ที่คู่ความอุทธรณ์มาจากศาลชั้นต้น	13 วินาที
24	ภาพ LS ศาลฎีกา	ศาลฎีกา มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง และอาญาที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแล้ว แต่คู่ความยังไม่พอใจและฎีกาขึ้นมา เมื่อศาลฎีกาพิจารณาพิพากษาแล้ว คดีถือเป็นที่สุด	17 วินาที
25	ภาพ CAPTION จบชุดที่1 ตอนที่1	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
1	ภาพ CAPTION บทเรียนสไลด์ เทปแบบกลุ่มเรื่องชาติไทย ชุด ที่ 1 ตอนที่ 2 เรื่องการแบ่งเขต การปกครอง	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที
2	ภาพ LS รูปปั้นกรมพระยา ดำรงราชานุภาพหน้า กระทรวงมหาดไทย	กระทรวงมหาดไทยทำหน้าที่ปกครอง ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดยกเว้นกรุงเทพฯ	15 วินาที
3	ภาพ LS กระทรวงมหาดไทย	การแบ่งเขตการปกครอง ประเทศไทย แบ่งเขตการปกครองเป็นจังหวัด แต่ละ จังหวัดแบ่งเป็นอำเภอแต่ละอำเภอแบ่ง เป็นตำบล แต่ละตำบลแบ่งเป็นหมู่บ้าน ปัจจุบันประเทศไทยมีทั้งหมด 76 จังหวัด	20 วินาที
4	ภาพ CAPTION จังหวัด	1. จังหวัด (ดนตรีบรรเลง)	10 วินาที
5	ภาพ LS ป้ายศาลากลาง จังหวัด	จังหวัด เป็นหน่วยการปกครองส่วนภูมิ ภาคที่ใหญ่ที่สุด ประกอบด้วยหลาย อำเภอรวมกัน มีผู้ว่าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้ง จากกระทรวงมหาดไทยเป็นหัวหน้า	18 วินาที
6	ภาพ LS ศาลากลางจังหวัด	ศาลากลางจังหวัด คือสถานที่ทำงาน ของผู้ว่าราชการจังหวัด (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
7	ภาพ LS ศาลว่าการกรุง เทพมหานคร	ผู้ว่าราชการจังหวัดของกรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้ง สถานที่ทำงานของผู้ ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เรียกว่า ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร	18 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
8	ภาพ CAPTION อำเภอ	2. อำเภอ (ดนตรีบรรเลง)	10 วินาที
9	ภาพ LS ป้ายที่ว่าการอำเภอ	อำเภอ เป็นหน่วยการปกครองย่อยของ จังหวัด เกิดจากหลายตำบลรวมกัน มี นายอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชา	15 วินาที
10	ภาพ LS ที่ว่าการอำเภอ	สถานที่ทำงานของนายอำเภอเรียกว่าที่ ว่าการอำเภอ ในกรุงเทพมหานคร เรียก อำเภอว่าเขตมีผู้อำนวยการเขตเป็นหัวหน้าสำนักงานเขต	17 วินาที
11	ภาพ CAPTION ตำบล	3. ตำบล (ดนตรีบรรเลง)	10 วินาที
12	ภาพ MS ป้ายที่ทำการกำนัน	กำนัน เป็นตำแหน่งการปกครอง ตำบล (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
13	ภาพ LS ที่ทำการของกำนัน	เป็นหน่วยย่อยของอำเภอ ประกอบ ด้วยหลายหมู่บ้านมารวมกัน ในกรุงเทพฯ เรียกตำบลว่าแขวง	15 วินาที
14	ภาพ LS ป้าย ที่ทำการบริหาร ส่วนท้องถิ่น	ในแต่ละตำบลจะมีหน่วยการบริหาร ส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่ประชาชนมี ส่วนร่วม	15 วินาที
15	ภาพ MS ที่ทำการบริหาร ส่วนท้องถิ่น	สภาตำบล มีหน้าที่บริหารกิจการตำบล โดยสภาตำบลสมาชิกส่วนหนึ่งมาจากการ เลือกตั้งของราษฎร หมู่บ้านละ1คนสภา ตำบลมีกำนันเป็นประธานกรรมการ	16 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
16	ภาพ MS ที่ทำการบริหาร ส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. เป็นการปกครองท้องถิ่นที่เกิดจากการยก ฐานะของสภาตำบลที่เจริญแล้ว สมาชิก ส่วนหนึ่งมาจากการเลือกตั้งของราษฎรหมู่ บ้านละ 2 คน	18 วินาที
17	ภาพ CAPTION หมู่บ้าน	4. หมู่บ้าน (ดนตรีบรรเลง)	10 วินาที
18	ภาพ LS ป้ายหมู่บ้าน	หมู่บ้าน เป็นหน่วยการปกครองที่เล็ก ที่สุด (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
19	ภาพ LS หมู่บ้าน	ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำหนดและ ประกาศแต่งตั้งกำหนดต้องมีราษฎร ประมาณ 200 คน บ้านไม่น้อยกว่า 5 หลังคาเรือน หัวหน้าหมู่บ้านคือผู้ใหญ่บ้าน	17 วินาที
20	ภาพ CAPTION จบชุดที่1 ตอนที่2	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที

บทสไลด์ ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เรื่องชาติไทย
ชุดที่ 2 จังหวัดที่สำคัญของประเทศไทย

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
1	ภาพ CAPTION บทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เรื่องชาติไทยชุดที่ 2จังหวัดสำคัญของประเทศไทย ตอนที่ 1	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที
2	ภาพ LS แผนที่ประเทศไทย	ทุก ๆ จังหวัดในประเทศไทยมีลักษณะเด่นเฉพาะตัวในด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ จังหวัดที่คัดเลือกให้มาศึกษามีดังต่อไปนี้	15 วินาที
3	ภาพCAPTION จังหวัดนครราชสีมา	จังหวัดนครราชสีมา (ดนตรีบรรเลง)	10 วินาที
4	ภาพ LS เมืองนครราชสีมา	นครราชสีมา หรือ โคราช อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
5	ภาพ LS ป้ายเขื่อนลำตะคอง	จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่บนฝั่งใต้ของลำน้ำตะคองและเขื่อนลำตะคอง	12 วินาที
6	ภาพ LS ป้ายท้าวสุรนารี	ท้าวสุรนารี หรือ คุณหญิงโม เป็นภรรยาปลัดเมืองนครราชสีมา ในสมัยรัชกาลที่ 3	12 วินาที
7	ภาพ LS ท้าวสุรนารี	ปลัดเมืองนครราชสีมาไปราชการ เจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทร์เป็นกบฏ คุณหญิงโมและชาวเมืองได้ใช้อุบายจูงใจมจนได้ชัยชนะ รัชกาลที่ 3 ทรงยกย่องวีรกรรม แต่งตั้งให้เป็นท้าวสุรนารี	16 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
8	ภาพ MS ทำวสุหรนารี	ปัจจุบัน อนุสาวรีย์ของทำวสุหรนารี ประดิษฐานไว้ด้านหน้าประตูชุมพล	12 วินาที
9	ภาพ LS ป้ายประตูชุมพล	นครราชสีมาสร้างสมัยแผ่นดินสมเด็จพระ นารายณ์มหาราชโดยช่างชาวฝรั่งเศส ออกแบบตัวเมือง ป้อมปราการซึ่งปัจจุบัน มีเหลืออยู่เพียงประตูเดียวคือประตูชุมพล	15 วินาที
10	ภาพ LS ประตูชุมพล	แล้วปัจจุบันมีเหลืออยู่เพียงประตูเดียว	12วินาที
11	ภาพ LS ป้ายวนอุทยาน แห่งชาติเขาใหญ่	วนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อยู่ที่ อำเภอปากช่องธรรมชาติสวยงาม	12 วินาที
12	ภาพ LS บริเวณ วนอุทยาน แห่งชาติเขาใหญ่	ตอนกลางคืนสามารถชมสัตว์น้ำใหญ่ที่ ออกมาหากิน (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
13	ภาพ CAPTION จังหวัด พิษณุโลก	จังหวัดพิษณุโลก (ดนตรีบรรเลง)	10 วินาที
14	ภาพ LSเมือง พิษณุโลก	พิษณุโลก น่าจะสร้างก่อนกรุงสุโขทัย เป็นราชธานี เดิมชื่อว่าเมืองสองแคว	12 วินาที
15	ภาพ LS ป้ายวัดพระศรี รัตนมหาธาตุ	วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ น่านฝั่งตะวันออก	12 วินาที
16	ภาพ LS โบสถ์ วัดพระศรี รัตนมหาธาตุ	เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธชินราช (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
17	ภาพ LS พระพุทธชินราช	สร้างในสมัยพระมหาธรรมราชาลิไท ฝีมือ สุโขทัยเชียงแสน มีลักษณะงดงามที่ สุดในเมืองไทย	12 วินาที
18	ภาพ LS กำแพงเมือง พิษณุโลก	พิษณุโลกเคยเป็นเมืองหน้าด่านสมัย สุโขทัย และกรุงศรีอยุธยา และที่สำคัญ เป็นเมืองพระราชสมภพของสมเด็จพระ นเรศวรมหาราช	13 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
19	ภาพ LS อนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช	พระองค์ทรงพระราชสมภพและทรงปกครองจังหวัดนี้ พระองค์ทรงกอบกู้เอกราชไทยจากพม่าในขณะที่พระราชบิดายังครองแผ่นดินอยู่	13 วินาที
20	ภาพ LS ป้ายศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
21	ภาพ LS ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	ที่สถิตพระรูปหล่อสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อยู่ตรงข้ามกับวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ	12 วินาที
22	ภาพ LS ป้ายพระราชวังจันทร์	พระราชวังจันทร์ อยู่ริมแม่น้ำน่าน ณ สถานที่นี้เป็นที่พระราชสมภพของพระนเรศวรมหาราช	12 วินาที
23	ภาพ LS บริเวณพระราชวังจันทร์	และเป็นที่ประทับของพระนเรศวร เมื่อครั้งเป็นอุปราชครองเมืองพิษณุโลก	12 วินาที
24	ภาพ LS ป้ายโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม	ที่ตั้งของโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคมในปัจจุบันนี้คือพระราชวังจันทร์ในอดีต ซึ่งมีโครงการจะต้องย้ายไปอยู่ที่ใหม่	12 วินาที
25	ภาพ LS บริเวณโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม	กรมศิลปากรได้สำรวจพบว่า เคยเป็นที่ตั้งของพระราชวังจันทร์ในอดีตดังกล่าว	12 วินาที
26	ภาพ MS วัดราชบูรณะ	วัดราชบูรณะ เป็นวัดเก่าแก่ ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำน่าน ด้านทิศตะวันตก สร้างในสมัยสุโขทัย	12 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
27	ภาพ LS พระเจดีย์ วัดราชบูรณะ	พระเจดีย์อยู่หลังพระวิหาร ตั้งอยู่บน ฐาน รูป 8 เหลี่ยมสูงชันลดหลั่นไปถึง ระเบียงรอบองค์เจดีย์ทรงลังกา มุมราว ระเบียง 8 มุม มีเจดีย์ขนาดเล็กสันนิษฐาน ว่าเป็นที่ประดิษฐานพระอัฐิธาตุของ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ	20 วินาที
28	ภาพ LS หอระฆัง	หอระฆังนี้ กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียน เป็นโบราณสถานโดยประกาศในราชกิจจานุ เบกษาเมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2479	13 วินาที
29	ภาพ LS ป้าย วัดนางพญา	วัดนางพญา เป็นวัดเก่าแก่ ตั้งอยู่ริมฝั่ง แม่น้ำน่านด้านทิศตะวันออก ตรงข้ามกับ วัดราชบูรณะ	13 วินาที
30	ภาพ LS โบสถ์ วัดนางพญา	สมเด็จพระนางพญาเรือนแก้ว ประดิษฐาน อยู่ที่วัดนางพญา(ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
31	ภาพ LS สมเด็จพระนางพญา	องค์พระมีลักษณะงดงามคล้ายกับ พระพุทธชินราช(ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
32	ภาพ CAPTION จังหวัดกรุง ศรีอยุธยา	จังหวัดกรุงศรีอยุธยา (ดนตรีบรรเลง)	10 วินาที
33	ภาพ LS ป้ายและปูชนีย สถานกรุงศรีอยุธยา	กรุงศรีอยุธยา เมืองหลวงเก่าของไทย อยู่ในภาคกลางของประเทศ ภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนา ไม่มีภู เขา มีแต่แม่น้ำลำคลอง	13 วินาที
34	ภาพ LS อนุสาวรีย์พระเจ้าอู่ ทอง	พระเจ้าอู่ทองทรงสร้างกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ.1893 เสียกรุงให้แก่พม่าเมื่อ พ.ศ.2310 รวมเวลาเป็นเมืองหลวง 417 ปี มีโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญดัง นี้	20 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
35	ภาพ LS ป้ายหน้าวัดพนัญเชิง	วัดพนัญเชิง สร้างมาก่อนกรุงศรีอยุธยา 26 ปี (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
36	ภาพ LS บริเวณวัดพนัญเชิง	ประดิษฐานพระพุทธไตรรัตนนายก หรือ หลวงพ่อโต พระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย	12 วินาที
37	ภาพ LS ป้ายหน้าวัดพระศรีสรรเพชญ์	วัดพระศรีสรรเพชญ์ พระบรมไตรโลกนาถทรงแบ่งพื้นที่พระราชวังให้เป็นวัด ติดกับพระราชฐาน ติดกับพระราชวังหลวง	13 วินาที
38	ภาพ LS เจดีย์ 3 องค์	มีเจดีย์ 3 องค์ ขวามือบรรจุพระอัฐิพระบรมไตรโลกนาถ องค์กลางบรรจุอัฐิพระบรมราชาที่ 3 องค์ซ้ายเป็นเจดีย์บรรจุอัฐิพระบรมราชาธิราชที่ 2	14 วินาที
39	ภาพ LS ป้ายวัดราชบูรณะ	วัดราชบูรณะ สร้างสมัย สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 ปี พ.ศ.1967 – 1991	13 วินาที
40	ภาพ LS บริเวณวัดราชบูรณะ	เป็นที่พระราชทานเพลิงศพเจ้าอ้ายและเจ้ายี่พระยา พระเชษฐา	12 วินาที
41	ภาพ LS ป้ายวัดมหาธาตุ	วัดมหาธาตุ สร้างในสมัยขุนหลวงพระจ้าวเมื่อพ.ศ.1917 จนกระทั่งเสียกรุงในปี พ.ศ.2310 ถูกไฟไหม้เสียหายกลายเป็นวัดร้าง	15 วินาที
42	ภาพ LS วัดมหาธาตุ	วัดมหาธาตุ เป็นพระอารามหลวงที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ในสมัยรัชกาลที่ 6 ปรากฏประธานพังทลาย ถูกคนร้ายลักลอบขุดทรัพย์ ต่อมาปี พ.ศ.2499 กรมศิลปากรขุดค้นพบพระบรมสารีริกธาตุบรรจุอยู่ในสถูปครอบซ้อนกัน 7 ชั้น	24 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
43	ภาพ LS ประตู พระราชวัง บางปะอิน	พระราชวังบางปะอิน สร้างในสมัย อยุธยา บุรณะสมัยรัชกาลที่ 4 พระที่นั่ง ต่างๆสร้างในรัชกาลที่ 5 เป็นศิลปะผสม แบบยุโรป ไทย จีน	15 วินาที
44	ภาพ LS พระที่นั่ง ไอศวรรย์ทิพย์อาสน์	พระที่นั่งไอศวรรย์ทิพย์อาสน์ เป็น พระที่นั่งปราสาทโถงกลางสระน้ำ รัชกาล ที่ 6 โปรดเกล้าให้สร้างพระบรมรูปหล่อรัช กาลที่ 5 ประดิษฐานไว้ ณ ที่นี้	15 วินาที
45	ภาพ LS พระที่นั่ง วโรภาสพิमान	พระที่นั่งวโรภาสพิमान รัชกาลที่ 5 โปรดให้สร้างเป็นที่ประทับ มีภาพเขียน วรรณคดีอิเหนา รามเกียรติ์พระอภัยมณี และมีอาวุธโบราณประดับไว้โดยรอบ	15 วินาที
46	ภาพ LS พระที่นั่ง เวหาศจำรูญ	พระที่นั่งเวหาศจำรูญ สร้างแบบ ศิลปะจีน โดยกลุ่มพ่อค้าชาวจีนสร้าง ถวายรัชกาลที่ 5 เครื่องใช้ภายในก็เป็น แบบจีน มีภาพพงศาวดารจีนสามก๊ก	15 วินาที
47	ภาพ LS พระที่นั่ง อุทยานภูมิเสถียร	พระที่นั่งอุทยานภูมิเสถียร เป็นพระที่ นั่งเรือนไม้สองชั้นแบบชาเลต์ของสวิส ตก แต่งแบบยุโรป เป็นที่ประทับที่รัชกาลที่ 5 ทรงโปรดมากที่สุด ขณะนี้เหลือแต่หอน้ำ เพราะไฟไหม้หมดทั้งองค์ ที่เห็นใน ปัจจุบันนี้สร้างใหม่แล้ว	22 วินาที
48	ภาพ LS ประตูเทวราช ครรไล	ประตูเทวราชครรไล ที่เห็นในภาพคือ ประตูทางเข้าเขตพระราชฐานชั้นใน โดยมี สะพานเชื่อมจากพระที่นั่งวโรภาสพิमान มายังประตูเทวราชครรไล	15 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
49	ภาพ LS เรือพระที่นั่ง	เรือพระที่นั่ง ภาพนี้คือเรือพระที่นั่ง ของพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระ บรมราชเทวีในรัชกาลที่ 5ซึ่งเกิดอุบัติเหตุ ล่มในแม่น้ำเจ้าพระยา ที่อำเภอปากเกร็ด นนทบุรี ขณะเสด็จไปยังพระราชวัง บางปะอิน	22 วินาที
50	ภาพ LS เจดีย์ศรีสุริโยทัย	เจดีย์ศรีสุริโยทัย อนุสาวรีย์ที่แสดงให้เห็น ความกล้าหาญของพระนางศรีสุริโย ทัย	12 วินาที
51	ภาพ CAPTION จบชุดที่2 ตอนที่1	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
1	ภาพ CAPTION บทเรียนสไลด์ เทปแบบกลุ่มเรื่องชาติไทย ชุดที่ 2 จังหวัดสำคัญของ ประเทศไทย ตอนที่ 2	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที
2	ภาพ CAPTION จังหวัด จันทบุรี	จันทบุรี เป็นเมืองสำคัญทางประวัติ ศาสตร์ไทยเมื่อไทยเสียกรุงศรีอยุธยาแก่ พม่าในปี พ.ศ.2310 พระเจ้าตากสินได้ รวบรวมไพร่พลเพื่อกู้เอกราชที่จังหวัดนี้	15 วินาที
3	ภาพ MS ร้านขายผลไม้	จันทบุรีมีสภาพดินฟ้าอากาศเอื้อ อำนวย มีดินดีฝนตกชุก เหมาะแก่การ เพาะปลูกผลไม้ เช่น เงาะทุเรียน มังคุด ลางสาด พริกไทย	13 วินาที
4	ภาพ LS วงเวียนอัญมณี	จันทบุรีเป็นศูนย์กลางธุรกิจอัญมณี เช่น พลอยทับทิม และมีสถานที่น่าสนใจ มากมายดังนี้	12 วินาที
5	ภาพ LS ป้ายหน้าศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน	ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
6	ภาพ LS ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน	ประดิษฐานพระรูปปั้นของพระเจ้า ตากสิน มีผู้ไปเคารพสักการะมากมาย	12 วินาที
7	ภาพ LS ศาลพระหลักเมือง	ศาลพระหลักเมือง ตั้งอยู่ใกล้ๆกับ ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน เป็นที่เคารพ สักการะของชาวเมือง	12 วินาที
8	ภาพ LS ประตูทางเข้าอาสน วิหารพระนางมารีอา	อาสนวิหารพระนางมารีอา เป็นวัด คาทอลิกศิลปะแบบกอธิก อายุ 93 ปี ภายใน ประดับด้วยกระจกสี ภาพนักบุญใน ศาสนาคริสต์	15 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
9	ภาพ LS อาสนวิหารพระนางมารีอา	เป็นวัดคาทอลิกที่สวยงามที่สุดในเอเชีย ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของโรงเรียนนารีนิรมล	12 วินาที
10	ภาพ LS ป้ายหน้าตึกแดง	ตึกแดง อยู่ที่อำเภอแหลมสิงห์ ฝรั่งเศส สร้างไว้เป็นกองบัญชาการ และขังนักโทษ กับเชลยศึกในสมัยรัชกาลที่ 5 ตอนที่ฝรั่งเศสยึดจันทบุรี	15 วินาที
11	ภาพ LS ตึกแดง	ตึกแดงนี้ชาวบ้านเรียกว่า คูฝรั่ง ปัจจุบันยังมีซากไว้เป็นอนุสรณ์	12 วินาที
12	ภาพ LS ป้ายชื่อถนนคู่กับถนนอัญมณี	ถนนอัญมณี เพราะจันทบุรีเป็นเมือง แห่งอัญมณีนั่นเอง ตลอดถนนสายนี้จะมี การค้าขายอัญมณีต่างๆถนนสายนี้จึงได้ ชื่อว่าถนนอัญมณี	15 วินาที
13	ภาพ LS ป้ายชื่อถนนคู่กับถนนศรีจันทร์	ถนนศรีจันทร์ ห้างแถวทั้งสองฟาก ถนนสายนี้เป็นแหล่งรับซื้อพลอยจากชาว บ้านในช่วงเย็น โดยจะมีชาวบ้านที่กลับ จากการขุดพลอยนำมาขาย และพ่อค้าที่ รับซื้อมีทั้งชาวไทย อินเดีย และ ญี่ปุ่น	18 วินาที
14	ภาพ LS ป้ายทางเข้าน้ำตกพลั่ว	น้ำตกพลั่ว เป็นน้ำตกที่สวยงามที่สุดใน จันทบุรี (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
15	ภาพ LS ปลาพลวงหินในน้ำตก	ในน้ำตกจะมีปลาชุกชุมมาก คือปลา พลวงหิน ว่ายน้ำเร็ว กินพืชเป็นอาหาร	12 วินาที
16	ภาพ LS อนุสาวรีย์รัชกาลที่ 5	และ ณ สถานที่นี้ เป็นที่ประดิษฐาน อนุสาวรีย์แห่งความรักของรัชกาลที่ 5	12 วินาที
17	ภาพ LS ปราสาทหินเมืองเพนียด	นอกจากนี้ ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เช่นปราสาทหินเมืองเพนียด	12 วินาที
18	ภาพ LS แหลมเสด็จ	แหลมเสด็จ (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
19	ภาพ LS อำเภอวัง	อำเภอวัง (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
20	ภาพ CAPTION จังหวัด สงขลา	จังหวัดสงขลา(ดนตรีบรรเลง)	10 วินาที
21	ภาพ LS ป้ายเมืองสงขลา	สงขลาเดิมเรียกว่าสิงหลา (สิงหนะลา) จัด เป็นเมืองหลักของภาคใต้ เป็นศูนย์กลาง การสื่อสาร การเงินที่สำคัญที่สุดในภาคใต้	12 วินาที
22	ภาพ LS เมืองหาดใหญ่	มีอำเภอหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางการค้า ที่สำคัญที่สุดของจังหวัด มีสถานที่ สำคัญ แหล่งท่องเที่ยว ดังนี้	13 วินาที
23	ภาพ LS สถาบันทักษิณคดี ศึกษา	สถาบันทักษิณคดีศึกษา ตั้งอยู่ที่เกาะ ยอ เป็นแหล่งรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับ วัฒนธรรมพื้นบ้าน	13 วินาที
24	ภาพ LS แหลมสมิหลา	แหลมสมิหลา เป็นแหลมชายหาด ตลอดชายหาดมีป่าสนอันร่มรื่น ทำให้คน นิยมมาท่องเที่ยว	12 วินาที
25	ภาพ LS รูปปั้นนางเงือก	รูปปั้นนางเงือกแหลมที่สมิหลา สร้าง เมื่อ ปี พ.ศ. 2505เพื่อใช้รับเสด็จพระเจ้า กรุงธนบุรีที่เสด็จประพาสประเทศไทย	12 วินาที
26	ภาพ LS เรือกอและ ในทะเล	อาชีพการทำประมง ในภาพคือเรือ กอและ ซึ่งชาวประมงใช้เป็นเรือหาปลา	10 วินาที
27	ภาพ LS สะพานติณสูลานนท์	สะพานติณสูลานนท์ เป็นชื่อที่ตั้งเพื่อ เป็นเกียรติประวัติกับพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีชาวสงขลาคนแรก ก่อสร้างเมื่อ ปี พ.ศ. 2527	15 วินาที
28	ภาพ LS อำเภอหาดใหญ่	อำเภอหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางการค้า ที่สำคัญที่สุดในสงขลา (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
29	ภาพ LS ประตูหน้าวัดมัชฌิมวาส	วัดมัชฌิมวาส เป็นวัดโบราณ ชาวบ้านเรียกว่าวัดกลาง (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
30	ภาพ LS ภายในวัดมัชฌิมวาส	เป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดวรวิหาร (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
31	ภาพ LS เจ้าแม่กวนอิม	เจ้าแม่กวนอิม ซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชาวหาดใหญ่ (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
32	ภาพ LS อนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์	อนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ตั้งอยู่ที่บริเวณแหลมสนเป็นสถานที่วัด มีทิวทัศน์ที่สวยงามมากในยามเช้าและยามเย็น	13 วินาที
33	ภาพ LS เกาะหนู เกาะแมว	เกาะหนูเกาะแมว เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดสงขลา (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
34	ภาพ LS รูปปั้นหนู และแมว	ตั้งอยู่หน้าเมืองสงขลา เป็นเกาะตั้งอยู่ ไม่มีคนอาศัย ปัจจุบันคืออำเภอสิงหนคร	12 วินาที
35	ภาพ CAPTION จังหวัดกาญจนบุรี	จังหวัดกาญจนบุรี (ดนตรีบรรเลง)	10 วินาที
36	ภาพ LS ป้ายประตูเมืองกาญจนบุรี	กาญจนบุรี ดินแดนที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่เป็นภูเขาและที่ราบสูง แถบภูเขามีแร่และโลหะ ตลอดจนทองคำมีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่าน เป็นที่รวมของลำน้ำแควน้อยและแควใหญ่	18 วินาที
37	ภาพ LS สะพานข้ามแม่น้ำแคว	สะพานข้ามแม่น้ำแคว ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นเกณฑ์เชลยฝายสัมพันธมิตรสร้างทางรถไฟจากไทยไปพม่า เชลยศึกหลายคนเสียชีวิต จึงเรียกว่าทางรถไฟสายมรณะ	17 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
38	ภาพ MS สะพานข้ามแม่น้ำแคว	เปรียบกันว่าไม้หมอนหนึ่งท่อนที่รองรับรางรถไฟหมายถึงศพผู้สร้าง 1 คน	12 วินาที
39	ภาพ MS สุสานสหประชาชาติ	สุสานสหประชาชาติ ตั้งอยู่ด้านหลังสถานีรถไฟกาญจนบุรี แผ่นโลหะที่สลักชื่อบนปากหลุม บรรจุกระดูกทหารที่สิ้นชีวิตในการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำแคว จำนวน 6,982 คน	17 วินาที
40	ภาพ LS หลุมฝังศพ	ศพเหล่านี้เป็นเชลยศึกชาวอังกฤษ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เนเธอร์แลนด์ แต่ความจริงเชลยศึกตายเป็นแสน ตายด้วยงานหนัก เป็นไข้ ตกน้ำตาย	15 วินาที
41	ภาพ LS ปราสาทเมืองสิงห์	ปราสาทเมืองสิงห์ อยู่ตำบลสิงห์ อำเภอไทรโยคเคยเป็นสนามรบระหว่างไทยกับพม่า ณ พุทธสถาน	12 วินาที
42	ภาพ MS ค่าย คู ประตูป	บางแห่งยังมีค่าย คู ประตูป เหลือไว้ให้ดูด้วย(ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
43	ภาพ MS โบราณวัตถุ	ที่อำเภอท่ามะกา ตำบลพงคึก ได้มีการค้นคว้าหาโบราณวัตถุสมัยทวารวดี โครงกระดูกในสมัยนั้น	12 วินาที
44	ภาพ MS ป้ายน้ำตกเอราวัณ	น้ำตกเอราวัณ เป็นน้ำตกที่สวยงามแห่งหนึ่งของกาญจนบุรี (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
45	ภาพ MS น้ำตกเอราวัณ	น้ำตกแห่งนี้เป็นที่นิยมของชาวกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
46	ภาพ CAPTION จบชุดที่2 ตอนที่2	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที

บทสไลด์ ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม เรื่องชาติไทย

ชุดที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
1	ภาพ CAPTION บทเรียนสไลด์ เทปแบบกลุ่มเรื่อง ชาติไทย ชุดที่ 3 ตอนที่ 1 การดำรงชีวิต ของคนไทย	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที
2	ภาพ LS ชาวนาไทยกำลัง ทำนา	การดำรงชีวิตของคนไทย ลักษณะ ภูมิประเทศและภูมิอากาศของภาคต่างๆ แตกต่างกัน	12 วินาที
3	ภาพ LS คนกำลังขายผลไม้	จึงทำให้การประกอบอาชีพและการ ดำรงชีวิตของคนไทยในแต่ละภาคแตกต่าง กันไป ดังนี้	12 วินาที
4	ภาพ CAPTION ภาคเหนือ	1. ภาคเหนือ (ดนตรีบรรเลง)	10วินาที
5	ภาพ LS ภาพภูเขา	ภาคเหนือ เป็นภูเขา อากาศหนาว อาชีพเพาะปลูก และทำป่าไม้ (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
6	ภาพ LS เครื่องเรือน แกะสลัก	มีการปลูก กระเทียม ขา ยาสูบ มีการ ปั่นถ้วยขาม ทำเครื่องเรือน แกะสลัก คน เหนือมีวัฒนธรรมประเพณีบางอย่างคล้าย พม่า เพราะมีอาณาเขตติดต่อกัน	17 วินาที
7	ภาพ CAPTION ภาคกลาง	2. ภาคกลาง (ดนตรีบรรเลง)	10วินาที
8	ภาพ LS นาข้าว	ภาคกลาง เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง ประชาชนมีอาชีพเกษตรกรรม	12 วินาที
9	ภาพ LS บริเวณการทำสวน	เช่น ทำไร่ ทำสวน ทำนา ประมง (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
10	ภาพ LS ฟาร์มเลี้ยงปลาสด งามเพื่อการค้าขาย	โดยเฉพาะประมงน้ำจืด ปัจจุบันมี การขยายตัวทางอุตสาหกรรมมาก ประชา ชนส่วนหนึ่งจึงไปทำอาชีพนี้	13 วินาที
11	ภาพ CAPTION ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ดนตรีบรรเลง)	10 วินาที
12	ภาพ LSทุ่งหญ้าและภูเขา	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นที่ราบ สูง เหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์(ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
13	ภาพ MS เครื่องทอผ้า	มีการทำนา ทำไร่ ปลูกล่ม่อน ทอผ้า ฝ้าย ผ้าไหม(ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
14	ภาพ LS ที่ดินแห้งแล้ง	ภาคนี้ดินเป็นดินปนทรายแห้งแล้ง อาชีพเกษตรไม่ได้ผล คนจึงอพยพไปรับ จ้างในเมือง	12 วินาที
15	ภาพ CAPTION ภาคใต้	4. ภาคใต้ (ดนตรีบรรเลง)	10วินาที
16	ภาพ LS ชายทะเล	ภาคใต้ มีฝนตกชุกทรัพยากรธรรม ชาติค่อนข้างอุดมสมบูรณ์(ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
17	ภาพ LS สวนยางพารา	มีการประกอบอาชีพทำสวนยางพารา สวนมะพร้าว สวนผลไม้ ประชาชนในภาค นี้จึงมีเศรษฐกิจดี แต่มีภัยธรรมชาติมีพายุ และน้ำท่วมเสมอ	15 วินาที
18	ภาพ CAPTIONภาคตะวันตก	5. ภาคตะวันตก (ดนตรีบรรเลง)	10วินาที
19	ภาพ LS ภูเขา	ภาคตะวันตก ภูมิประเทศเป็นภูเขา มีป่าไม้มาก (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
20	ภาพ LS บริเวณทำไร่	มีการทำไร่อ้อย สับปะรด มันสำปะหลัง (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
21	ภาพ LS ร้านขายพลอย	มีการทำเหมืองแร่ และการขุดพลอยต่างๆ (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
22	ภาพCAPTIONภาคตะวันออก	6. ภาคตะวันออก (ดนตรีบรรเลง)	10วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
23	ภาพ LS ชายฝั่งทะเล	ภาคตะวันออก ลักษณะภูมิประเทศมีบริเวณที่เป็นชายฝั่งทะเล	12 วินาที
24	ภาพ MS ท้องฟ้ามีดครีมีฝน	อากาศจึงชุ่มชื้น มีฝนตกชุก (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
25	ภาพ MS บริเวณทำไร่	จึงทำให้สามารถเพาะปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย และสับปะรดได้ดี(ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
26	ภาพ CAPTION จบชุดที่3 ตอนที่1	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
1	ภาพ CAPTION บทเรียนสไลด์ เทปแบบกลุ่มเรื่องชาติไทย ชุดที่ 3 ตอนที่ 2 วัฒนธรรมและ ประเพณีไทย	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที
2	ภาพ LS โบราณสถาน	วันอนุรักษ์มรดกไทย วันที่ 2 เมษายน ของทุกปี (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
3	ภาพ MS สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดา	เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา พระองค์ทรง พระราชทานขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติ งาน ทรงปลูกฝังความสนใจรักใคร่หวง แหนในศิลปวัฒนธรรมแก่เยาวชน ทรงเป็น แบบอย่างที่ดี	20 วินาที
4	ภาพ LS กระทรง	วันลอยกระทง หรือวันเพ็ญเดือนสิบ สอง ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12	12 วินาที
5	ภาพ LS คนลอยกระทง	ประเพณีลอยกระทงแต่เดิมเป็นพิธี พราหมณ์ เป็นการบูชาเทพเจ้าในศาสนา พราหมณ์ ต่อมากลายเป็นพิธีทางพุทธ ศาสนา เพื่อบูชาพระพุทธรเจ้า	15 วินาที
6	ภาพ LS คนลอยกระทง	การลอยกระทง เป็นการขอ ขมาและ ขอบพระคุณพระแม่คงคา เทพเจ้าแห่งน้ำ ที่เราได้ใช้เพื่อประโยชน์ต่างๆ เป็นการ ปลูกจิตสำนึกคนไทยให้เห็นความสำคัญ ของน้ำ	15 วินาที
7	ภาพ LS กระทรงใบตอง	กระทรงในสมัยก่อนทำด้วยใบตอง ใบ พลับพลึงกาบมะพร้าว ปัจจุบันใช้โฟม และพลาสติก ซึ่งไม่ควรใช้ ซึ่งย่อยสลาย ยาก เป็นผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม	15 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
8	ภาพ LS คนกำลังสาदनํ้า	วันสงกรานต์ เป็นวันปีใหม่ของไทย ตรงกับวันที่ 13 เมษายน เรียกว่าวันมหาสงกรานต์	12 วินาที
9	ภาพ CU ที่มีมือถือกรรณก	ประเพณีสงกรานต์มีมาแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี จะมีการทำบุญตักบาตรตอนเช้า มีการปล่อยนก	15 วินาที
10	ภาพ CU ที่มีมือถือถุงใส่ปลา	ปล่อยปลา สงนํ้าพระพุทธรูป เพื่อความเป็นสิริมงคล และทำบุญให้บรรพบุรุษผู้ล่วงลับ	13 วินาที
11	ภาพ LS ผู้สูงอายุ	วันสงกรานต์ถือเป็นวันครอบครัว วันผู้สูงอายุ เพราะลูกหลานได้มาเคารพขอพรจากพ่อแม่ ผู้ใหญ่	13 วินาที
12	ภาพ CAPTION วันอาสาฬหบูชา	วันอาสาฬหบูชา หมายถึงการบูชาในวันเพ็ญเดือนอาสาฬห หรือ เดือน 8	12 วินาที
13	ภาพ LS พระพุทธเจ้า	เป็นวันคล้ายวันที่พระพุทธเจ้าประกาศพระศาสนาเป็นครั้งแรก ทรงแสดงปฐมเทศนา คือพระธรรมจักษ์ ปวัตตสูตร เป็นผลให้มีพระสงฆ์รูปแรกขึ้นในพระพุทธศาสนา	17 วินาที
14	ภาพ MS พระพุทธ	และ เป็นวันแรกที่มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ครบเป็นองค์รัตนตรัย	12 วินาที
15	ภาพ MS การเวียนเทียน	ในประเทศไทย มีพิธีวันอาสาฬหบูชา เมื่อ พ.ศ. 2501 ในวันนี้มีการทำบุญตักบาตร ฟังธรรมเทศนา รักษาศีล มีการหล่อเทียนและเวียนเทียนเป็นพุทธบูชา	18 วินาที
16	ภาพ CAPTION วันเข้าพรรษา	วันเข้าพรรษา (ดนตรีบรรเลง)	10 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
17	ภาพ MS พระสงฆ์ในกุฏิ	คือวันที่พระภิกษุต้องอยู่ประจำวัดไม่ ไปค้างแรมในที่แห่งอื่นตลอด 3 เดือน ซึ่ง เป็นฤดูฝนตรงกับวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8	15 วินาที
18	ภาพ LS การตักบาตร	ในวันนี้ควรทำบุญตักบาตร (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
19	ภาพ LS การหล่อเทียนพรรษา	มีการหล่อเทียนพรรษา และถวายผ้าอาบ น้ำฝน (ดนตรีบรรเลง)	12 วินาที
20	ภาพ CAPTION วันออกพรรษา	วันออกพรรษา หรือวันมหาปวารณา คือวันครบกำหนด 3 เดือน นับตั้งแต่ภิกษุ ได้เข้าจำพรรษาแล้ว ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11	13 วินาที
21	ภาพ LS การตักบาตรเทโว	ในวันนี้ พระสงฆ์จะว่ากล่าวตักเตือน กันได้ ในวันนี้มีการทำบุญตักบาตร เรียก ว่าตักบาตรเทโว	12 วินาที
22	ภาพ CAPTION วันเทโวโร หณะ	วันเทโวโรหณะ ตรงกับแรม 1 ค่ำ เดือน 11 เป็นวันรุ่งขึ้นถัดจากวันออกพรรษา	12 วินาที
23	ภาพ LS การตักบาตรเทโว รอบพระอุโบสถ	ในวันนี้จะมีการตักบาตร เรียกว่าตัก บาตรเทโวโรหณะ หรือ ตักบาตรเทโว นิยม ไปกระทำที่วัด โดยกระทำกันรอบพระ อุโบสถ	15 วินาที
24	ภาพ LS รูปพระพุทธเจ้า	วันเทโวโรหณะ สำคัญคือ เป็นวันที่ พระพุทธเจ้าเสด็จจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ หลังจากเสด็จไปเทศนาโปรดพระมารดา บนสวรรค์และทรงจำพรรษา 3 เดือน	15 วินาที

ลำดับที่	ภาพ	เสียง/คำบรรยาย	เวลา
25	ภาพ CAPTION จบชุดที่3 ตอนที่2	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที
26	ภาพ CAPTION ขอขอบคุณ ผศ.เกษม บุญส่ง ผศ.บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที
27	ภาพ CAPTION ผู้จัดทำ นายไพภพ คงอ่ำ นิสิตปริญญาโท เอกเทคโนโลยีการศึกษา	ดนตรี(บรรเลง)	10 วินาที

ภาคผนวก ง.

แบบฝึกหัดและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบฝึกหัด

ชุดที่ 1 ระบบการปกครองของไทย

ตอนที่ 1 ระบบการปกครองของไทย

จงใช้คำต่อไปนี้ เติมในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์

ราชวงศ์จักรี จตุสดมภ์ พระเจ้าตากสินมหาราช พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
อักษรไทย พม่า

- 1. สมัยที่รุ่งเรืองที่สุดของสุโขทัย คือสมัยของ.....
- 2. พ่อขุนรามคำแหงทรงประดิษฐ์.....
- 3. การปกครองซึ่งประกอบด้วย เวียง วัง คลัง นา คือการปกครองแบบ.....
- 4. พระเจ้าตากสินได้กอบกู้เอกราชกรุงศรีอยุธยาคืนได้จาก.....
- 5. พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงสถาปนา.....

จงนำตัวอักษรจากข้อความทางขวามือ มาจับคู่กับข้อความทางซ้ายมือให้ถูกต้อง

6. การเปลี่ยนแปลงการปกครองใน
สมัยรัชกาลที่ 7	ก. ศาลอุทธรณ์
7. กฎหมายรัฐธรรมนูญ	ข. ศาลชั้นต้น
8. อำนาจในการออกกฎหมาย	ค. อำนาจอธิปไตย
9. คดีต่าง ๆ จะเริ่มต้น ณ ศาลนี้	ง. ประชาธิปไตย
10. ศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแล้วถือเป็นที่สุด	จ. กฎหมายสูงสุดในการปกครอง
ประเทศ
	ฉ. ศาลฎีกา

แบบฝึกหัด

ชุดที่ 1 ระบบการปกครองของไทย

ตอนที่ 2 การแบ่งเขตการปกครอง

จงนำตัวอักษรทางขวามือ มาจับคู่กับข้อความทางซ้ายมือให้ถูกต้อง

1. หน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคที่ใหญ่ที่สุด	ก. หน่วยการปกครองที่เล็กที่สุด
2. ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงมหาดไทย	ข. จังหวัด
3. อำเภอ	ค. ผู้ว่าราชการจังหวัด
4. เขต	ง. หลายตำบลรวมกัน
5. หมู่บ้าน	จ. เป็นชื่อเรียกอำเภอ
- ในกรุงเทพมหานคร

<u>จงเขียนเครื่องหมาย</u>	<u>หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเครื่องหมาย</u>	<u>หน้าข้อความที่</u>
<u>ไม่ถูกต้อง</u>		
- 6. ปัจจุบันประเทศไทยมีจังหวัดทั้งหมด 76 จังหวัด
- 7. สภาตำบล มีหน้าที่บริหารกิจการจังหวัด โดยกรรมการสภาตำบล
- 8. องค์การบริหารส่วนตำบล เรียกโดยย่อว่า อ.บ.ต.
- 9. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงมหาดไทย
- 10. แต่ละหมู่บ้าน กำหนดว่าต้องมีราษฎรประมาณ 200 คน

แบบฝึกหัด

ชุดที่ 2 จังหวัดสำคัญของประเทศไทย
ตอนที่ 1 พิษณุโลก นครราชสีมา ออยุธยา
จงใช้คำต่อไปนี้ เติมในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์

พระพุทธชินราช ค่ายนเรศวร พิษณุโลก เมืองสองแคว

- 1. พิษณุโลกในอดีตมีชื่อเรียกว่า.....
- 2. สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงพระราชสมภพที่จังหวัด.....
- 3. วัดพระศรีรัตนมหาธาตุมีพระพุทธรูปที่ได้ชื่อว่างดงามที่สุดคือ.....
- 4. อนุสาวรีย์พระนเรศวรมหาราช พระเอกาทศรถ และ พระนางสุพรรณกัลยา
ประดิษฐานอยู่ที่

<u>จงเขียนเครื่องหมาย</u>	<u>หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเครื่องหมาย</u>	<u>หน้าข้อ</u>
<u>ความที่ไม่ถูกต้อง</u>		
.....5.	จังหวัดนครราชสีมา มีประชากรเป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพมหานคร	
.....6.	จังหวัดนครราชสีมา เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เมืองโคราช	
.....7.	วีรกรรมของท้าวสุรนารี ได้รับการยกย่องจากชาวโคราชในด้านความกล้าหาญ และรักชาติ	

.....8.	ภูมิประเทศของจังหวัดอยุธยาเป็นที่ลุ่ม ไม่เหมาะแก่การทำนา	
.....9.	วัดพนัญเชิง สร้างก่อนกรุงศรีอยุธยา 26 ปี	
.....10.	พระราชวังบางปะอิน มีพระที่นั่งเป็นศิลปผสมแบบยุโรป จีน ไทย	

แบบฝึกหัด

ชุดที่ 2 จังหวัดสำคัญของประเทศไทย
 ตอนที่ 2 จันทบุรี กาญจนบุรี สงขลา
จงใช้คำต่อไปนี้ เติมในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์

- คุกฝรั่ง เมาะ ทุเรียน พลอยต่างๆ พระเจ้าตากสินมหาราช
1. คือพระมหากษัตริย์ที่รวบรวมไพร่พลที่จังหวัดจันทบุรี
เพื่อกู้เอกราชไทยจากพม่า
 2. จังหวัดจันทบุรีมีผลไม้มากมายเช่น 1.....2.....
 3. ถนนอัญมณีมีการค้าขาย.....
 4. ตึกแดง ฝรั่งเศษสร้างไว้ซึ่งทหารนักโทษและเชลยศึก ชาวบ้านเรียกว่า.....

จงนำตัวอักษรจากข้อความทางขวามือ มาจับคู่กับข้อความทางซ้ายมือให้ถูกต้อง

5. กาญจนบุรี	ก. สงครามโลกครั้งที่ 2
6. สะพานข้ามแม่น้ำแคว	ข. ไม้หมอน 1 ท่อน
เท่ากับศพผู้สร้าง 1 คน
7. ทางรถไฟสายมรณะ	ค. แร่ทองคำ โลหะ ป่าไม้
ง. มันสำปะหลัง ไร่ข้าวโพด
8. สงขลา	จ. สัญลักษณ์ของจังหวัดสงขลา
9. หาดใหญ่	ฉ. ศูนย์กลางการเงินสำคัญของภาคใต้
10. เกาะหนู เกาะแมว	ช. ศูนย์กลางการค้าสำคัญของภาคใต้
ซ. สัญลักษณ์ของอำเภอสติงพระ

แบบฝึกหัด

ชุดที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 การดำรงชีวิตของคนไทย

จงเขียนเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเครื่องหมาย หน้าข้อ
ความที่ไม่ถูกต้อง

- 1. ภาคเหนือ ภูมิประเทศเป็นภูเขา อากาศหนาว
- 2. คนภาคเหนือมีวัฒนธรรมคล้ายคนลาว
- 3. ภาคกลางมีการทำประมงน้ำจืด เพราะมีแม่น้ำสำคัญหลายสาย
- 4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดินเป็นดินทราย ไม่อุ้มน้ำ
- 5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลังฤดูเก็บเกี่ยว ประชาชนจะทำนาปรัง

จงใช้คำต่อไปนี้ เติมในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์

- ป่าไม้ ชุมชน สับปะรด มันสำปะหลัง ยางพารา น้ำท่วมและพายุ
- 6. ภูมิอากาศในภาคใต้มีฝนตกชุก ประชาชนประกอบอาชีพ.....
 - 7. ประชาชนในภาคใต้มักประสบปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น
 - 8. ภาคตะวันตก ลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา และมี.....
 - 9. ในภาคตะวันตก มีการทำไร่อ้อย
 - 10. ภาคตะวันออก ภูมิประเทศมีบริเวณชายฝั่งทะเล อากาศมีลักษณะ.....

แบบฝึกหัด

ชุดที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม
ตอนที่ 2 วัฒนธรรมประเพณีไทย

จงนำตัวอักษรจากข้อความทางขวามือ มาจับคู่กับข้อความทางซ้ายมือให้ถูกต้อง

1. วันอนุรักษ์มรดกไทย	ก. วันที่มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
ครบ เป็นองค์รัตนตรัย
2. วันเพ็ญ เดือน 12	ข. วันที่ 13 เมษายนของทุกปี
3. ประเพณีลอยกระทง	ค. วันที่ 2 เมษายน ของทุกปี
4. วันสงกรานต์	ง. วันลอยกระทง
5. วันอาสาฬหบูชา	จ. ปลุกจิตสำนึกของคนไทย
ให้เห็นความสำคัญของน้ำ

<u>จงเขียนเครื่องหมาย</u>	<u>หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเขียนเครื่องหมาย</u>	<u>หน้า</u>
	<u>ข้อความที่ไม่ถูกต้อง</u>	
6.	กิจกรรมในวันอาสาฬหบูชาที่ได้มีการปฏิบัติทุกปีที่พุทธมณฑล คือ การฟังธรรมและเวียนเทียน	
7.	วันเข้าพรรษา พระสงฆ์สามารถไปค้างแรมที่อื่นได้ ตลอดระยะเวลา 3 เดือน	
8.	วันออกพรรษา พระสงฆ์สามารถไปค้างแรมที่อื่นได้	
9.	วันเทโวโรหนะ คือวันที่พระพุทธเจ้าเสด็จจากสวรรค์ ลงไปโปรดพระมารดา	
10.	การทำบุญในวันเทโวโรหนะ คือการสรงน้ำพระ ปลอยนก และ ปลอยปลา	

ข้อทดสอบหลังการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ประเทศไทย ชุดที่ 1 ระบบการปกครองของไทย ตอนที่ 1 ระบบการปกครองของไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. กษัตริย์พระองค์ใดปกครองกรุงธนบุรี

ก. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์	ข. พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
ค. พระเจ้าตากสินมหาราช	ง. พระนเรศวรมหาราช
2. กษัตริย์พระองค์แรกในสมัยรัตนโกสินทร์ ทรงพระนามว่าอะไร

ก. พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก	ข. พระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ค. พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว	ง. พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
3. ตุลาการใช้อำนาจทางด้านใด

ก. ออกกฎหมาย	ข. จัดระบบการศึกษา
ค. พิจารณาพิพากษาคดี	ง. บริหารราชการแผ่นดิน
4. สมาชิกวุฒิสภาประกอบด้วยอะไรบ้าง

ก. ส.ส. , ส.ว.	ข. ส.ส. , ส.ก.
ค. ส.ก. , ส.ข.	ง. ส.ส. , ส.ข.
5. สมาชิกวุฒิสภา จะอยู่ในวาระกี่ปี

ก. 3 ปี	ข. 4 ปี
ค. 5 ปี	ง. 6 ปี
6. ใครเป็นหัวหน้าในการใช้อำนาจบริหาร

ก. นายกรัฐมนตรี	ข. ประธานรัฐสภา
ค. ประธานศาลฎีกา	ง. นายกเทศมนตรี
7. คดีความต่างๆ จะเริ่มต้นที่ศาลใดก่อน

ก. ศาลชั้นต้น	ข. ศาลฎีกา
ค. ศาลอุทธรณ์	ง. ศาลทหาร
8. หากคู่ความไม่พอใจในการพิจารณาคดีจากศาลชั้นต้น สามารถไปฟ้องที่ศาลใดต่อไป

ก. ศาลสถิตยุติธรรม	ข. ศาลอุทธรณ์
ค. ศาลแขวงพระนครเหนือ	ง. ศาลฎีกา

9. หากคู่ความไม่พอใจในการพิจารณาคดีจากศาลอุทธรณ์ สามารถไปฟ้องที่ศาลใดต่อไป

ก. ศาลฎีกา

ข. ศาลชั้นต้น

ค. ศาลทหาร

ง. ศาลสถิตยุติธรรม

10. ศาลใดเมื่อพิจารณาคดีแล้วถือเป็นที่สุด

ก. ศาลคดีเด็กและเยาวชน

ข. ศาลชั้นต้น

ค. ศาลอุทธรณ์

ง. ศาลฎีกา

ข้อทดสอบหลังการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ชุดที่ 1 ระบบการปกครองของไทย ตอนที่ 2 เรื่องการแบ่งเขตการปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

11. หลายอำเภอรวมกัน เรียกว่าอะไร

ก. กิ่งอำเภอ

ข. จังหวัด

ค. ตำบล

ง. เขต

12. หลายตำบลรวมกัน เรียกว่าอะไร

ก. อำเภอ

ข. กิ่งอำเภอ

ค. เขต

ง. หมู่บ้าน

13. หลายหมู่บ้านรวมกัน เรียกว่าอะไร

ก. จังหวัด

ข. กิ่งอำเภอ

ค. ตำบล

ง. เขต

14. ผู้ว่าราชการจังหวัด ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงใด

ก. กระทรวงศึกษาธิการ

ข. กระทรวงมหาดไทย

ค. กระทรวงกลาโหม

ง. กระทรวงเกษตร

15. ศาลากลางจังหวัด เป็นที่ทำงานของใคร

ก. นายอำเภอ

ข. ปลัดอำเภอ

ค. ผู้ว่าราชการจังหวัด

ง. กำนัน

16. เขต คือชื่อเรียกอำเภอในจังหวัดใด

ก. ยโสธร

ข. กรุงเทพมหานคร

ค.หนองบัวลำภู

ง. นครนายก

17. ในกรุงเทพมหานคร เรียกตำบลว่าอะไร

ก. เขต

ข. ซอย

ค. แขวง

ง. ตรอก

18. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เข้ามาดำรงตำแหน่งได้อย่างไร

ก. ได้รับการแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเขต

ข. ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงมหาดไทย

ค. ได้รับการแต่งตั้งจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ง. จากการเลือกตั้งของประชาชนในกรุงเทพฯ

19. อ.บ.ต. หรือ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการปกครองท้องถิ่นที่เกิดขึ้นอย่างไร

ก. เกิดจากการยกฐานะของสภาตำบลที่เจริญแล้ว

ข. การยกฐานะของสภาจังหวัด

ค. การยกฐานะของสภาเทศบาล

ง. การยกฐานะของหมู่บ้าน

20. หน้าที่ของสภาตำบล คล้ายๆกับ อ.บ.ต. ในข้อใด

ก. พัฒนาท้องถิ่นของตนให้เจริญก้าวหน้าทุกๆด้าน

ข. ปราบปรามโจรผู้ร้าย

ค. ตัดสินคดีความ

ง. ส่งเสริมการเกษตร

ข้อทดสอบหลังการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ชุดที่ 2 จังหวัดสำคัญของประเทศไทย ตอนที่ 1 นครราชสีมา พิษณุโลก ออยุธยา
คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

21. “โคราช” เป็นชื่อเรียกจังหวัดใด

ก. นครศรีธรรมราช

ข. นครราชสีมา

ค. นครนายก

ง. นครปฐม

22. วิถีกรรมของท้าวสุรนารี ได้รับการยกย่องในด้านใด

ก. เสียสละ - ใจสู้

ข. กล้าผจญภัย - รักการต่อสู้

ค. ใจกล้า - อดทน

ง. กล้าหาญ - ฉลาด - รักชาติ

23. จังหวัดนครราชสีมาอยู่ในภาคใดของประเทศไทย

ก. ภาคเหนือ

ข. ภาคกลาง

ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ง. ภาคใต้

24. ปัจจุบันมีพระภิกษุสงฆ์ที่มีชื่อเสียงด้านเครื่องรางของขลัง ประชาชนนับถือศรัทธาอย่างยิ่ง
อยากทราบว่าพระภิกษุสงฆ์รูปนี้มีชื่อว่าอะไร

ก. หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ

ข. พระพยอม กัลยาโณ

ค. พระธัมมชโย

ง. หลวงพ่อคุณ ปริสุทโธ

25. จังหวัดพิษณุโลก เดิมมีชื่อว่าอะไร

ก. เมืองสองแคว

ข. เมืองน่าน

ค. เมืองพิษณุโลก

ง. เมืองสยาม

26. พระพุทธชินราช ประดิษฐานอยู่ ณ ที่ใด

ก. วัดนางพญา

ข. วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ

ค. วัดสระเกศ

ง. วัดมงคลบพิตร

27. . สถานที่ประดิษฐานอนุสาวรีย์พระนเรศวรมหาราช พระเอกาทศรถ และ พระนางสุพรรณ
กัลยา คำตอบคือข้อใด

ก. ค่ายมฤคทายวัน

ข. ค่ายนเรศวร

ค. ค่ายวิชิตราชู

ง. ค่ายบูรพา

28. กษัตริย์องค์ใดทรงสร้างกรุงศรีอยุธยา

ก. พระเจ้าอู่ทอง

ข. พระเจ้าตากสิน

ค. พระเจ้าปราสาททอง

ง. พ่อขุนรามคำแหง

29. วัดใดต่อไปนี้สร้างก่อนกรุงศรีอยุธยา 26 ปี

- ก. วัดท้ายย่าน ข. วัดพนัญเชิง ค. วัดสุวรรณดาราราม ง. วัดเขาค้อพระ

30. พระราชวังบางปะอิน มีศิลปะการสร้างแบบใด

- ก. แบบยุโรป ข. แบบจีน ค. แบบไทย ง. ทั้ง ก, ข, ค

ข้อทดสอบหลังการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ชุดที่ 2 จังหวัดสำคัญของประเทศไทย ตอนที่ 2 จันทบุรี สงขลา กาญจนบุรี

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

31. จันทบุรี มีอัญมณีอะไรที่มีชื่อเสียง

- ก. เพทาย ข. มรกต ค. ไข่มุก ง. ทับทิม

32. เมืองชายทะเลตะวันออกที่พระเจ้าตากสินมหาราชเคยมาตั้งมั่นก่อนกู้เอกราช คือจังหวัดใด

- ก. พิษณุโลก ข. จันทบุรี ค. สุพรรณบุรี ง. อุดรธานี

33. ฝรั่งเศส สร้างตึกแดงไว้ทำอะไร

- ก. เป็นกองบัญชาการ ข. ชิงนักโทษ ค. เป็นที่พักผ่อน ง. ข้อ ก และ ข

34. "สิงหลา" คือชื่อเดิมของจังหวัดใดในปัจจุบัน

- ก. สงขลา ข. สุราษฎร์ธานี ค. ปัตตานี ง. สิงห์บุรี

35. อำเภอใด คือศูนย์กลางการค้าที่สำคัญที่สุดของจังหวัดสงขลา

- ก. ระโนด ข. หาดใหญ่ ค. สทิงพระ ง. จะนะ

36. แหยมชายหาดที่มีชื่อเสียงของสงขลาคือข้อใด

- ก. เกาะยอ ข. หาดปาดทอง ค. แก้วแสงแก้วแสน ง. แหยมสมิหลา

37. ดินแดนที่เต็มไปด้วยแร่โลหะ และทองคำเนื้อบริสุทธิ์คือข้อใด

- ก. อุบลราชธานี ข. ขอนแก่น ค. กาญจนบุรี ง. กาฬสินธุ์

38. กองทัพญี่ปุ่นเกณฑ์เชลยฝ่ายสัมพันธมิตรให้สร้างสะพานข้ามแม่น้ำแคว และทางรถไฟ
อยากทราบว่า ขณะนั้นอยู่ในเหตุการณ์ใด

- ก. สงครามโลกครั้งที่ 1 ข. สงครามโลกครั้งที่ 2
ค. ญี่ปุ่นชนะสงคราม ง. ญี่ปุ่นแพ้สงคราม

39. เปรียบกันว่า ไม่นมोनหนึ่งท่อนที่รองรับทางรถไฟ หมายถึงศพผู้สร้าง 1 คน คำตอบคือข้อใด

- ก. สุสานสีลม ข. สุสานสหประชาชาติ
ค. สะพานข้ามแม่น้ำแคว ง. ทางรถไฟสายมรณะ

40. ที่ฝังศพเชลยศึกชาวยุโรปและเอเชีย คำตอบคือข้อใด

- ก. สุสานสีลม ข. สุสานวัดดอน
ค. สุสานสหประชาชาติ ง. สุสานบ้านบึง

ข้อทดสอบหลังการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ชุดที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม ตอนที่ 1 การดำรงชีวิตของคนไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

41. อาชีพที่สำคัญของคนในภาคเหนือคืออะไร

ก. ทำสวนมะพร้าว, สวนผลไม้	ข. การทำประมง, การหาของป่า
ค. การทำเหมืองแร่, ปลูกลายพารา	ง. การเพาะปลูก, การทำป่าไม้

42. คนภาคเหนือจะมีวัฒนธรรมบางอย่างคล้ายประเทศใด

ก. เขมร	ข. พม่า	ค. ลาว	ง. เวียดนาม

43. ลักษณะภูมิประเทศของภาคกลาง เหมาะแก่การประกอบอาชีพอะไร

ก. อุตสาหกรรม	ข. เหมืองแร่	ค. เกษตรกรรม	ง. ประมง

44. พื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย ไม่ชุ่มน้ำ จึงทำให้ภาคนี้แห้งแล้ง เป็นลักษณะภูมิประเทศของภาคใด

ก. ภาคใต้	ข. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ค. ภาคเหนือ	ง. ภาคกลาง

45. ภาคใดมีพื้นที่เป็นที่ราบสูง เหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์

ก. ภาคกลาง	ข. ภาคเหนือ	ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ง. ภาคใต้

46. เพราะเหตุใด คนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมักอพยพไปอยู่ที่อื่นหลังฤดูเก็บเกี่ยว

ก. ฝนตกชุก	ข. น้ำท่วม
ค. ใจผู้ร้ายชุกชุม	ง. ความแห้งแล้ง

47. ภาคใดดังต่อไปนี้ มีฝนตกชุก และมีทรัพยากรธรรมชาติค่อนข้างอุดมสมบูรณ์

ก. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ข. ภาคเหนือ	ค. ภาคใต้	ง. ภาคกลาง

48. ภาคใดประกอบอาชีพในการทำสวนยางพารา สวนมะพร้าว สวนผลไม้ เหมืองแร่และประมง

ก. ภาคกลาง	ข. ภาคใต้	ค. ภาคเหนือ	ง. ภาคตะวันตก

49. ภาคตะวันตก มีลักษณะภูมิประเทศเป็นอย่างไร

ก. เป็นภูเขา และป่าไม้มาก	ข. เป็นชายฝั่งทะเล
ค. เป็นที่ราบลุ่ม	ง. เป็นที่ราบสูง

50. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะภูมิประเทศอย่างไร

ก. เป็นป่าดงดิบ	ข. เป็นที่ราบลุ่ม
ค. เป็นที่ราบสูง	ง. มีบริเวณชายฝั่งทะเล

ข้อทดสอบหลังการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ชุดที่ 3 ศิลปวัฒนธรรม ตอนที่ 2 วัฒนธรรมและประเพณีไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

51. วันที่ 2 เมษายนของทุกปี เป็นวันอะไร

ก. วันอาสาฬหบูชา	ข. วันจักรี
ค. วันอนุรักษ์มรดกไทย	ง. วันรัฐธรรมนูญ

52. วันเพ็ญเดือนสิบสอง ตรงกับข้อใด

ก. วันขึ้น 12 ค่ำ เดือน 12	ข. วันแรม 15 ค่ำ เดือน 12
ค. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12	ง. วันแรม 12 ค่ำ เดือน 12

53. วันเพ็ญเดือนสิบสอง เป็นวันอะไร

ก. วันสงกรานต์	ข. วันลอยกระทง	ค. วันวิสาขบูชา	ง. วันมาฆบูชา

54. ประเพณีการลอยกระทง แต่เดิมเป็นพิธีทางศาสนาใด

ก. ศาสนาพุทธ	ข. ศาสนาอิสลาม	ค. ศาสนาพราหมณ์	ง. ศาสนาคริสต์

55. วันเทโวโรหนะ เป็นวันรุ่งขึ้นถัดจากวันอะไร

ก. วันเข้าพรรษา	ข. วันออกพรรษา	ค. วันวิสาขบูชา	ง. วันมาฆบูชา

56. การทำบุญในวันเทโวโรหนะ คือข้อใด

ก. ตักบาตรข้าวสาร	ข. ตักบาตรดอกไม้	ค. ตักบาตรเทโว	ง. ทอดผ้าป่า

57. วันสงกรานต์ ตรงกับข้อใด

ก. 12 เมษายน	ข. 13 เมษายน	ค. 14 เมษายน	ง. 15 เมษายน

58. ประเพณีสงกรานต์ มีมาตั้งแต่สมัยใด

ก. สุโขทัย	ข. อโยธยา	ค. ธนบุรี	ง. รัตนโกสินทร์

59. ประเพณีวันสงกรานต์ มีกิจกรรมอะไรบ้าง

ก. ทำบุญตักบาตร ปลื้มยอกปลื้มปลา	ข. สรงน้ำพระพุทธรูป
ค. ทำบุญให้บรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว	ง. ถูกทุกข้อ

60. วันสงกรานต์ ตรงกับฤดูใด

ก. ฤดูฝน	ข. ฤดูหนาว	ค. ฤดูร้อน	ง. ไม่มีข้อใดถูก

ภาคผนวก จ.

แบบประเมินชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอน

แบบประเมินชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มสำหรับครูผู้สอน

แบบประเมินชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอน

ประเภทสื่อ ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

วิชา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เวลาฉาย นาที่

เรื่อง ชาติไทย

สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สถานที่ประเมิน.....

คำชี้แจง : ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มที่ท่านกำลังประเมิน มีคุณภาพ อยู่ในเกณฑ์ใด โปรดกา เครื่องหมาย () ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ	เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
		ดีมาก 5	ดี 4	ปานกลาง 3	พอใช้ 2	ควรปรับปรุง 1	
1	ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
2	การเสนอเรื่องตามลำดับขั้น						
3	ความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน						
4	ความเร็วของการบรรยาย						
5	การบรรยายภาพเพียงพอ						
6	สีสันของภาพถ่าย						
7	ความคมชัดของภาพถ่าย						
8	ความเหมาะสมของภาพในการสื่อความหมาย						
9	ความสัมพันธ์ภาพกับคำบรรยาย						
10	ความชัดเจนของเสียงบรรยาย						
11	ความถูกต้องของภาษาที่ใช้						
12	ความเหมาะสมของเสียงดนตรี						
13	คุณภาพโดยทั่วไป						

ข้อเสนอแนะ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบประเมินชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มสำหรับครูผู้สอน

ประเภทสื่อชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่ม

เรื่องชาติไทย

วิชา

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลาฉาย.....นาที

สถานที่ประเมิน.....

คำชี้แจง : ชุดบทเรียนสไลด์เทปแบบกลุ่มที่ท่านกำลังประเมิน มีคุณภาพ อยู่ในเกณฑ์ใด โปรดกาเครื่องหมาย () ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ	เรื่องที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
		ดีมาก 5	ดี 4	ปานกลาง 3	พอใช้ 2	ควรปรับปรุง 1	
1	ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์						
2	การเสนอเรื่องตามลำดับขั้น						
3	ความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน						
4	ความถูกต้องของเนื้อหา						
5	การบรรยายภาพเพียงพอ						
6	ความเหมาะสมของภาพในการสื่อความหมาย						
7	ความสัมพันธ์ภาพกับคำบรรยาย						
8	ความชัดเจนของเสียงบรรยาย						
9	ความถูกต้องของภาษาที่ใช้						
10	ความเหมาะสมของเสียงดนตรี						
11	คุณภาพโดยทั่วไป						

ข้อเสนอแนะ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ประวัติย่อของผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นายไพภพ คงอ่ำ
เกิด	วันที่ 10 มิถุนายน 2516
สถานที่เกิด	ตำบลทุ่งพญาไท อำเภอพญาไท กรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	234 ซอยนาทอง 3 ถนนรัชดาภิเษก เขตดินแดง กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2528 ป. 6 โรงเรียนถาวรวิทยาคาร เขตดินแดง กรุงเทพฯ พ.ศ. 2534 ม. 6 โรงเรียนหอวัง เขตจตุจักร กรุงเทพฯ พ.ศ. 2539 ค.บ. (เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา) สถาบันราชภัฏจันทรเกษม พ.ศ. 2544 กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร